

HATTAT
MUSTAFA
HALİM
ÖZYAZICI

HAYATI ve SANATI

HALÛK PERK ARAŞTIRMA MERKEZİ
KOLEKSİYONU

HATTAT
MUSTAFA
HALİM
ÖZYAZICI

HAYATI ve SANATI

HALÛK PERK ARAŞTIRMA MERKEZİ
KOLEKSİYONU

HALÛK PERK

ZEYTİNBURNU KÜLTÜR VE SANAT MERKEZİ YAYINLARI

Katalog No. 45

ISBN: 978-605-7664-80-8

Yayına hazırlayan / Küratör	Halûk Perk
Editör / Osmanlıca okuma	Ahmet Zeki İzgöer
Proje asistanı	Halime Erdoğan
Koordinatörler	Sertaç Güleç, Nurullah Yıldız
Kitap tasarımı	Abdüsselam Ferşatoğlu
Fotoğraflar	Akadur Tölegen
Son okuma	Yusuf Turan Günaydın
Grafik uygulama	Fotografika Güzel Sanatlar
Sergi uygulama	Sergikur
Baskı	Kültür Sanat Basımevi Litros Yolu 2. Mat. Sit. ZB7-ZB11 Topkapı, Zeytinburnu İstanbul Sertifika no. 44153

TEŞEKKÜRLER

Necliemel Özyazıcı
Murat D. Çekin
Yüksel Daniş
Ömer Faruk Dere
Ömer Durmaz
Ramazan Tuğ
Fatih Dalgı
Ömer Şen
Orhan Akar

Bu katalog 8 Ekim 2021 tarihinde Kazlıçeşme Sanat'ta açılan

“Hattat Mustafa Halim Özyazıcı, Hayatı ve Sanatı, Halûk Perk Araştırma Merkezi Koleksiyonu Sergisi” için basılmıştır.

İstanbul, 2021 © Eserin yayın hakları Zeytinburnu Belediyesi Kültür ve Sosyal İşler Müdürlüğü ve Halûk Perk Araştırma Merkezi'ne aittir. Yayının hiçbir kısmı, yazılı izin olmadan, tamamen veya kısmen yayınlanamaz, hiçbir yolla kopya çoğaltılamaz. Eserde yer alan obje, belge ve fotoğrafların tamamı Halûk Perk Araştırma Merkezi'ne aittir. İlgili kurum ve kişilerden yazılı izin alınmadan kullanılamaz.

ZEYTİNBURNU BELEDİYESİ

KAZLIÇEŞME SANAT

Kazlıçeşme Abay Cad. No. 165 Zeytinburnu, İstanbul

kazlicesmesanat.com

İÇİNDEKİLER

- 7 Sunuş
9 Önsöz

HAYATI

- 17 Öğrencilik Yılları
26 İlk Memuriyeti
27 Askerî Matbaa'daki Askerlik Görevi
29 Güzel Sanatlar Akademisi Hocalığı
32 Bilirkişiliği
37 Serbest Meslek Hayatı
40 Hat Alet ve Malzemeleri
47 Muhtarlık Görevi
48 Aile Hayatı
62 Yaşadığı Evler
71 Şahsi Eşyası
75 Vefatı

HAT ÇALIŞMALARI

- 92 Sülüs Yazıları
100 Celî Sülüs Cami Kalıp Çalışmaları
113 Cami Kubbe Yazı Kalıpları
116 Taslak Çalışmaları
122 Duvar Yazısı Çalışmaları
126 Sülüs ve Nesih Yazıları
132 Nesih Yazıları
136 Ta'lik Yazıları
146 Dîvânî Yazıları
151 Rik'a Yazıları
155 Kûfî Yazıları
158 Tuğra Yazıları
165 Mezar Taşı Çalışmaları

GRAFİK ÇALIŞMALARI

- 174 Kaligrafi Çalışmaları
183 Tabela Çalışmaları
187 Afiş Çalışmaları
190 Reklam Çalışmaları
196 Plak Zarfı Çalışması
197 Etiket Çalışmaları
199 Vinyet Çalışmaları
202 Tayyare Piyangosu Çalışmaları
204 Hisse Senedi ve Poliçe Çalışmaları
206 Diploma Çalışmaları
210 Harita Çalışmaları
222 Kitap Çalışmaları
226 Logo Çalışmaları
233 İsim İstif Çalışmaları
236 Mühür Çalışmaları
238 KAYNAKÇA

Hattat Halim'in celi sülüs oklu Besmele kalıbı

Sunuş

Kıymetli sanatseverler,

Osmanlı Döneminde başladığı hat sanatını Cumhuriyet Döneminin yeni imkânlarıyla sürdüren ve geride geniş çeşitlilikte eserler bırakan Hattat Mustafa Halim Özyazıcı sanatımızın zirve isimlerindendir. Bu usta sanatkârimız, kamışıyla kalemiyle mürekkebiyle var ettiği harflerden, istiflerden öyle bir miras bırakmıştır ki, sanatımız o anılmadan mutlaka eksik kalacaktır.

Hattat Halim Özyazıcı, soyadının da işaret ettiği gibi, sanki dünyaya yazı yazmak için gelmişti. Sülüs, nesih, muhakkak, reyhani, tevki, rikâ, ta'lik, divânî, rik'a gibi her türlü yazıyı hızlı biçimde ve neredeyse düzeltmesiz yazabiliyor, gubari inceliğinde veya celî kalınlığında her yazıyı müsvedde yapmadan, verilen ölçüye göre istif edebiliyordu. Bu yüzden "serû'l-kalem" diye anılıyordu. Necmeddin Okyay'ın ifadesiyle "yazıyı yenmiş, kalemi kendine esir etmiş" kudretli bir hattattı. Süheyl Ünver'e göre "onun yazdığını yazacak kimse yoktu". Onun hattıyla tamama ermiş eserler arasında camiler başta gelmektedir.

Hattat Halim Üstadımız Harf İnkılâbını takiben, 30 yaşında Zeytinburnu'nun Tepebağ (Cevizlibağ) semtinde, içinde iki katlı bağ evi olan 20 dönümlük araziye satın almış, orada 30 çeşit üzüm yetiştirmiştir. Bu yüzden bazı evrakın altına "sabıkan hattat bağban Mustafa Halim" diye imza atmıştır.

Hattat Halim Özyazıcı, Cumhuriyet Döneminde yeni harflerle ve grafik çalışmalarıyla da hünerini göstermiş, sanatını ulaşılması zor bir seviyeye çıkarmıştır. Hat sanatının yeni nesillere intikaline verdiği önemle, mimarlık öğrencilerine "Sizin eliniz çizime yatkındır, gelin hat öğrenin." diye telkinde bulunmuştur. Yetiştirdiği öğrenciler arasında meşhur hattatlar vardır.

66 yaşında bir akşam bağ evinden çıktığında araba çarpması sonucu ağır yaralanmış, on gün sonra vefat etmiş ve Kozlu Merkezefendi Mezarlığı'na defnedilmiştir. O şimdi Zeytinburnu'muzun ebedi sakinidir.

Hattat Halim Özyazıcı'nın sanat mirasının heba olmaması için otuz yıldır çaba gösteren koleksiyoner Sayın Halûk Perk, bu önemli koleksiyonun önemli bir kısmını Kazlıçeşme Sanat'ta sanatseverlere ve kültür dünyasına açıyor. Sanatkâra ait yeni bilgileri ve bilinmeyen birçok eseri içeren sergi ve kataloğun ilk bölümünde Hattat Halim'in yazı malzemeleri, not defterleri, mektupları, fotoğrafları, öğrencilik yıllarına ait desenler, özel hayatına dair malzemeler; ikinci bölümünde cami hat kalıpları, levhaları, ön çalışmaları, karalamaları; üçüncü bölümünde ise sipariş üzerine hazırlanmış grafik çalışmaları, kitap başlıkları, mühürler ve kartvizitler bulunuyor.

'Hattat Mustafa Halim Özyazıcı – Hayatı ve Sanatı' sergisi ve kataloğu Belediyemizin kültür faaliyetleri içinde önemli bir adım, sanatımız için çok değerli bir kazanç. Sayın Halûk Perk'e teşekkür ediyor, sizleri bu eşsiz miras ile başbaşa bırakıyorum.

Ömer Arısoy
Zeytinburnu Belediye Başkanı

Hattat Halim'in
"el-Hâc Mustafa Halim ketebehû -gufire lehû-"
yazılı imzası

Önsöz

Halim Üstad'ın eserleriyle tanıştığım da bu kadar büyük bir zenginlikle karşılaşacağımı tahmin edemezdım. Üstad öyle çeşitlilikte ve sayıda eser vermiş ki, bunları bir sergi ve kitapla anlatabilmek mümkün değil. Eserleriyle birlikte yazışmalarını, fotoğraflarını, şahsi eşyasını da koleksiyonumuza katmaya çalıştım. Dostlarımdan ve özellikle ailesinden, Necliemel Özyazıcı ve Yüksel Daniş'ten çok destek aldım. Kendilerine şükran borçluyum.

Koleksiyon için birlikte yola çıktığımız bazı arkadaşlarımızın Üstadın öntaslaklarını, kalıplarını, grafik çalışmalarını "almaya gerek olmayan çöp" diye nitelemeleri şükür ki bize engel olmadı. Bugün bu arkadaşlarımızın koleksiyonumuzun büyüklüğünde pay sahibi olduklarını iddia etmeleri karşısında gülümsemekle yetiniyoruz. Bu süreçte Üstadı ve sanatını gerçekten benimseyenlerle ondan beslenenleri ayırma fırsatımız oldu.

Sergi münasebetiyle hazırladığımız katalog, koleksiyonumuzdan bir seçkidir. Üstadın eserlerini daha sonra başka yayınlarla da tanıtmayı arzu ediyoruz. Serginin yer aldığı Kazlıçeşme Sanat Galerisi'nin açılışı da "Hattat Halim Besmele Sergisi - Halûk Perk Koleksiyonu" ile olmuştur.

'Hattat Mustafa Halim Özyazıcı - Hayatı ve Sanatı' sergisinin ve bu yayının hazırlığı uzun sürmüştür. Bunun bir sebebi, birlikte çalışmaya niyetlendiğimiz uzman arkadaşların, sözlerini yerine getiremeyişleridir. Gönül, bu çalışmanın onlarla birlikte yapılmasını arzu ederdi. Bizi bu konuda yalnız bırakmayıp kahrımızı çeken Murat D. Çekin Hocamızla uzun süredir işbirliği hâlindeyiz. Kendisine, bize inanıp her zaman destekleyen Zeytinburnu Belediyesi yönetimine, değerli başkan Sayın Ömer Arısoy'a sonsuz şükranlarımı sunarım.

Katalogumuzun faydalı bir kaynak ve daha sonra yapılacak yayınlar için bir başlangıç olmasını ümit eder, bu koleksiyonun ve yayının müsebbibi Üstad Hattat Halim'in mekânının cennet olmasını dilerim.

Halûk Perk

HATTAT HALİM
HAYATI ve SANATI

HAYATI

Asıl adı Abdülhalim olan Halim Üstad, 14 Ocak 1898 günü İstanbul'da Etyemez Bayezid-i Cedid Mahallesi'nde dünyaya gelmiştir. Babası Kırımlı Hacı Nalıncı Mehmet Cemal Efendi, onun babası Rıfat Ağa, onun da babası Hacı Arif Efendi'dir. Annesi Sudanlı Advie Hanım'dır. Büyük babası Molla Mehmet Arif Efendi de hattat olup Kebecizade Mehmet Vasfi Efendi'den yazı meşk etmiştir.

Hattat Halim,
babası Mehmet
Cemal Efendi
ile birlikte

Hattat Halim'in
babası Mehmet
Cemal Efendi
ile kucığında
Hattat Halim'in
ilk çocuğu
Şahabettin.

Hattat Halim, halası Necibe Seher'in vefatı üzerine veraset senedi verilmesi talebiyle İstanbul Asliye Hukuk Yüksek Hâkimliğine yazdığı 23.3.1958 havale tarihli dilekçede babasının Mehmet Cemal, çocuğu olmayan halasının Necibe Seher, tek kardeşinin Mehmet Selim Özyazıcı ve kardeşinin tek oğlunun Ahmet Sevim Özyazıcı olduğunu belirtir.

Hattat Halim'in değişik zamanlardaki fotoğrafları

Öğrencilik Yılları

Öğrencilik hayatına, Esekapi İptidai Mektebi'nde başlamış, daha sonra Haseki'de bulunan Gülşen-i Maarif Rüştîyesi'ne Mustafa Efendi ismi ve 116 numara ile kaydedilmiştir.

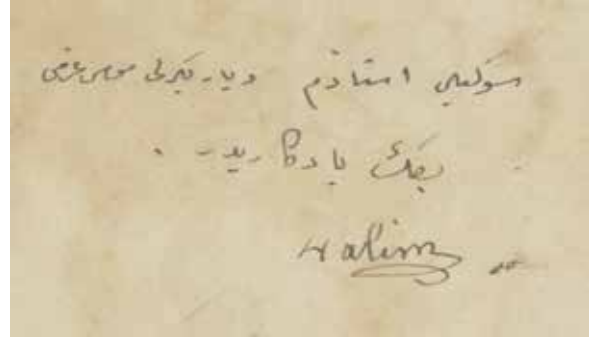
Halim Üstad'ın güzel yazıya karşı merakı bu okulda başlamıştır. Babası Mehmet Cemal'in teşviki büyüktür. Kendi ifadesi ile "Yazıya evvela babamın teşviki ile başladım. Bana yazıyı tarif eder, itina ile kalemimi yontar, sevdirdirdi" demiştir. Güzel yazıya ilgisi ve kabiliyetini fark eden Hamid Aytaç, Üstad ile özel olarak ilgilenmiştir. Halim Üstad ilk meşkini Hamid Aytaç'tan bu okulda almıştır.

Gülşen-i Maarif Rüştîyesi'nde hüsn-i hat hocası Şeyh Hacı Necib Efendizade Ferid Bey, yetenekli gördüğü Halim'e *"Yazıyı bırakma, sen Rakım-ı Sâni olacaksın. Camilere büyük büyük yazılar yazacaksın."* demiştir.

Hattat Halim, Gülşen-i Maarif Rüştîyesi'nden altı senelik tahsilini tamamlayıp 1329/1330 [1913/1914] tarihinde pekiyi [aliyyü'l-alâ] derece ile mezun olmuştur.

Ta'lik Hocası Hamid Aytaç'ın başarılı bulduğu Hattat Halim'e mükâfaten özel olarak yazıp verdiği Sultan Reşad tuğrası

Sevgili üstadım Diyarbekirli Musa Azmi [Hamid Aytaç] Bey'in yadigârıdır.

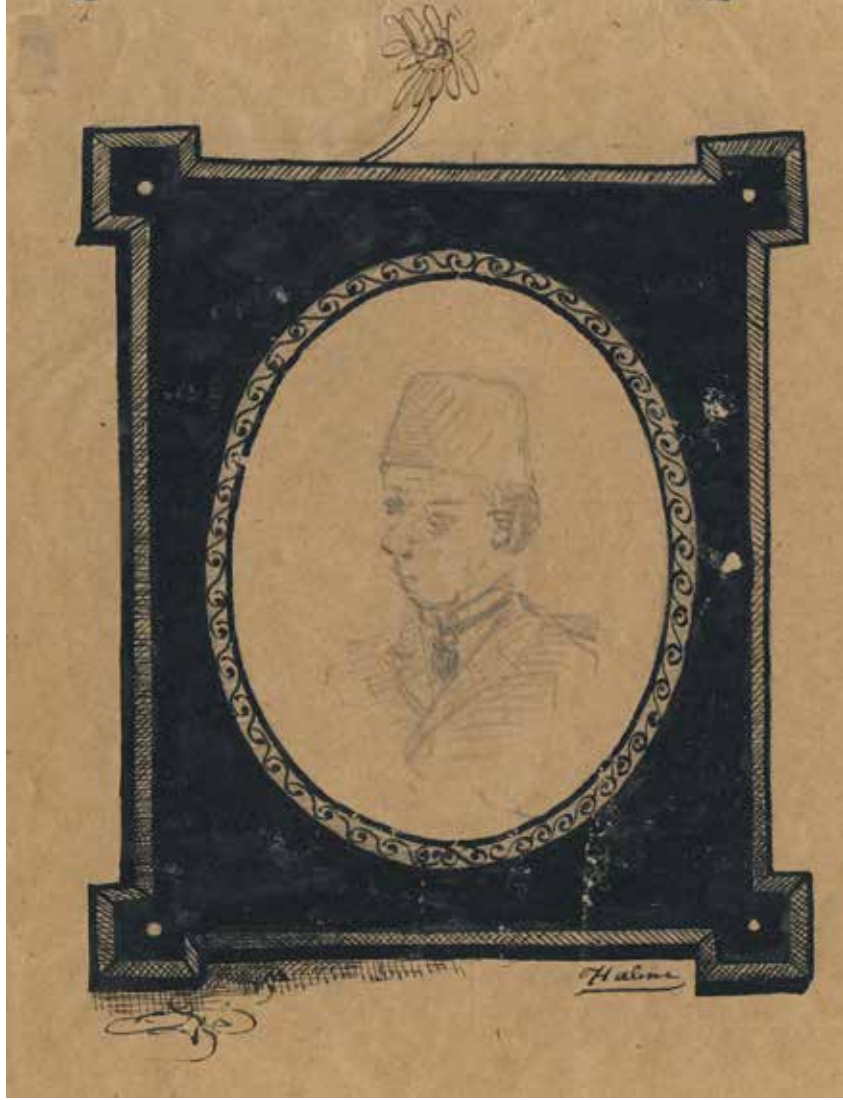
Halim

Reşad

Mehmet b. Abdülmecid Han el-muzaffer daima

Azmi

Mustafa Efendi'ye: Çalıştığından verilmiştir. İstikbal çalışanıdır.

Çerçeve içinde portre çizimi

İki farklı Halim imzalı, kurşun kalemle ve siyah çini mürekkeple, çerçeve içinde kurşun kalemle fesli çocuk portresi çizmiştir. Portre kendisine ait olmalıdır.

Gülşen-i Maarif Mektebi'nde aldığı mükâfat belgeleri

2 Teşrîn-i sâni sene [1]325 [15 Kasım 1909] tarihinde ikinci sınıfta 116 numaralı Mustafa Efendi'ye Hüsni Hat dersinden verilen "Aferin" belgesi

4 Haziran sene [1]328 [17 Haziran 1912] tarihinde dördüncü sınıfta Kavâid dersinden verilen "Tahsin" belgesi

Esâmî-i Dürûs	Kazandığı Numara	Tahiren Beyanı	Mülâhazât
Malumat-ı Medeniye	10	Ondur.	
Kavâ'id-i Osmaniye	10	Ondur.	
Hüsni Hat	10	Şayan-ı takdirdir.	
Fransızca	10	Ondur.	
İlmihâl	10	Ondur.	
Kur'ân-ı Kerim	10	Ondur.	Şayan-ı takdirdir.
Hesap	9	Dokuzdur.	
Kıraat	10	Ondur.	Şayan-ı takdirdir.
İmlâ	10	Ondur.	Şayan-ı takdirdir.
Hüsni Hâl ve Hareket	10	Ondur.	

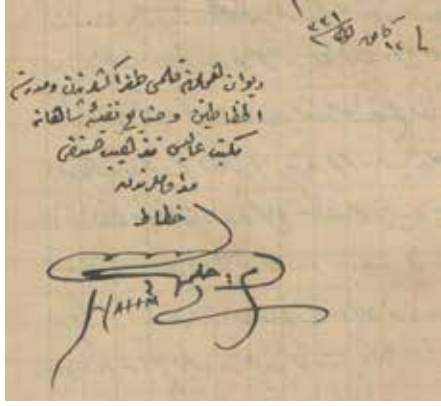
“İkinci sınıf talebesinden 116 numaralı Mustafa Efendi’nin bu sene icra edilen imtihan-ı umumîde kazandığı numaraları mübeyyen cetveldir” başlıklı mühürlü karnesi

21 Mart sene [1]329 [3 Nisan 1913] tarihinde beşinci sınıfta Hitabet dersine çalıştığından aldığı “Aferin” belgesi

Sanayi-i Nefise-i Şahane Mektebi'ne Girişi

Hattat Halim, Gülşen-i Maarif Rüştîyesi'nden mezun olduktan sonra 1914 te Sanayi-i Nefise Mektebi'nin [Güzel Sanatlar Akademisi] Hakk ve Resim şubesine kaydolmuştur. Bu okulda bir yıl devam ettikten sonra hat sanatında ileri seviyede yetişmiş olarak Medresetü'l-Hattatîn'e girmiştir.

Sanayi-i Nefise-i Şahane Mektebi yıllarına ait karakalem çalışmaları

Gülşen-i Maarif Rüştîyesi'nden mezun olan Üstad 25 Aralık 1915 tarihinde attığı imzada "Divan-ı Hümayûn Kalemi tuğrakeşlerinden, Medresetü'l-Hattatîn ve Sanayi-i Nefise-i Şahane Mekteb-i Âlîsi Tezhib Sınıfı müdavimlerinden Hattat M. Halim" yazmıştır.

Karakalem kafa anatomisi çizimi

Halim imzalı çizimin altında "Sanayi-i Nefise Mektebi modellerinden, fî 23 Nisan sene [1]331 [6 Mayıs 1915] Perşembe" yazısı okunmaktadır.

Karakalem büst çizimi

Çizim altında "Halim"
imzası görülmektedir.

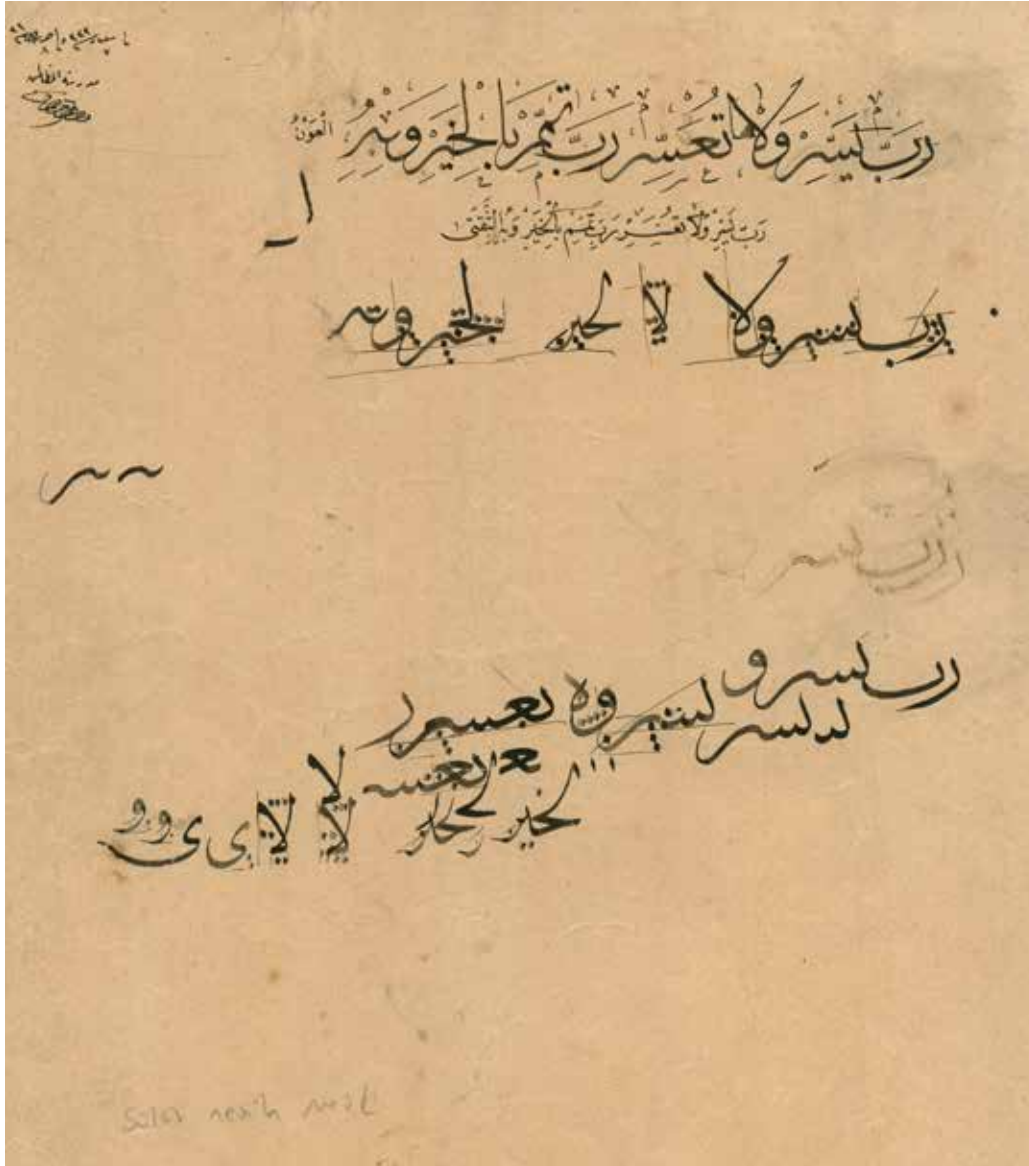

Karakalem desen çizimi

Halim imzalı çizim altında “Fî 24 Şubat sene [1]330 [9 Mart 1915] Salı” yazısı okunmaktadır.

Medresetü'l-Hattatîn'e Giriş

1914'te Medresetü'l-Hattatîn'e, eski Şeyhülislâm ve Evkâf Nazırı Hayri Efendi'nin desteğiyle ve okul müdürlüğüne tayin edilen merhum Hattat Arif Hikmet Bey'in gayreti sonucu 39 numara ile kaydını yaptırmıştır. *Halim Üstad, bu okulda dört yıl eğitim görerek zamanın en önemli hocalarından dersler almıştır. Sülüs ve nesih yazıyı Hasan Rıza (1849-1920) ve Hacı Kâmil'den (1861-1941), ta'lik yazıyı Hulûsi Efendi'den (1869-1940), celî sülüs ve tuğrayı Tuğrakeş İsmail Hakkı Bey'den (1872-1946), dîvânî ve celî dîvânî yazıyı Ferid Bey'den (1858-1925), rik'ayı Said Bey'den (1860-1938) öğrenerek 26 Eylül 1918'de mezun olmuştur.*

Fî 7 Şaban sene [1]333
ve fî 8 Haziran sene
[13]31

Medresetü'l- Hattatîn
Mustafa Halim

Sülüs venesih meşki

Halim imzalı ve 21 Haziran
1915 tarihli "Rabbi yessir ve
lâ-tu'assir Rabbi temmim
bi'l-hayr" meşki

İlk Memuriyeti

Hattat Halim, mektebi bitirdikten sonra Divan-ı Hümâyûn Kalemî'nde çalıştı. Üstad'ın not defterinde bulunan 4 Aralık 1915 (21 Teşrîn-i Sânî 1331) tarihinde, Bâbîâlî Mektupçusu ve Medresetü'l-Hattatîn'den hocası Said Efendi'nin, kendisi için Divan-ı Hümâyûn Beylikçisi ve Müdürü Ahmet Cevdet Efendi'ye yazdığı ve Divan-ı Hümâyûn Kalemî'ne girişine vesile olan tavsiye mektubu.

Fî 21 Teşrîn-i Sânî sene [1]331 ve fî Muharremi'l-harâm sene [1]334 [4 Aralık 1915]

Ma'rûz-ı âcizânemdir,

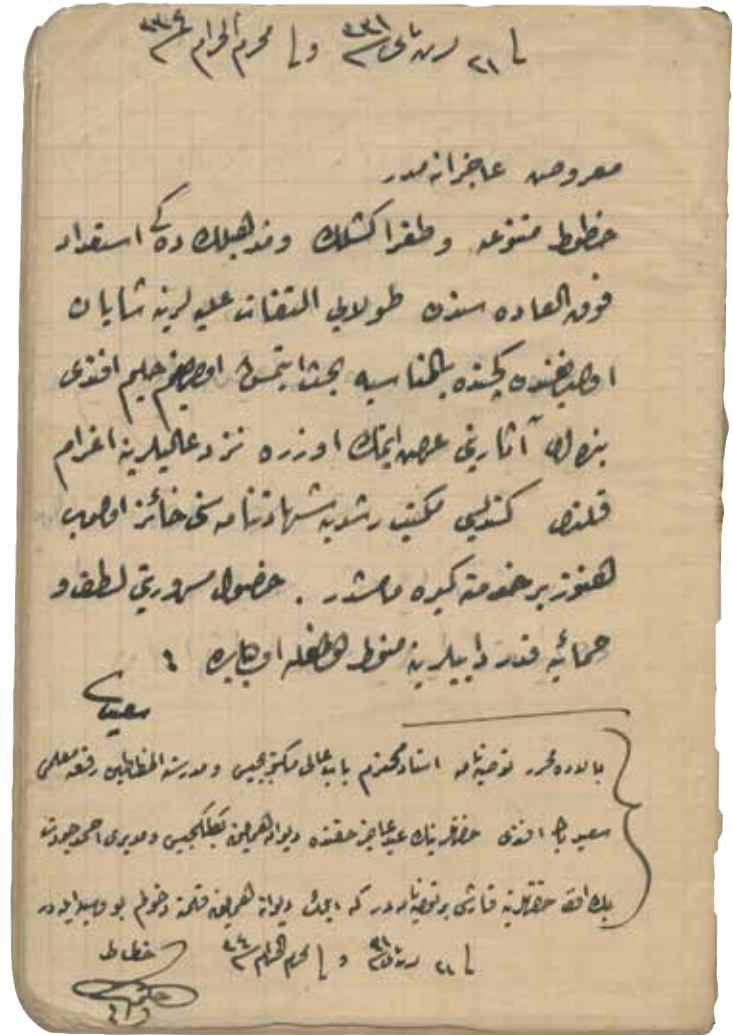
Hutût-ı mütenevvî'a ve tuğrâkeşlik ve müzehhiblikdeki isti'dâd-ı fevkalâdesinden dolayı iltifat-ı aliyyelerine şâyân olduğundan geçende bi'l-münâsebe bahsetmiş olduğum Halim Efendi bendeleri âsârını arz etmek üzere nezd-i âlîlerine i'zâm kılındı. Kendisi Mekteb-i Rüştîye şehâdetnâmesini hâiz olup henüz bir hizmete girememiştir. Husûl-i mesrûriyeti lutf u himâye-i kadr-dâyîlerine menût olmakla ol bâbda:

Said

Bâlâda muharrer tavsiyename üstâd-ı muhterem Bâbîâlî Mektupçusu ve Medresetü'l-Hattatîn Rik'a Muallimi Said Beyefendi hazretlerinin abd-i âciz hakkında Divan-ı Hümâyûn Beylikçisi ve Müdürü Ahmet Cevdet Beyefendi hazretlerine karşı bir tavsiyenedir ki ilk Divan-ı Hümâyûn Kalemî'ne dühûlüm bu vesile ilemdir.

Fî 21 Teşrîn-i Sânî sene [13]31 ve fî Muharremi'l-harâm sene [13]34 [4 Aralık 1915]

Hattat Halim

Askerî Matbaa'daki Askerlik Görevi

Üstad, 1 Nisan 1332 [14 Nisan 1916] tarihinde başladığı askerlik görevini İstanbul Süleymaniye'de bulunan Askerî Matbaa'da hattatlık yaparak terhis edildiği 27 Şubat 1340 [1924] tarihine kadar devam ettirmiştir.

İcra	Fotoğraf
İsmi	: Mustafa Halim Özyazıcı Mühür
Pedgrinin İsmi	: Cemal İmza
Vilayeti ve san?	: İstanbul
Kana ve mahiyeti	: Bayazıt Cadid
Mahallesi	: Çavuşade Sok.
Hane No:	: 45
Tevellüdü	: 1315 İstanbul
Kit'a ve fıkra	: Matbaai askeriyede
Tarihi dubulu:	: 2 Nisan 1332
Tarihi terhisi	: 27.Şubat 1340
Sınıfı	: Hattat

No: 558 künyesi balada muharrer merhum 20.10.39 tarih ve 16753 numaralı kanun suukbince Şubeye müracaatla kaydını icra ettirdiğini mübeyyin vesikadır. 27.Şubat.1340

Tasdik Olunur

Kocamustafa Paşa Ahzıasker Şube Reisliğinin Mühürü

Dergahjet Kocamustafa Paşa Ahzıasker Şube Hâisi Rimbacı İmza

Muamelât memuru Yüzbashi Niyazi

Suretinin aynıdır 19.Şubat.1962

Mecati Kırsaq Şube Müdürü

Katıgları Genel Müdürü a. İmza

Suretinden kopye edilmiştir. 18.2.1963

M.B

T.C Mühür ve İmza

Hattat Halim'in
Kocamustafapaşa Askerlik
Şubesi'ne başvuru kaydı

Kocamustafapaşa Ahz-ı Asker
Şubesi'nden
Hacı Cemal oğlu Mustafa Halim
Deraliyye
[1]313
fi 2 Nisan [1]332 [15 Nisan 1916]

Ma'ruz-ı acizîdir,
Bendeleri bundan dört ay
mukaddem Harbiye Dairesi
Sertababet ve Hey'et-i Sıhhiye'nin
müşâhedâtı [ile] humma-yı
merzagîden za'fiyetime ve fakrû'd-
dem neticesi olarak aldığım iki
mâh müddet tebdîl-i hava ile
Merkez Kumandanlığı Sertababet
ve Heyet-i Sıhhiyesince de
ba'de't-tedkik ve't-tasdik yeniden
muayenemin icrasıyla iki ay daha
tebdîl-i hava etmekliğim mârru'l-
arz rahatsızlığım dolayısıyla temdid
edilmiş idi. Halbuki öteden beri
rahatsızlığım kesb-i şiddet etmekle
beraber vücutça takatsızlık ve
za'fiyet hissetmekde olduğumdan
hitam-ı tebdîl-i hava münasebetiyle
lütfen tekrar muayenemin bir
heyet-i sıhhiye tarafından icrasına
müsaade buyurulmasını kemal-i
rica ve istirham eylerim. Ol bâbda.

Merkez İnzibat Kıtası emrinde
müstahdem
Yazıcı
Mustafa Halim

Hava değişim süresi bitmesine rağmen hastalığı
devam eden Halim Üstad'ın tekrar muayene
edilmesini belirten 15 Nisan 1916 tarihli dilekçesi

Güzel Sanatlar Akademisi Hocalığı

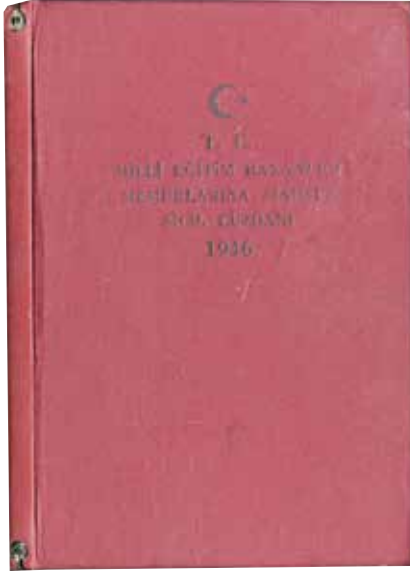
İstanbul Güzel Sanatlar Akademisi Şark Tezyini Sanatlar Şubesi'nde "Sırf tezyini maksatla sanat eserlerinin tamir ve ikmaline matuf bulunmak şartıyla" hat sanatının öğretilmesine izin verilmesinden sonra Hattat Halim, 8 Ağustos 1946'da İsmail Hakkı Altunbezer'in vefatı üzerine Güzel Sanatlar Akademisi "Eski Güzel Yazılar Öğretmenliği"ne aylık 1.500 lira maaş ile atanmış ve 3 Şubat 1963 tarihinde yaş haddinden emekli oluncaya kadar öğretmenliğini devam ettirmiştir.

Akademi Müdürlüğü'nün müsaadesiyle başka fakültelerden gelen öğrencilere de yazı öğretmiştir. Hatta Mimarlık Fakültesi öğrencilerine "Sizin eliniz çizime yatkındır, gelin hat öğrenin" ısrarında bulunmuştur. Hat yazısını öğretirken öğrenciler çabuk öğrensinler diye en ince detaylarına kadar harfleri anlatır ve teşvik ederdi. Bu dönemde Mihrimah Sultan Camii Medresesi'nde de meraklılarına yazı dersleri vermiştir.

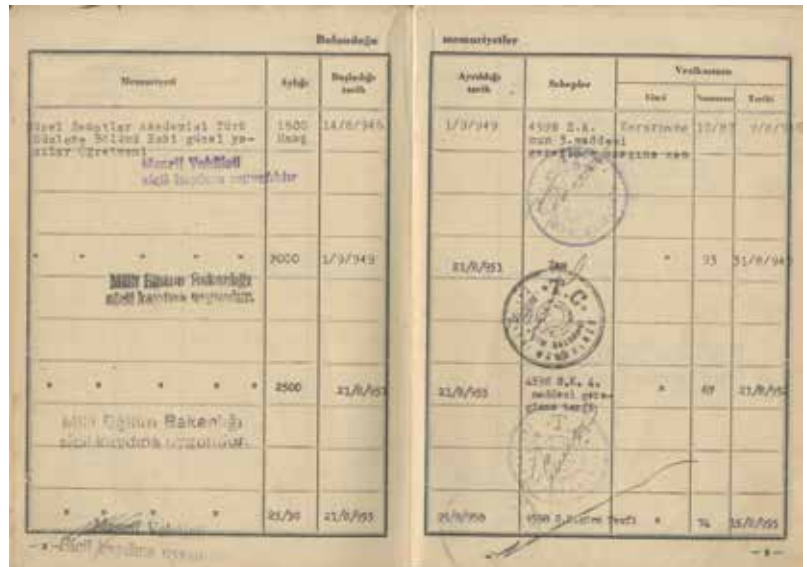
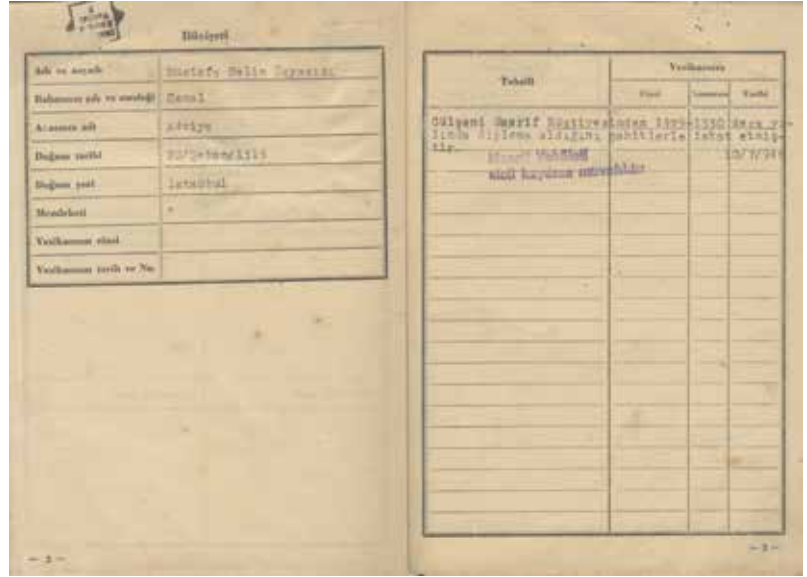
Geleneksel bir icazetnamesi olmayan Halim Hoca Saim Özel, Ali Alparslan, Ömer Faruk Atabek, Yusuf Tavaslı, Süleyman Kayıran, Hüseyin Tulpar, Mustafa Bekir Pekten, Ali Rüştü Oran, Orhan Okay, Mahmut Öncü, Hasan Çelebi, Sadi Belger, Naci Okçu, İbrahim Aydın Yüksel, Mustafa Uğur Derman, Müşerref Çelebi, Şevket Özdem gibi pek çok meşhur hattatı yetiştirmiştir.

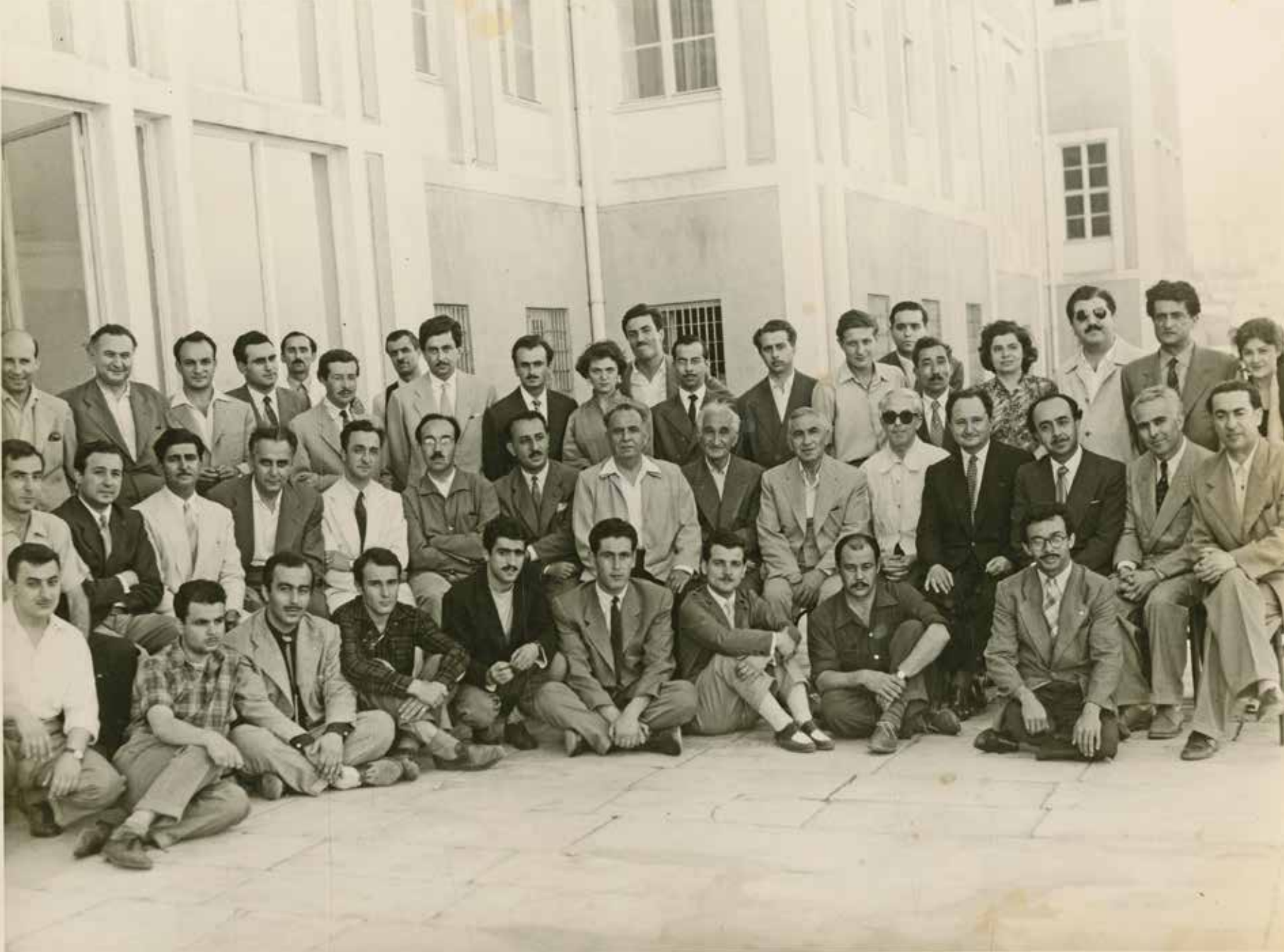

Hattat Halim öğrencilerine ders verirken. Fotoğrafın solundaki öğrencisi Ali Alparslan'dır.

Hattat Mustafa Halim'in, Güzel Sanatlar Akademisi Türk Süsleme Bölümü Eski Güzel Yazılar öğretmeni olarak görev yaptığı 1946-1961 yıllarına ait Milli Eğitim Bakanlığı memurlarına mahsus sicil cüzdanı

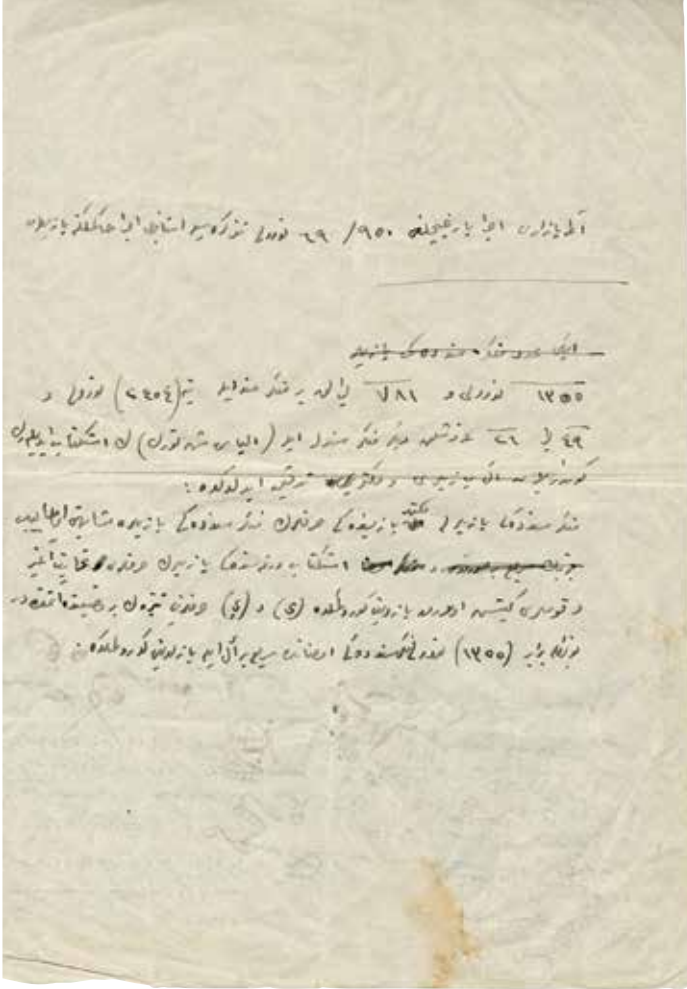

Akademi öğretmenleri ile toplu çekilen fotoğrafın arkasına kurşun kalemle “1953-1954 senesi mezunlarının imtihan konkurları bittikten sonra gerek mimarî ve gerekse diğer şubelerin efendileriyle bir arada çektiğimiz bir resim” notu düşülmüştür.

Bilirkişiliği

Hattat Halim'in özellikle Güzel Sanatlar Akademisi hocası olarak görev yaptığı yıllarda "yazı" ve yazma eserlere kıymet takdir etme konularında bilirkişi olarak görüşüne müracaat edildiği biliniyor. O, ilgili makamlara asıllarını sunduğu raporun suretini muhafaza etmiştir.

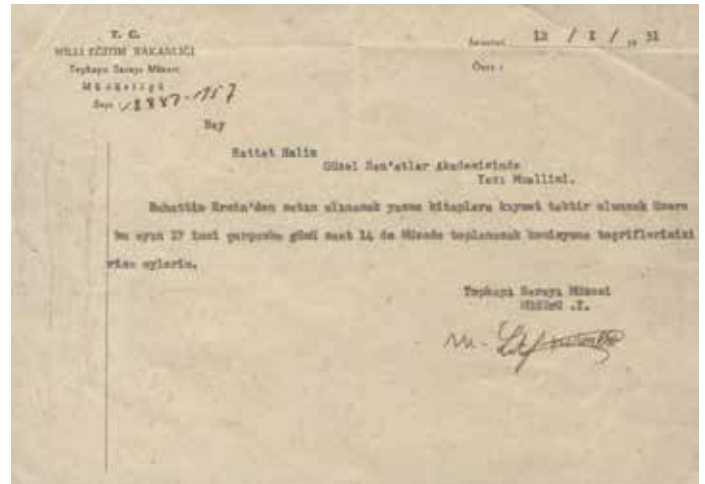
Adapazarı İcra Yargıçlığı 69/950 numaralı tezkiresiyle İstanbul İcra Hâkimliği'ne yazılan

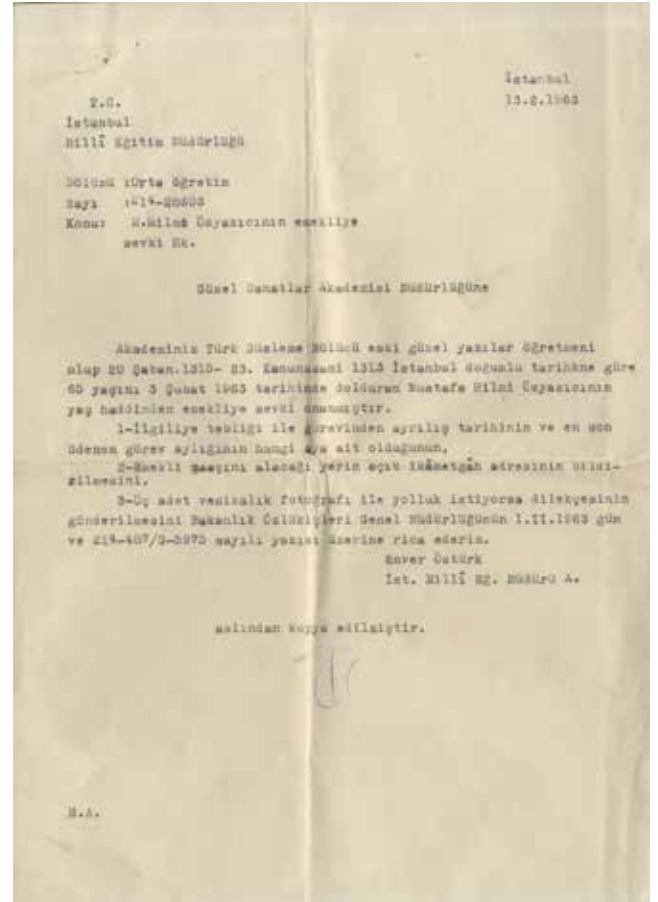
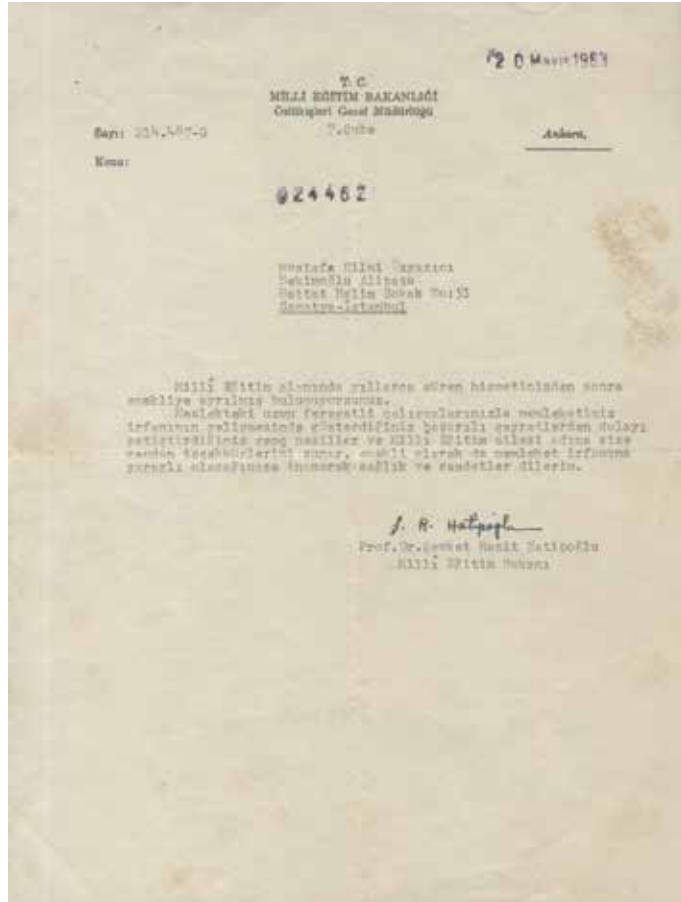
1355 numaralı ve 781 liralık bir münker senet ile yine 2454 numaralı ve 49 lira 26 kuruşluk diğer münker senetler ile İlyas Şentürk'ün istiktâb edilerek gönderilen el yazıları ve mektuplar tedkik edildikte;

Münker senetteki yazılarla mektup yazısındaki harflerin münker senetteki yazılara müşâbeheti olmayıp istiktâb varakasındaki yazıların harfleri gayet ağır ve kavisleri geniş olarak yazıldığı görülmekte "y" ve "ş" harflerini titrek bir vaziyette atmaktadır. Bununla beraber 1355 numaralı tek senetteki imzanın da seri bir el ile yazıldığı görülmekte[dir].

Yazma Kitaplara Kıymet Takdiri

Hattat Halim'in, Güzel Sanatlar Akademisi Güzel Yazılar Öğretmeni iken uzman olarak görüşlerine başvurulduğu alanlardan biri de Topkapı Sarayı Müzesi'nin Bahattin Ersin'den satın aldığı yazma kitaplara kıymet takdir etmesi konusudur.

Emekliliği

Hattat Halim'e yaş haddinden dolayı emekliliği ile ilgili gelen resmî yazılar

Güzel Sanatlar Akademisi'nde Tekrar Çalışma İsteği

Halim Hoca'nın Güzel Sanatlar Akademisi'ndeki meslektaşları ve öğrencileri tarafından ne kadar çok sevildiğine ve özleldiğine, okuldaki öğretmenliğine dönmesi için arzu ve çaba içinde olduklarına dair kendisine yazılan bir mektuptan, Halim Hoca'nın yaş haddinden emekli edilmesinden sonra ücretli olarak çalışmak üzere tekrar müracaat ettiği anlaşılmaktadır.

İki Gözüm Halimciğim,

Seni ne kadar özlediğimi bilemezsin. Hele mektebe gittikçe, masayı boş gördükçe ben de talebeler de üzülüyoruz. Masayı kaldırtmadım, olduğu gibi yeşil örtüsü ile aynı yerde duruyor ve bir an evvel sahibinin gelip başına oturmasını bekliyor.

Müracaat numaralarını alalı bir hayli oldu. Birini bulup sana bildireceğim. Malum ya bu işler takip edilmedikçe neticelenmez. Yarın bizim Hafız Mehmet'in bana gelmek ihtimali var. Şimdiden mektubu hazırlıyorum. İnşallah gelir de ben de numaraları sana yetiştirmiş olurum.

Ne âlemdesin? Canım! Diyeceksin ki bağın işi biter mi? Ama senin gibi bir insanın işi bağcılık mı olacak? Şu dünya ne acayıptır! Eli kalem tutmaz kalem efendisi olur, senin gibi bir sanatkar da bağla uğraşarak ellerini nasır içinde bırakır. Bu böyle olur mu ya! Hemen Allah seni şu yerden bir an evvel kurtarsın da sen de bu yaştan sonra rahata kavuşup en olgun eserlerini veresin!

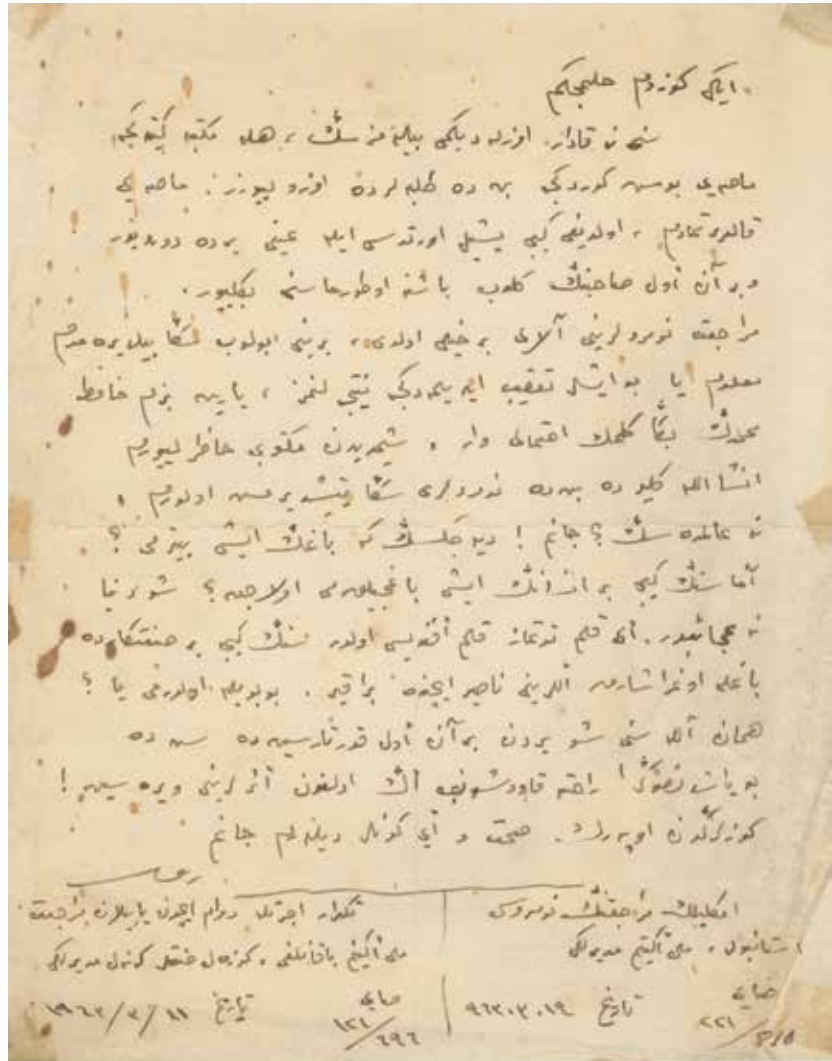
Gözlerinden öperek sıhhat ve iyi günler dilerim canım.

(imza)

İlk müracaat numarası İstanbul Milli Eğitim Müdürlüğü, sayı 221/810, tarih: 19.3.1963

Tekrar ücretle devam için yapılan müracaat:

Milli Eğitim Bakanlığı, Güzel Sanatlar Genel Müdürlüğü sayı 121/696, tarih: 11.3.1963

24/12/1999

*ekimler Dava MSBİRLİĞİ

İzmir

Hayrimanlık Eski Eserler ve Sanatlar Müzesi Kurul Kararı gereğince Süleymaniye Camii'ni deşilinde büyük Kubbelerin Sığma Kibrisinde bulunan orijinal planına muhtevî pentanifin yeni ekimliklerini sollarına uygun şekilde tanzim ve idarece temin edilerek mabaretin tatbikatına yapıldığı kararla için kontrolüne vergisi idarelerin ait olmak üzere (500.00) lira net Kurarla peşinay arz ve teklif ederim.

Günel Sanatlar Akademisi
Türk Teyyatı Güzel Eski
Günel Sanatlar Akademisi
Kurucu
Eski Güzel Sanatları
İzmir

24/12/1999
Yal ve *Kas

T.C.
YEREL Dava MSBİRLİĞİ
Süleymaniye Camii Kurul
Faz Haysal
Kurucu

28 Ocak 1993

20

HATTAT HALİM HAYATI ve SANATI | 35

25-Haziran-960

Vakıflar umum müdürlüğü makamına

A N K A R A

Abide ve yapı işleri D.17-Haz-960 sayılı yazı cevabıdır.

Eski eserler hakkında yeterlik balgemin verilebilmesi için Ticaret odasından gerekli belgenin gönderilmesi istenmektedir. Benim yeterli olup olmadığım halen Güzel sanatlar akademisinde mütehassıs ve hututu mütenevvis hocası bulunduğum Yüksek umum müdürlükçe malûm olmak gerektir. Bana yeterlik belgesi verebilecek heyet benim talebelerim olursa onlar bu işe yetkili olmazlar. Güzel sanatların sözü geçen kolundaki emeklerimiz ve belgemizi isbat için eserlerimize bakmak kifayet eder kanaatindeyim, ki bu hususatta sayın müdürlüğünüzce malumdur.

Yeterli olduğumu isbat eden hangi eserden bahsedeyim, Mesela En yakınınızda bulunan: Maltepedeki caminin Bilumum kubbe, Kuşak, mihrap ve minber ve çaharyarları tarafımdan yazılmıştır.

keza, Hacı bayramdaki kapı üstleri yazıları.....

İstanbulda gelince: Yavuz selim camii Kubbesi, Bali paşa kubbesi, Sokullu mehmet paşa Kubbe, yarım kubbe pencere yazıları... Azap kapu camii kubbe ve çini üzerine çaharyarlar....

İzmirde: Ahmet beyo camii kubbe, Kuşak, çaharyarlar ve kapı üstleri.....

Denizlide: Büyük camii Kubbe, Kapı üstü ve çaharyarları ve kuşaklar.

Süleymaniye dış kapuları, Sultan ahmet Cümle Kapıları, Beyazıt camii hemen bütün yazıları,, Kıypte nakkaş Hasan paşa türbesi V S

Edirne'de: İkinci Selim camii birçok yazıları ...

Halen Güzel sanatlarda hoca olan bir şahsın ticaret odalarından yeterlik belgesi almasına lüzum olup olmadığını yüksek Umum müdürlüğün takdir buyuracağına şüphe yoktur. Bu güne kadar meydana getirdiğimiz eserler için de benden belge istenmiş değildir. Güzel sanatların bu kolunda bendelerinden daha ziyade yeterli varsa bu işlerin o zata verilmesinde bir mahzur olmadığını beyan eder , saygılarımızı sunarız.

G.S.A. Mütenevvi hatlar

Muallimi

Mustafa Halim Özyazıcı

Adres: Kaca Mustafa paşa

HATTAT Halim Sokakı 51/I
İ S T A N B U L

Serbest Meslek Hayatı

Hattat Halim, kendi el yazısı ile kaleme aldığı tercüme-i hâlinde ifade ettiği üzere 27 Şubat 1924 tarihinde Bâbiâli Caddesi'nde İhsan Kıraathanesi karşısında 24 numarada yazıhane açarak serbest hattatlık yapmaya başlamıştır. “Kalemi seri kullanan” ve “kalemi yenmiş adam” olarak tanınan Üstad, yaklaşık dört yıl süren serbest hattatlık mesleğinde çok verimli çalışarak kıt’a ve levha gibi güzel yazılar yanında kitap başlığı, kartvizit, mühür gibi grafik yazıları yazmıştır.

Serbest meslek hayatında Halim Üstad “Hattat Mustafa Halim” tasarımını yaparak bunları başta mühür ve başlık olmak üzere yaygın olarak kullanmıştır.

“Hattat Mustafa Halim” yazılı mühür

“Hattat Mustafa Halim” yazılı kartvizit

Hattat Mustafa Halim Divan-ı Hümâyûn Kalemi
Tuğrakeş ve Muallimi Hakkı Bey tilmizi
Medresetü'l-Hattatîn mezunlarından
Hattat Mustafa Halim

Bayram tebriği kartları

Abdülhalim
İdiniz sa'îd olsun.

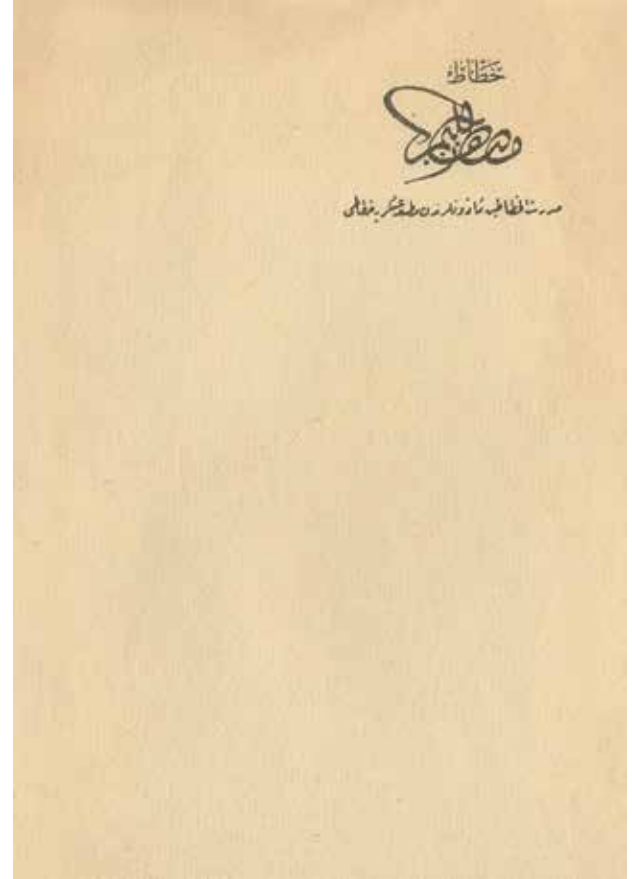

Hattat Mustafa Halim
İd-i sa'îdinizi tebrik ile hürmetlerini takdim eyler.

Antetli kağıtları

Divan-ı Hümâyûn Kalemi, Tuğrakeş ve Muallimi
Hakkı Bey tilmizi
Medresetü'l-Hattatîn mezunlarından
Hattat Mustafa Halim

Hattat Mustafa Halim
Medresetü'l-Hattatîn mezunlarından ve
Matbaa-i Askeriye Hattatı

Hattat Mustafa Halim

Bâbiâli: Resne Fotoğrafhanesi karşısında, numara 24

Dersaadet, fi 23 Eylul sene [1]340 [23 Eylul 1924]

300 kuruş hattatiye

Yalnız üç yüz kuruştur.

Jandarma İmalâthane Matbaası'na imlâ ettiğim diyagram levhası yazılarının hattatiye ücreti olan üç yüz kuruşu aldım.

Fi 23 Eylul sene [1]340 [23 Eylul 1924]

(İki adet pul)

Mustafa Halim

27 Teşrin-i Sâni sene [1]340 [27 Kasım 1924]

Hattat Mustafa Halim

Bâbiâli: İhsan Kırâathanesi karşısında, 24

Hat Alet ve Malzemeleri

Divitleri

Kamış Kalemli

Çelik Uçlu Kalemli

Maktaları

Bıçakları

Muhtelif el aletleri

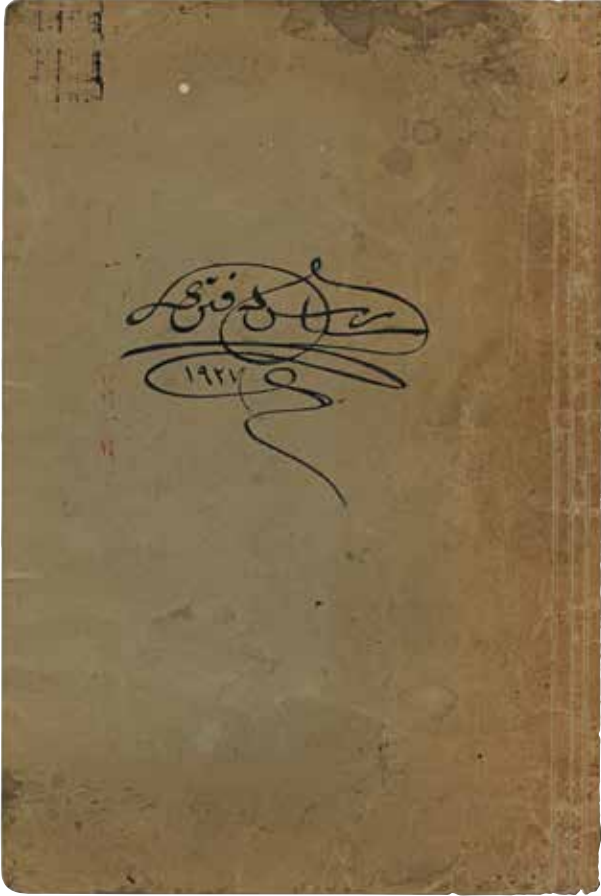
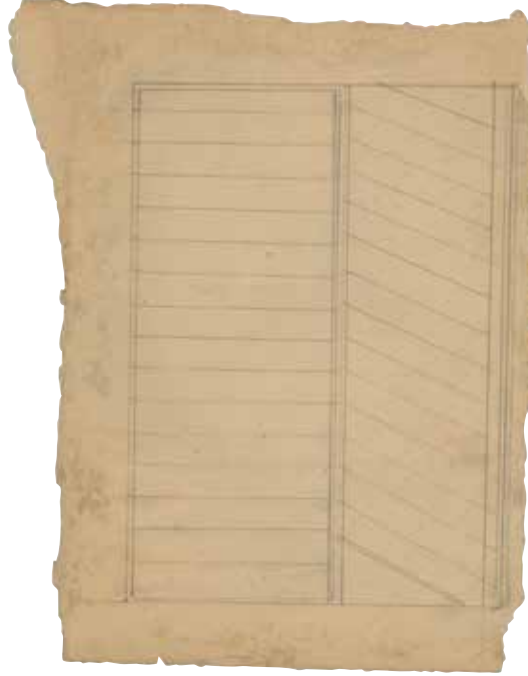

Daktilosu

Hattat Sandığı

Mistar
(satırlık)
örnekleri

“Sipariş Defteri 1927”

Halim'in “Yâ Fettâh” vb. ifadeler yazılı defter kapağı

Muhtarlık Görevi

Hattat Halim, oturduğu İstanbul Altımermer Kâtip Muslihuddin Mahallesi'nin aynı zamanda ikinci muhtarlığını da yapmış ve mahalle sakinlerinin bilgilerini içeren bazı belgeleri muhafaza etmiştir. Bu görevini hangi tarihler arasında yaptığı tam olarak tespit edilememiştir.

Altımermer Kâtip Muslihuddin Mahallesi Muhtar-ı Sânisinin 1926-1939 Tarihleri Arasında Muhtarlık Görevini Yaptığı Tarihler

Ev No	Adı Soyadı	Yaşı	İş	Ev No	Adı Soyadı	Yaşı	İş
1	...	...	...	1	...	...	...
2	...	...	...	2	...	...	...
3	...	...	...	3	...	...	...
4	...	...	...	4	...	...	...
5	...	...	...	5	...	...	...
6	...	...	...	6	...	...	...
7	...	...	...	7	...	...	...
8	...	...	...	8	...	...	...
9	...	...	...	9	...	...	...
10	...	...	...	10	...	...	...
11	...	...	...	11	...	...	...
12	...	...	...	12	...	...	...
13	...	...	...	13	...	...	...
14	...	...	...	14	...	...	...
15	...	...	...	15	...	...	...
16	...	...	...	16	...	...	...
17	...	...	...	17	...	...	...
18	...	...	...	18	...	...	...
19	...	...	...	19	...	...	...
20	...	...	...	20	...	...	...
21	...	...	...	21	...	...	...
22	...	...	...	22	...	...	...
23	...	...	...	23	...	...	...
24	...	...	...	24	...	...	...
25	...	...	...	25	...	...	...
26	...	...	...	26	...	...	...
27	...	...	...	27	...	...	...
28	...	...	...	28	...	...	...
29	...	...	...	29	...	...	...
30	...	...	...	30	...	...	...
31	...	...	...	31	...	...	...
32	...	...	...	32	...	...	...
33	...	...	...	33	...	...	...
34	...	...	...	34	...	...	...
35	...	...	...	35	...	...	...
36	...	...	...	36	...	...	...
37	...	...	...	37	...	...	...
38	...	...	...	38	...	...	...
39	...	...	...	39	...	...	...
40	...	...	...	40	...	...	...
41	...	...	...	41	...	...	...
42	...	...	...	42	...	...	...
43	...	...	...	43	...	...	...
44	...	...	...	44	...	...	...
45	...	...	...	45	...	...	...
46	...	...	...	46	...	...	...
47	...	...	...	47	...	...	...
48	...	...	...	48	...	...	...
49	...	...	...	49	...	...	...
50	...	...	...	50	...	...	...
51	...	...	...	51	...	...	...
52	...	...	...	52	...	...	...
53	...	...	...	53	...	...	...
54	...	...	...	54	...	...	...
55	...	...	...	55	...	...	...
56	...	...	...	56	...	...	...
57	...	...	...	57	...	...	...
58	...	...	...	58	...	...	...
59	...	...	...	59	...	...	...
60	...	...	...	60	...	...	...
61	...	...	...	61	...	...	...
62	...	...	...	62	...	...	...
63	...	...	...	63	...	...	...
64	...	...	...	64	...	...	...
65	...	...	...	65	...	...	...
66	...	...	...	66	...	...	...
67	...	...	...	67	...	...	...
68	...	...	...	68	...	...	...
69	...	...	...	69	...	...	...
70	...	...	...	70	...	...	...
71	...	...	...	71	...	...	...
72	...	...	...	72	...	...	...
73	...	...	...	73	...	...	...
74	...	...	...	74	...	...	...
75	...	...	...	75	...	...	...
76	...	...	...	76	...	...	...
77	...	...	...	77	...	...	...
78	...	...	...	78	...	...	...
79	...	...	...	79	...	...	...
80	...	...	...	80	...	...	...
81	...	...	...	81	...	...	...
82	...	...	...	82	...	...	...
83	...	...	...	83	...	...	...
84	...	...	...	84	...	...	...
85	...	...	...	85	...	...	...
86	...	...	...	86	...	...	...
87	...	...	...	87	...	...	...
88	...	...	...	88	...	...	...
89	...	...	...	89	...	...	...
90	...	...	...	90	...	...	...
91	...	...	...	91	...	...	...
92	...	...	...	92	...	...	...
93	...	...	...	93	...	...	...
94	...	...	...	94	...	...	...
95	...	...	...	95	...	...	...
96	...	...	...	96	...	...	...
97	...	...	...	97	...	...	...
98	...	...	...	98	...	...	...
99	...	...	...	99	...	...	...
100	...	...	...	100	...	...	...

Her hanenin vermeyi taahhüt ettiği miktar ile mahalle bekçisi aylığının temini için düzenlenen belgede; ev numarası, ailesinin ismi, aylık olarak vereceği meblağ, kiracı veya ev sahibi olduğu, sokağı ve mülâhazat haneleri bulunmaktadır. Hattat Halim'in kendisini 51 numarada ve "Hattat Halim Efendi" olarak kaydettiği belgede bekçi için vermeyi taahhüt ettiği miktar 20 kuruş olarak görülmektedir.

Belgenin, altında "Mustafa Halim" imzası ve muhtar mühürlerinin olduğu son kısmında yer alan notta: "Kâtip Muslihuddin Mahallesi'nin ber-vech-i bâlâ mevcut aile reisleriyle müste'cir esâmîleri olup mâhiye mahalle bekçimize itâsını taahhüt eyledikleri mebâliğ miktarı sekiz yüz otuz beş kuruş olmakla işbu defterin bir nüshası bir hafta müddetle mahallede ta'lîk edildiği hâlde itiraz eden bulunmamış olmakla makam-ı âidine tasdikan takdim kılındı. Fî 18 Kânûn-ı Evvel sene 1926" bilgileri yer almaktadır.

Üstad'ın siyah mürekkeple hazırladığı muhtar yardımcılığı mühür çalışması

"İstanbul Vilâyeti
Altımermer Kâtip Muslihuddin
Mahallesi Muhtar-ı Sânisinin
[1]339 - 1926"

Aile Hayatı

Hattat Halim, ilk evliliğini Ahret Hanım'la 29 Temmuz 1334 [29 Temmuz 1918]'de yapmıştır. Nikâh merasimine birçoğu hattat olan Hacı Nuri Efendi, Hakkı Bey, Necmeddin Efendi, Abdulkadir Efendi ve Hamid Bey gibi zevat katılmıştır. Süheyl Ünver Bey nikâh merasimini şöyle kaydetmiştir: *“Nikâh merasimi gayet güzel oldu. Şerbetler içildi. Halim'in yazdığı Besmele-i şerifenin altını teberrüken orada bulunanlar imza etti. Sonra grup hâlinde resim çıkarıldı ve yukarıda isimlerini yazdığım beş muhterem zat bize biraz teşrif ile oturdular. Bu zevatın hepsi hattattı. Hacı Nuri Efendi bize gayet nekre hikâyeler anlattı. Halim'in nikâhı fevkalâde hulus-i kalb ile oldu.”*

Hattat Halim'in ilk evliliğinden Şahap [Abdülhalik Şahabettin] ve Cemalettin isimlerinde iki çocuğu olmuştur.

Hattat Halim'in ilk eşi Ahret Hanım ile ilk çocuğu Şahabettin

Hattat Halim Ahret Hanım Şahabettin Cemalettin (?)

Önde oturan Halim Üstad'ın annesi Sudanlı Adviye Hanım ile yanında oğlu Şahabeddin, ayakta en sağda Üstad ile sağında ilk eşi Ahret ile kucığında oğlu Cemalettin ve ayakta en solda komşularının kızıyla Kocamustafapaşa'daki evlerinin bahçelerinde

Hattat Mustafa Halim'in Ahret Hanım'dan olan ilk çocuğu Şahabettin'in sünnet törenine gelen davetliler. Fotoğrafın arkasında kurşun kalemle "Sultan Selim Başmuallimi Hulusi Efendi, Tuğrakeş Hakkı Bey, Hacı Kâmil Efendi, Hattat Hulusi Efendi, Hattat Hafız İhsan Bey, Yazı Eksperi ve Koleksiyoncusu Müzehhib Baha Bey, Sultan Ahmet Başmüezzini Hafız İhsan, benim aziz dostum Hattat Şevket Bey" notu yazılmıştır.

İkinci evliliğini Emine Hanım ile yapmış, ancak çocukları olmamıştır.

“Sevgili refikam Emine Hanım’ın vefatı münasebetiyle hatm-i şerif bugün ikmal ve bugün de vefatının kırkı olmak münasebetiyle Merkezefendi Cami-i Şerifinde bir Mevlid ve hatm-i şerif kıraat ve duası icra edilecektir. Ve mina’llâhi’t-tevfik.

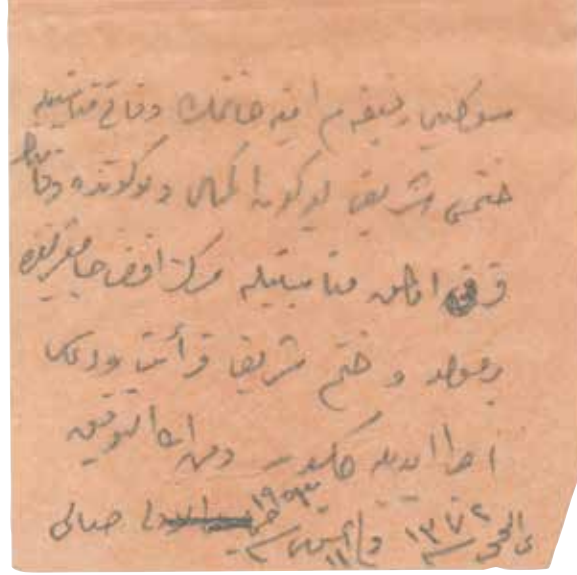
Zilhicce, sene 1372 ve fî 11 Ağustos, sene 1953, Salı.

Emine Hanım’ın vefatından sonra Hattat Halim’in evlenmesi için dostları arasında bir arayışlarda bulunulduğunu, çıkan bir kısmet sebebiyle kendisine yollanan nottan anlamaktayız.

Muhterem Hacı Halim Bey

Selâm ve hürmetlerimi takdim eylerim. Ali Bey’in annesi Hikmet Hanım Hacı Halim Bey için “bir hanım bulduk, gelsin görsün, muvafık bulacak olurlarsa delâlet ederiz” diyorlar. Ali Bey hastahane[de] yatıyorlar. Gureba Hastahanesi’ndedir. Zat-ı âliniz erken gelmek isterseniz geliniz ve bu hayırlı işi görünüz. Hakkınızda hayırlısını versin. Âmin. Bizler de dua ediyoruz. Azizim, muhterem elinizden sıkarım efendim.

Fi 30 Teşrîn-i Evvel sene [1]953 Cuma günü
İsmail Hakkı Durupınar

Üstad, üçüncü ve son evliliğini Münevver Hanım'la yapmıştır.
Münevver Hanım'ın Yüksel ve Kutlu Daniş isimli iki oğlu vardır.
Müşterek evliliğinden ise Necliemel Özyazıcı isimli kızı dünyaya gelmiştir.

Hattat Halim ile eşi Münevver Hanım

Fotoğrafın altında: "Pek muhterem pederimize bir hatıra olmak üzere takdim. Fî 16 Rebiülevvel sene 1374 / 15 Kasım 1954" yazısıyla "Hattat Hacı Mustafa Halim, Münevver" imzaları bulunmaktadır.

Münevver
Özyazıcı
kucağında
kızı Necliemel
ile (5.8.1956)

Hattat Halim kucağında kızı Necliemel ile

Necliemel Özyazıcı

Necliemel dünyaya geldiği zaman Necmettin Okyay'ın yazdığı ta'lik kıt'a:

Aldı üstad-ı hat âğuşa [kucağına] "Emel" yıldızını

Eylesin Allah hayırlı Halim Bey'e kızını

Nazamehû ve ketebehû Necmeddin "gufire leh" 1375 [1956]

Benim biricik ve Sevgili Gözbeğim Kızım

Canım, Ruhum Neelim!

25/11/1964 Tarihinde Babacığın elin ile yazıp gönderdiğin mektuba Son derece sevindim. Gelemediğimden ötürü üzüntü ediyorsun. Sen de bilirsin ki seni nasıl arıyordum. ne yapalım tali beni senden ayırdı. Seni çocukluğundan beri bağrına basamadım, Nasıl seni görmeğe geldiğim zaman Annen Arkadan gelip seni kalından tutup benimle konuşmamı bile istemiyordu. Bütün bir Aile hayatını ayaklar altına alan alan evladım. Benim bunda ne kusurum var, Ben Konya dan geldiğim günden beridir ki bir durlu düzelemedim, bir sürü ilâç aldım ama araya Ramazanı şerif girdi de heman tatbik edemiyorum. Sesim kesildi. Katen garip ve biçareyim, Baban Kendi derdile meşgul.

Sen Sağ ol! Seninle meşgul olacak bir durumda değilim, İnşallah sen büyüde o vakit her şeyi anlarsın.

Guzlerinin bozuk olması neden? İki sene, tam iki senedir, nasıl bir Elem içinde hayat sürmekte olduğumu, Vaktiyle de bağrına taş basarak bu acılara tahammul edeceğimi söylemişdim, Bir maeira bir tertibin kurbanı olduk, Evladım; Buna Sabır etmeden başka çare yok.

Sen Sağ ol, başa bir dileğim yokdur Evladım! Senin namına para gönderdim onu alırsın! Hasretle yanaklarından operim!

12/2/1964

Garip ve biçare Baban
M. Halim Özyazıcı

Pek çok sevgili kızım
Neclimel Özyazıcı

Menekşe İstasyon karsisi No 7

Florya
Menekşe

Hattat Halim Özyazıcı

Hattat Halim'in kızı
Neclimel'e Konya'dan
yazdığı 12.2.1964 tarihli
mektup ve zarfı

Münevver Hanım'ın ilk eşinden çocukları Kutlu (solda çömelmiş) ve Yüksel Daniş'in (sağda çömelmiş) 11 Temmuz 1959 tarihindeki sünnet törenlerinden. Sağ üstte Münevver Hanım ve yanında kızı Kutsal, ortada gözlüklü hanım annesi Ferhunde Özçandarlı ve yanında teyze oğlu Tanju Ergün, solda çömelmiş şapkali enişte Lütfi Yilmazer ve Hattat Halim ile ortalarında müşterek kızları Necliemel Kocamustafapaşa'daki evlerinin bahçelerinde

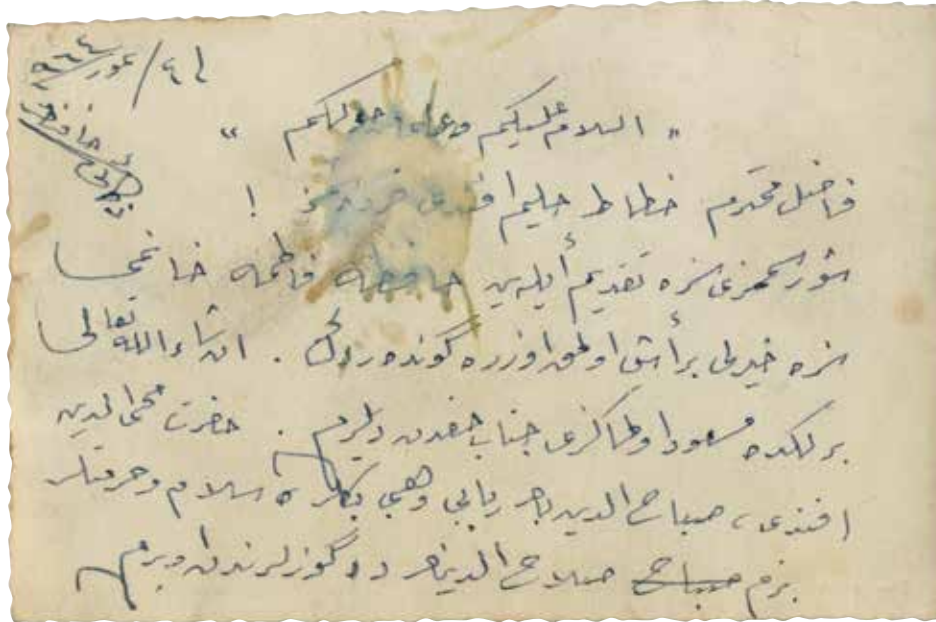
Sünnet merasiminden...

Oğlu Yüksel Daniş ile

Ayakta solda Kutlu Daniş, en sağda Yüksel Daniş, sol altta Hattat Halim

Fotoğraf arkası:

"es-Selâmü aleyküm ve alâ min havliküm"

Fâzıl-ı muhterem Hattat Halim Efendi kardeşimiz!

Şu resmimizi size takdim eyleyen Hâfize Fatma Hanım'ı size hayırlı bir eş olmak üzere gönderdik. İnşaallahu teâlâ birlikde mesud olmanızı Cenab-ı Hak'dan dilerim. Hazret-i Muhyiddin Efendi, Sabahaddin Bey ve Balcı Vehbi Beylere selâm ve hürmetler.

Bizim Selahaddin'in de gözlerinden öperim.

Fî 4 Temmuz sene [1]964

Hafız Zekâi

Not Defterleri

Hattat Halim hayatı boyunca aldığı mektuplar, yazdığı mektuplarının kopyaları, karalamaları, öğrencilik notları gibi her belgeyi titizlikle saklamıştır. Ayrıca, kalem tuttuğundan itibaren de cep defterleri edinmiş içlerine gazeller, yazı ön çalışmaları, eskiz ve desenler, özel bilgilerini not etmiştir. Kataloğumuzda not defterlerinden örnekler vererek Üstad'ın bu yönü hakkında bilgi edinilmesi arzu edilmiştir.

Üstad-ı Muhteremim!

Vezâif-i âliye içinde bir vazife vardır ki, pek mukaddestir.
O da hocalıktır.

Hocalar istikbal için fikir yetiştirirler.

Binaenaleyh istikbal onların elindedir. Vazifesini kemaliyle ifa eden muallimlere cemiyet-i beşeriye minnettardır. İşte şanınızı ilân eden bunca âvâze-i şükran arasında benim gibi bir âcizin sada-yı teşekkürâtı pek ehemmiyetsiz kalırsa da bir şâkird için mücerred ruhuna daima arz-ı minnettârî eylemek de vacibü'l-ifa bir vazifedir.

Hattat Halim

Pangaltı'da Harbiye
Caddesi'nde Edirne Vali-i
sâbık Halil Bey'in hanesinde
muhterem kardeşim Fahri Bey

1331

1334

Halim

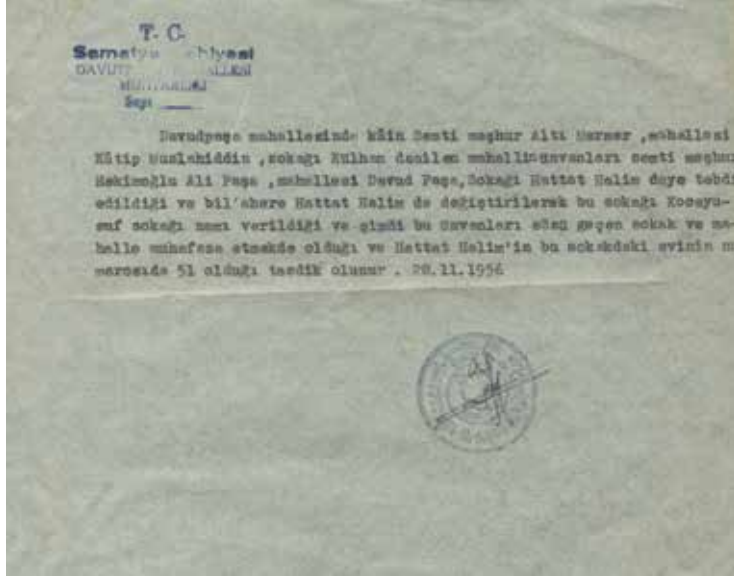
Ketebehû Halim

Arabesk

Eski Yunan sanatında olan ressam ve kalemkârlıkta olsun, işlenmiş olan resme arabesk tabir olunur.

Yaşadığı Evler

Cerrahpaşa'daki Evi

Davutpaşa Mahallesi Muhtarlığı'nın, Üstad'ın 51 numaralı evinin bulunduğu sokak isimlerinin değişimlerini belirten 28.11.1956 tarihli yazısı

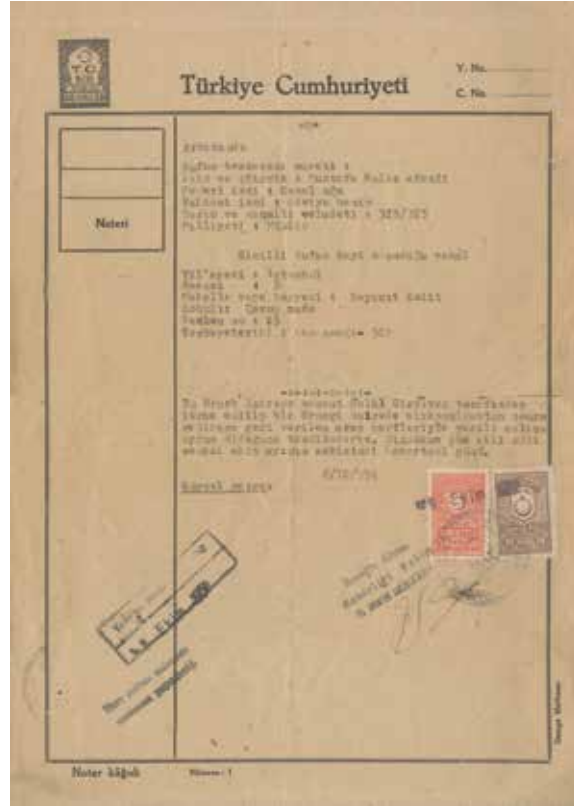
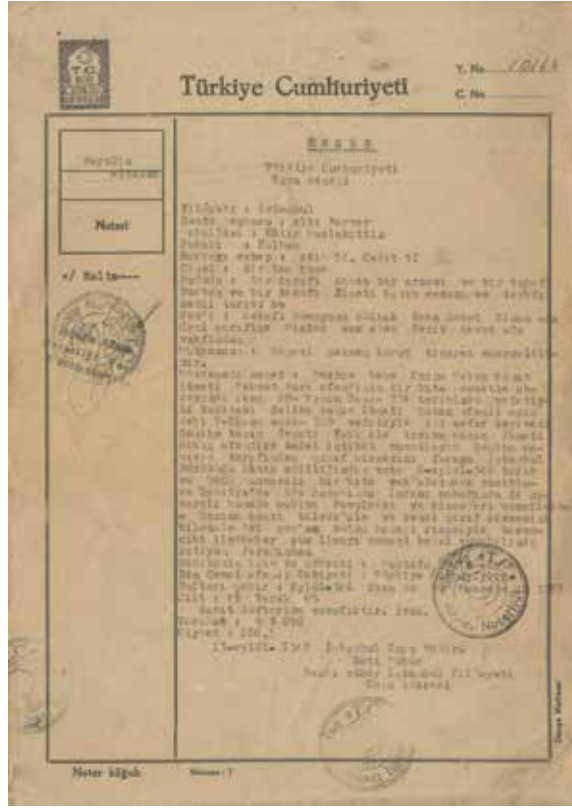
Altımermer Kâtip Muslihuddin Mahallesi,
Külhan Sokağı

Hekimoğlu Ali Paşa Davutpaşa
Mahallesi, Kocayusuf Sokağı

Hekimoğlu Ali Paşa Davutpaşa Mahallesi,
Hattat Halim Sokağı

İstanbul,
Altımermer Kâtip
Muslihuddin
Külhan Sokağı
51 numaralı
evine ait
Beyoğlu Altıncı
Noteri'nden
verilen tapu
senedi örneği
(8.10.1956)

Üstad'ın Cerrahpaşa'daki evinin
cumbasının üzerindeki çini yazılar

"Fallahu hayrun hâfızan ve hüve
erhamü'r-râhimîn"

"Ve mâ tevfikî illâ billah"

"Aleyke avnullah"

*Evin yıkılmasından evvel çinileri
koleksiyonumuza almamıza izin veren başta
Üstad'ın oğlu Yüksel Daniş olmak üzere
ailesine teşekkür ederiz.*

Evinden bazı çıkan malzemeler

Zeytinburnu'ndaki Bağ Evi

1928'deki Harf Devriminin kültür ve sanat düşmanlığına dönüşmesi zerine Halim stad 1928'de Topkapı dışında şimdiki Tercüman Sitelerinin bulunduğu Tepebağ semtinde, içinde iki katlı bir bağ evi bulunan 21 dönümlük bir araziyi satın almıştır. Bu yerin duvarlarını ailesiyle beraber rp 10 dönümünde üç bin kütüklük bir bağ yapmış ve yaklaşık otuz çeşit üzüm yetiştirmiştir. *“Burada bağ olmaz”* diyen komşular hayrete düşmüşlerdir. Halim Efendi bu dönemde yazdığı birçok yazı ve evrak altına *“Sbıkan hattat hlen bağban Mustafa Halim”* veya *“Sbıkan hattat bağban Mustafa Halim”* imzasını atmıştır.

Süheyl nver 28 Temmuz 1964 Salı günü bağ evinde Halim Hoca'yı ziyareti esnasında tuttuğu notlara şu tespitleri yazmıştır: *“Hattat Halim'in bağına geldik. Yazı odasını süpürüyordu. Gittiğimize memnun oldu. Hayatımız boyunca böyle hep birbirimizi aradık. Birbirimizden hiç incinmedik. Vaktiyle Suriçi'ndeki İstanbul'un yegâne sayfiye yerlerinden biri olan bu Tepebağ'da Halim'in bağı on beş dönümlük bir yerdi. Yeni Londra Asfaltı üstünde ve hemen de yanında. Köşkü harap ve bakımsızdı, kendisi de yalnızdı ve zgnd. Bahçesinde otuz çeşit üzüm vardı. Onlarla meşguldü. Duvarlarını yıkmışlar. zm zamanı apullanmaktan kurtaramıyordu. Sakin, havlamayan cinsten bir köpeği vardı. Bahçesinde meyve ağaçları da çoktu. Tanıdıklarının ölümlerinden pek müteessirdi, “yalnız kaldım” diyordu. İkinci hanımı da ölünce, önceki gibi ncden de bahtiyar olamamıştı. Velhasıl bir şikyetler kompleksi içinde idi. Dert yandı. Yazı odası perişandı. Ufak bir iskemleye oturup yazı malzemesini dizinin üstüne koyup yazıyordu. Lâkin kalemi müthiş kuvvetli idi. Onun yazdığını yazacak kimse yoktu. Boş vakit bulursa yazıyla meşguldü. Yaz kış buradaydı. Odunları kendisi hazırlardı. Issız bir ortamda korkmadan yaşıyordu”.*

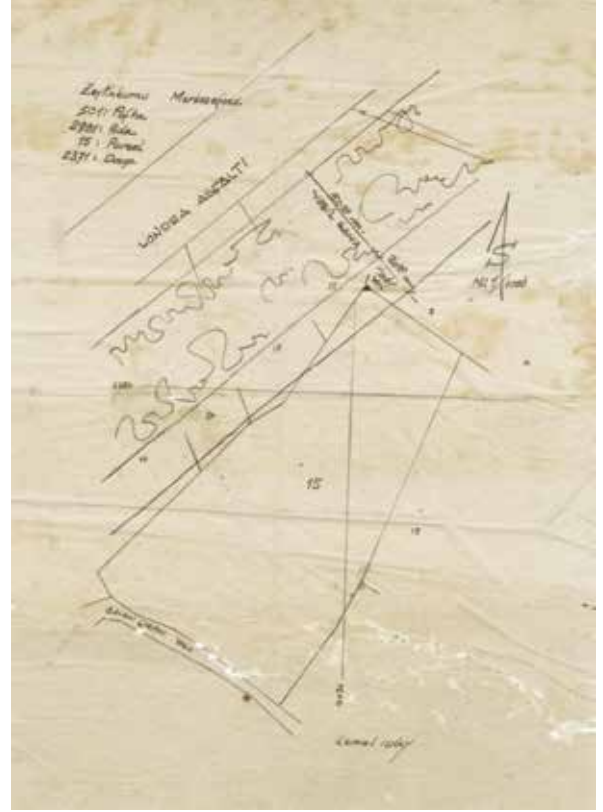
Hattat Halim,
Süheyl Ünver ve
Çiçek Derman ile
bağ evinde

Hattat Halim ile eşi
Münevver Hanım
ve kardeşleri ile
Tepebağ'daki
bahçelerinde

Hattat Halim ile eşi Münevver Hanım Tepebağ'daki bahçelerinde çalışırken (Şubat 1956)

Tepebağ semtindeki arazinin krokisi

21 Temmuz 1964 Cuma günü bağda çekilen fotoğraflardan...

Şahsi Eşyası

Hattat Halim Özyazıcı'nın
özel eşyası

Hattat Halim Özyazıcı'nın özel eşyası

Vefatı

Hattat Halim, bir pazar günü akşamı bağı evinden çıkıp yolun karşı tarafına geçmekte iken araba çarpmasından sonra kaldırıldığı Çapa Tıp Fakültesi Hastanesi'nde on gün ölüm kalım mücadelesi vermiş, sonunda 30 Eylül 1964 günü ebedî âleme göç etmiştir. Cenazesi, Sümbül Efendi Camii'nde kılınan cuma namazını müteakip Kozlu Merkezefendi Mezarlığı'na defnedilmiştir.

Üstadın eşi Münevver
Hanım ile kızı
Necliemel kabri
başında

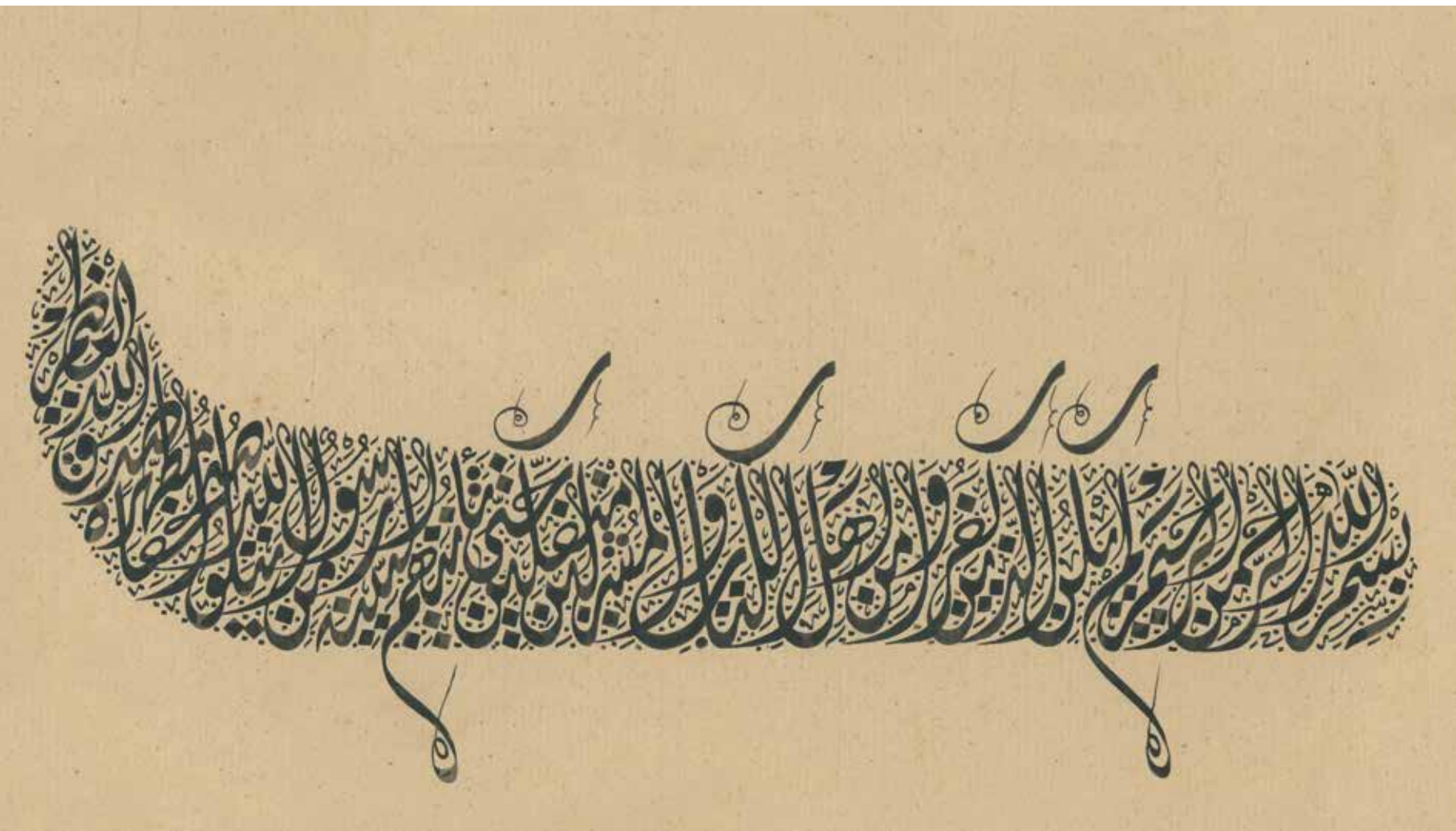

Kozlu Merkezefendi
Mezarlığı'ndaki
kabri

HATTAT HALİM
HAYATI ve SANATI

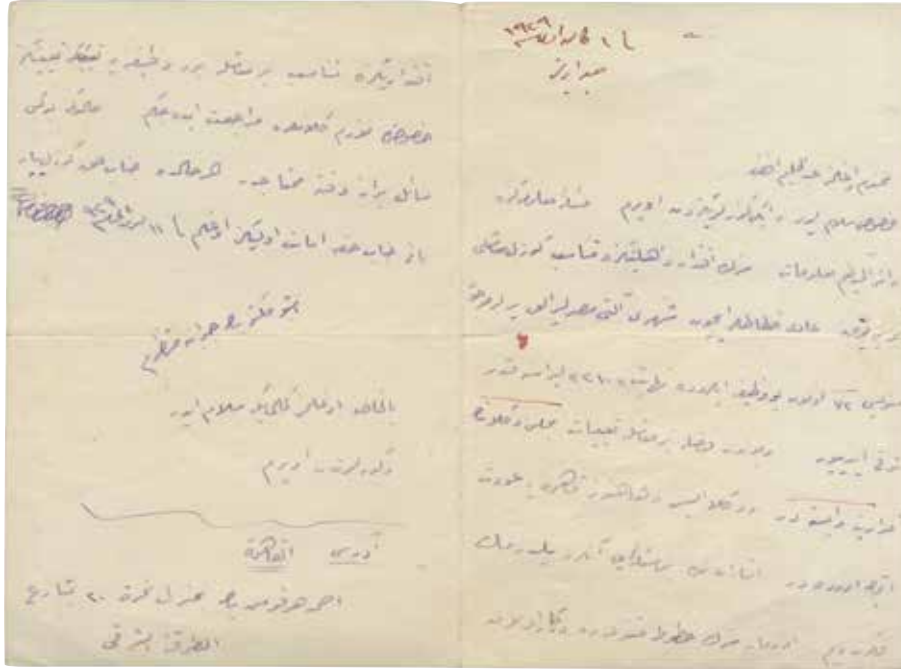
HAT **ÇALIŞMALARI**

Güzel Yazı Kataloğu

Harf İnkılâbıyla birlikte sanat ve mesleğini icra edememesi ve geçim sıkıntısına düşmesi üzerine Hattat Halim, yakın bir büyüğü ve aile dostu aracılığı ile memur olarak Mısır'da çalışmak üzere teşebbüsde bulunmuştur. Ancak onun ehliyetine göre maaşı güzel bir iş olmadığı ve daha yüksek ücretli bir iş için Bakanlar Kurulu kararı kendisine bildirilmiştir. Bu sebeple Mısır'a gitmek için hat sanatındaki ustalığını göstermek üzere her yazı türü örneklerinden oluşan bir katalog dosyası hazırlamıştır.

Mısır'da Çalışma İçin Yazışma

Fî 1 Kânûn-ı Evvel sene 1929 Cumartesi
Muhterem Oğlumuz Abdülhalim Efendi
Mahsus selâm eder ve iki gözlerinizden
öperim. Mesele-i malumenize dair
aldığım malumat: Sizin iktidar ve
ehliyetinize mütenasip güzel maaşlı bir
yer yok. Adi hattatlar için şehri altı Mısır
liralık yerler mevcut. Senevîsi 72 olan bu
vazife ileride nihayet 210 lirasına kadar
terakki ediyor ve bundan fazla bir maaşla
tayinat Meclis-i Vükelâ'nın kararına
vâbestedir ve vükelâ ise daha henüz
Kahire'ye avdet etmek üzeredir. İnşallahu
teâlâ bu meseleyi onlara bildirmek
fikrindeyim. O zaman sizin hutût-ı
mütenevvî'ada derkâr olan iktidarınıza
mütenasip bir maaşla birer vazifeye
tayininiz hususunda lâzım gelenlere
müracaat edeceğim. Hâlbuki bu gibi
mesâil biraz vakte muhtaçtır. Her hâlde
Cenab-ı Hak güzel yapar. Baki Cenab-ı
Hakk'a emanet olunuz oğlum.

Fî 11 Teşrîn-i Sâni sene [1]929

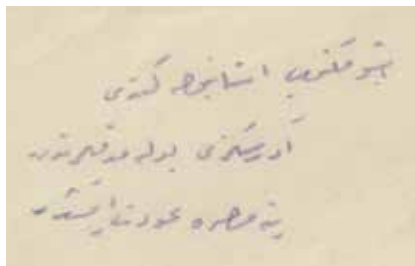
Ahmet Harfuş

İşbu mektubun cevabına muntazırım.

Bilhassa oğlumuz Kemal Bey'e selâm
eder ve gözlerinden öperim.

Adres: el-Kahire

Ahmet Harfuş Bey bi-menzili numara 20
bi-Şâri't-Tarfeti's-Şarkî

İşbu mektup
İstanbul'a gitti.
Adresinizi
bulamadıklarından
yine Mısır'a avdet
etmiştir.

[illegible]

HATTAT HALİM HAYATI ve SANATI

Terceme-i Hâl

Cenâb-ı Kâdir-i mutlak, Rabb'im, Hâlik'ım hazretlerine nasıl arz-ı ubûdiyet edebilirim ki, merâhim ü ihsân-ı Rabbâniyesi bir ummân-ı bî-kerân ve arzuhâle aczim bî-pâyândır.

Pederim Hacı Cemal Efendi, pederi Rıfat Ağa, pederi Hacı Arif Efendi olup mûmâileyhin sulbünden 1315 târîh-i Hicrîsinin fî 20 Şa'bân ve Rumî 1313 Kânûn-ı Sânî'sinin fî 23'üncü günü İstanbul'da Etyemez Bayezid-i Cedid Mahallesi'nde dünyâyâ geldim.

Aksaray'da kâin Gülşen-i Ma'ârif Mekteb-i husûsîsinde altı senelik ibtidâi tahsîlimi bi'l-ikmâl 1329 senesinde aliyyü'l-a'lâ derecede şehâdetnâme ahzıyla neş'et eyledim. Aynı sene Sanâyi'-i Nefîse Mekteb-i Âlîsi'ne (şimdi akademi) kabûl edildim. 1330 senesinde Şeyhülislâm-ı sâbık ve Evkâf Nâzırı Hayri Efendi'nin himmetiyle, müdürlüğe ta'yîn kılınan merhûm Hattât Arif Hikmet Bey'in gayretiyle küşâd edilen Medresetü'l-Hattâtîn'e otuz dokuz numara ile hutût-ı mütenevvi'a talebesi kaydedilerek tâ bidâyet-i tahsîliyem esnâsında yazıya olan meyl ü hevesim dolayısıyla bir kat daha şevk u sa'y ü gayretle devâma başladım. Medresedeki gayretim mu'alliminin nazar-ı dikkatini mûcib olmağla henüz altı aylık bir müddetde bi't-tevcîh ilk defa olarak fî 13 Safer sene 1332 târîhinde Sadr-ı esbak merhûm Said Halim Paşa'nın emr-i âlileriyle Dîvân-ı Hümâyûn Kalemî'ne çerâğ buyuruldu.

1332 senesinin mart bidâyetinde Harb-i Umûmî ve Seferberlikle emsâlim misillü iştirâk ederek bi'l-müsâbaka Matba'a-i Askeriye hattâtlığına ta'yîn kıldım. Bu meyânda Evkâf-ı İslâmiye Matba'ası hattâtlığını da îfâ etmekde idim. Fî 20 Zilhicce sene 1336 ve fî 7 Teşrîn-i Evvel 1334 senesinde Medresetü'l-Hattâtîn'den hatt-ı celî ve tuğrâ-yı hümâyûndan icâzetnâme ahzına muvaffak oldum. Umûmî Seferberliğin hitâmıyla fî 27 Şubat sene 1340 târîhinde terhîs olunarak Bâbîâli Câddesi'nde husûsî sûretde bir yazıhâne açarak çalışmakda bulunuyordum. Bu sûretle piyasada bulunan Zelliç Birâderler, Hanri Zelliç, Ahmed İhsan, Beşiktaş, Hilâl Matba'alarıyla 1927 senesi Haziran bidâyetinden i'tibâren vâki' olan teklîf üzerine Devlet Matba'ası hattâtlığını öğleye kadar îfâ edilmek üzere kabûl eyledim. Son İnkılâba kadar bu vazîfede bulunmakla berâber el-yevm yazıhânemde de çalışmakdayım. Mısır Hükûmet-i Kraliyesi İstanbul Konsoloshânesi vâsıtasıyla Mısır'a azîmet etmek isteyen hattâtların birkaç yazıları mürâca'at eylemeleri iltimâsına binâen bu meyânda âcizâne hutût-ı mütenevvi'ada yazdığım birkaç eserimi takdîm etmekle işbu da'vete icâbetle fahr u mübâhât eylerim.

Fî 8 Ağustos, Sene 1929

İstanbul'da Hekimoğlu Ali Paşa'da,
Kâtib Muslihiddin mahallesinin Gülhan sokağında
51 numaralı hâned mutasarrıfen sâkin
Bâbîâli caddesinde İhsan Kırâathânesi karşısında 24 numarada
Hattât Mustafa Halim

Hattât Halim'in karviziti:

Dîvân-ı Hümâyûn Kalemî Tuğrakeş ve Mu'allimi
Hakkı Bey tilmizi Medresetü'l-Hattâtîn Me'zûnlarından
Hattât Mustafa Halim

Celî sülûs istif levha

Kumlu şal ebrulu çerçeve içinde, krem renkli kâğıda siyah mürekkeplidir.

Celî sülûs hattı ile Rahman sûresi 26. ve 27. âyetler yazılıdır.

Mânâsı: “Ne varsa onların hepsi fanidir. Sadece azamet, celâl ve ikram sahibi olan Rabbinin zatı bâkidir.”

Eserin altında Halim Efendinin 1348 (1929) tarihli imzası bulunuyor.

Dîvânî ve sülûs istif levha

Lâle ebrusu çerçeve içinde krem renkli kâğıda siyah mürekkeplidir.

Sağda *celî dîvânî* hattı ile Besmele, solda yine *celî dîvânî* hattı ile Kalem sûresi 4. âyet bulunuyor.

Mânâsı: “Şüphesiz ki sen çok yüce bir ahlâk üzeresin.”

Altta *celî sülûs* hattı ile müsenna Besmele yer alıyor.

İmza satırı: Harrarehû El-fakîr Mustafa el-ma'rûf bi Halîm min telâmîzi Mîr Hakkı sâbîkan Tuğrâkeş-i Kalem-i Dîvân-ı Hümâyûn, 1348 (1929)

Celî sülüs ve nesih levha

Lâle ebru çerçeve içinde, siyah mürekkeplidir.

İlk satırda *sülüs* hattı ile aşağıdaki ibare yer almaktadır.

Mânâsı: “Ey benim durumumu çok iyi bilen; sadece sana güvenir, sadece sana dayanırım.”

Devamında *nesih* hattı ile iki hadis bulunuyor.

Onun altında yine *sülüs* hattı ile Âl-i İmran sûresi 122. âyet yer almaktadır.

Mânâsı: “Halbuki onların yardımcısı Allah idi. Müminler yalnız Allah’a güvenip dayanmalıdır.”

Bu ibarenin altında yine *nesih* hattı ile yazılmış iki hadis yer alıyor.

En altta ise *icâze* hattı ile Halim Efendinin hoca silsilesi hakkında meâlen şu bilgiler bulunuyor:

“Yazan Hafız Osman’ın öğrencilerinden Seyyid Abdullah’ın öğrencilerinden Mehmed Rasim’in öğrencilerinden Ahmed Hıfzı Efendi’nin öğrencilerinden İsmail Zühdü Efendi’nin öğrencilerinden Mustafa Rakım Efendi’nin öğrencilerinden Recai Efendi’nin öğrencilerinden Sâmi Efendi’nin öğrencilerinden hattâtların reisi Ahmed Kâmil’in öğrencisi Mustafa Halim. Allah günahlarını bağışlasın ve ayıplarını örtsün.

Sene 1348 (1929)

Dîvânî levha

Ebru çerçeve içinde, dîvânî ve celî dîvânî hatlı, siyah mürekkeplidir.

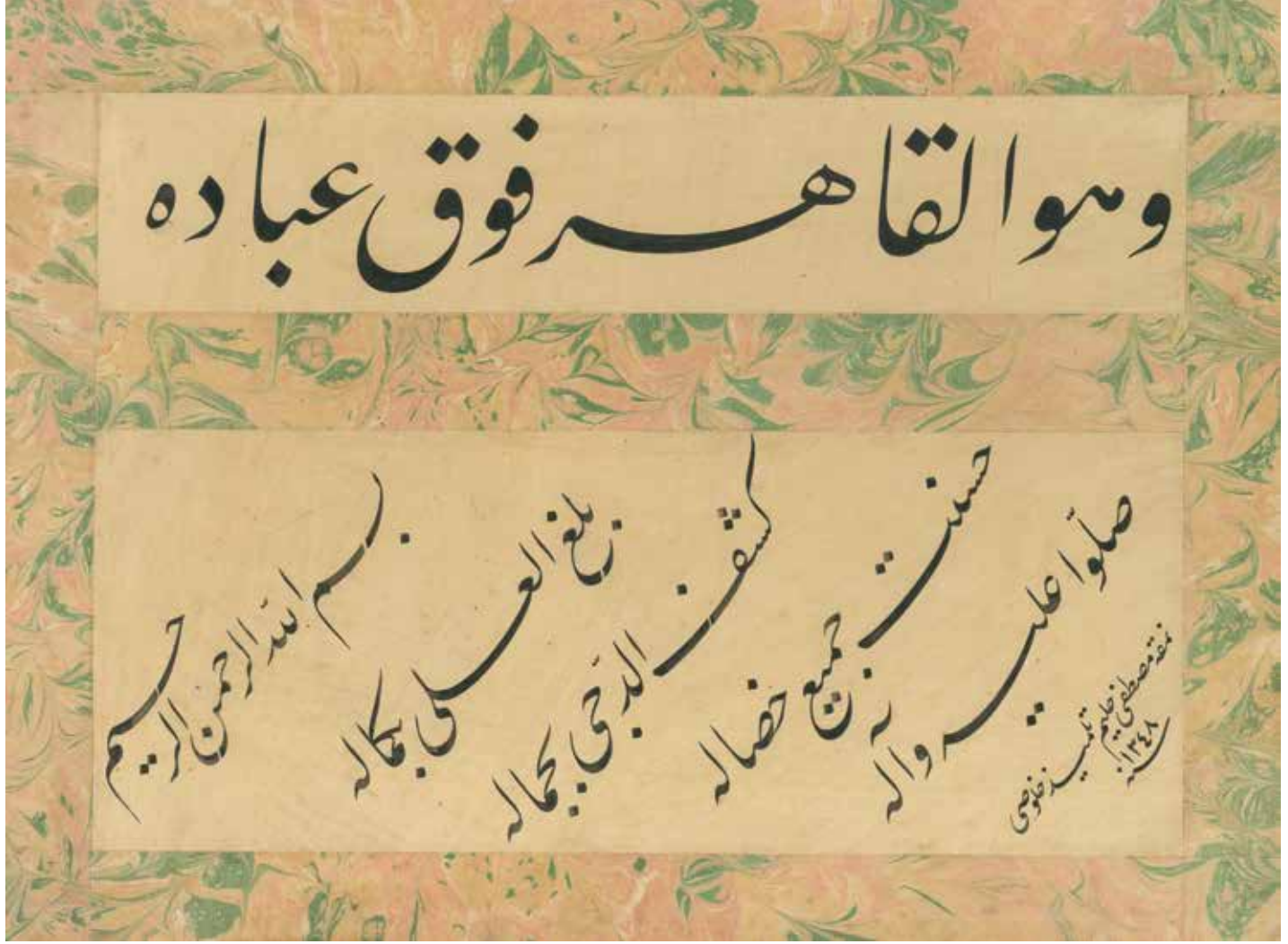
Başta celî dîvânî hattı ile Besmele ve Beyyine sûresi 1. ve 2. âyetler yer almaktadır.

Devamında dîvânî hattı ile bu âyetlerin Türkçe meali ve imza satırı bulunuyor.

Bismillâhirrahmânirrahîm

Ehl-i kitâbdan ve müşriklerden olanların kendilerine hüccet-i vâziha geldiğinde dahi küfürlerinden ayrılmadılar. Muhammed aleyhi's-selâm Allah tarafından bir peygamberdir ki, bâtıldan münezze olan sahîfeleri yani Kur'ân-ı azîmü's-şân'ı okur.

Harrare el-fakîr Mustafa el-ma'rûf bi-Halim, ğufire zünûbehû Rabbi'r-rahîm.

Ta'lik kıta

Şal ebrusu ile çevrelenmiş celî ta'lik ve ta'lik hatlı, siyah mürekkeplidir.

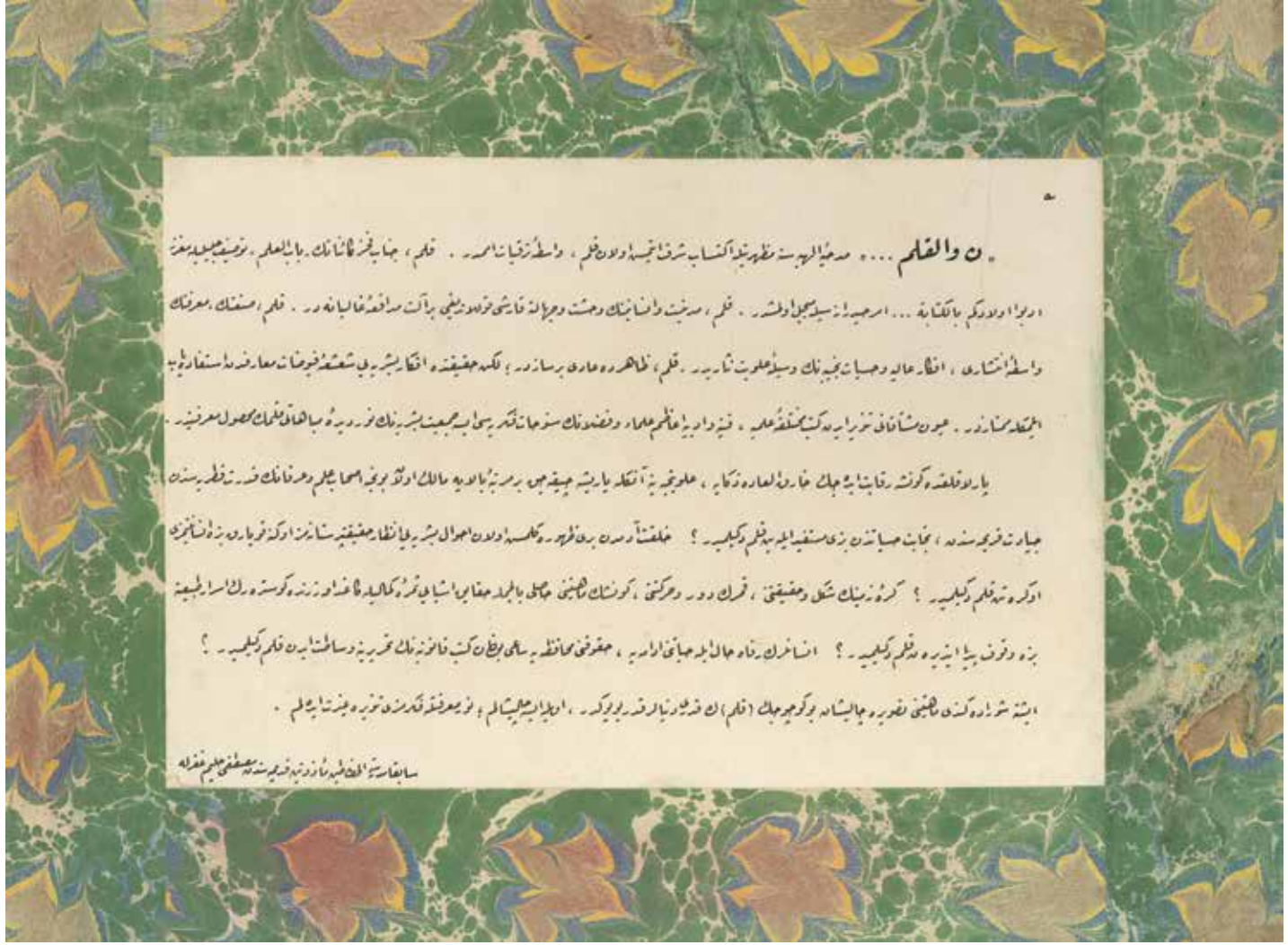
Başta celî ta'lik hattı ile En'am sûresi 18. âyet yazılıdır.

Mânâsı: "Allah, kullarının üstünde galip olandır."

Devamında ta'lik hattı ile Besmele ve Peygamber Efendimizle ilgili Sadi Şirazî'ye ait bir kıta yer almaktadır.

Sağ alt köşede imza satırı bulunuyor.

Nemekahû Mustafa Halim tilmîz-i Hulûsi

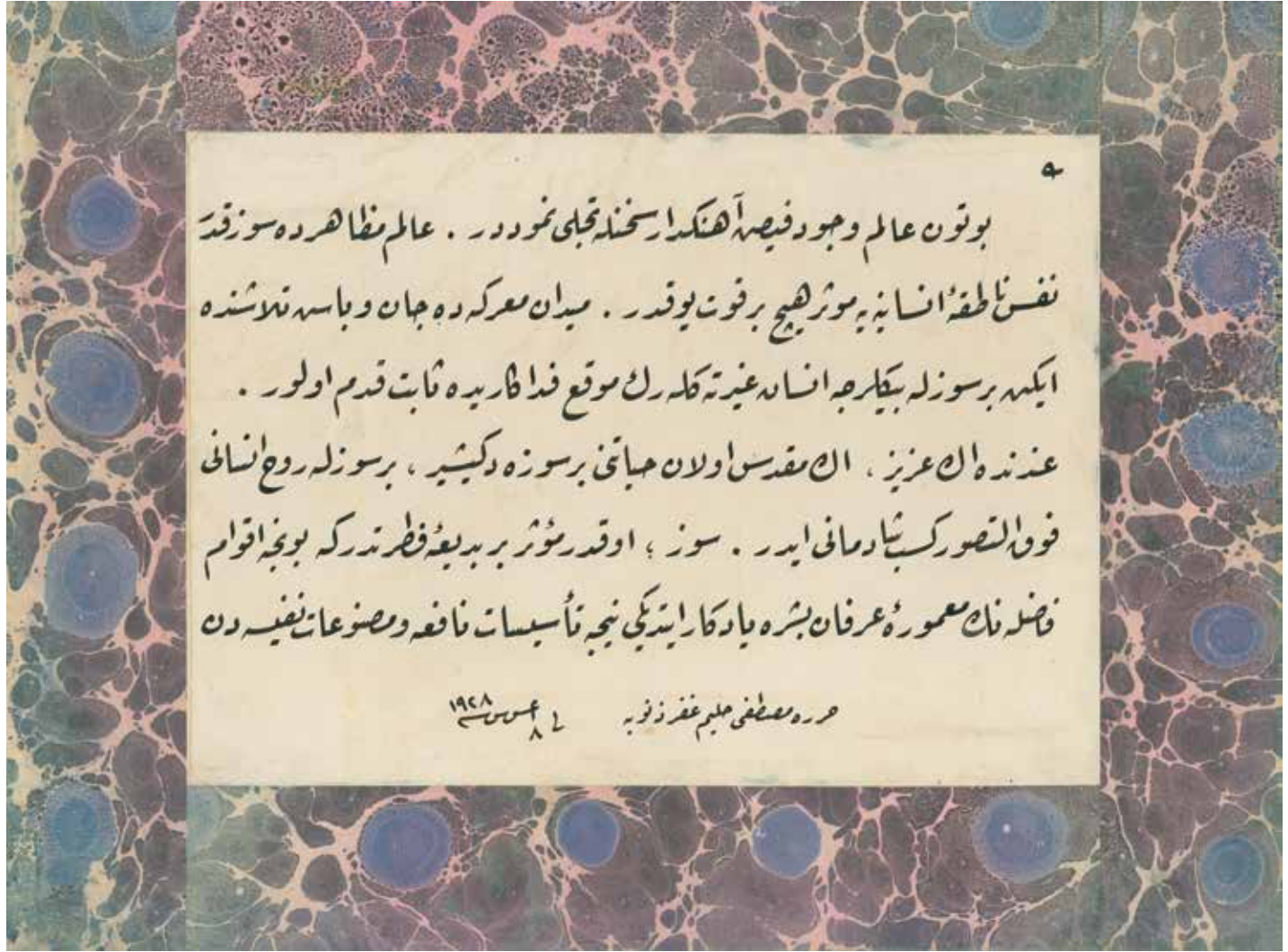

Rik'a levha

Çarkifelek formunda hatib ebrulu çerçeve içinde, siyah mürekkeplidir.

“Nûn ve'l-kalem...” medhiye-i ilâhiyesine mazhariyetle iktisâb-ı şeref etmiş olan kalem, vâsita-i terakkiyât-ı ümemdir. Cenâb-ı Fahr-ı Kâinât'ın “bâbü'l-ilm” tavsîf-i celîliyle mu'azzez “eddibû evlâdeküm bi'l-kitâbeti...” emr-i Haydârânesiyle mübeccel olmuştur. Kalem, medeniyet ve insâniyetin vahşet ve cehâlete karşı kullandığı bir âlet-i müdâfa'a-i gâlibânedir. Kalem, sanatın, ma'rifetin vâsita-i intişârı, efkâr-ı âliye ve hissiyât-ı necîbenin vesîle-i ulviyet-nisândır. Kalem, zâhirde âdî bir sâzdır. Lâkin hakikatde efkâr-ı beşeriyeyi şa'ş'a-i füyûzât-ı ma'ârifden istifâde-yâb eylemekle mümtâzdır. Uyûn-ı müştâkânı tenvîr eden kütüb-i muhtelif-i ilmiye, fenniye ve edebiye e'âzım-ı ulemâ ve fudalânın sünûhât-ı fikriyesi ise cem'iyet-i beşeriyenin nûr-dîde-i mübâhâtı [olan] kalemin mahsûl-i ma'rifetidir. Parlaklıkda güneşe rekâbet edecek hârikulâde zekâyâ, ulviyetçe yine ânınla yarışa çıkacak bir mertebe-i bâlâyâ mâlik olan bunca ashâb-ı ilm ü irfânın kudret-i fitriyesinden, ciyâdet-i karîhasından, necâbet-i hissiyâtından bizi müstefid eyleyen kalem değil midir? Hilkat-i Âdem'den beri zuhûra gelmiş olan ahvâl-i beşeriyeyi enzâr-ı hakikat-perestânemiz önüne koyarak bize insâniyetimizi öğreten kalem değil midir? Küre-i zemînin şekli ü hakikatini, kamerin devr ü hareketini, güneşin mâhiyetini hâsılı bi'l-cümle hakâik-i eşyâyı semere-i kemâliyle kâğıd üzerinde göstererek esrâr-ı tabiata bizi vukûf-pîrâ etdiren kalem değil midir? İnsânların refâh-ı hâl ile hayâtını idâmeye, hukûkunu muhâfazaya sâîl bulunan kütüb-i kânûniyenin tahrîrine vesâtet eden kalem değil midir? İşte şurada kendi mâhiyetini tasvîre çalışan bu küçücük “kalem”in kadri dünyâlar kadar büyüktür. Öyle ise çalışalım, nûr-ı ma'rifetle fikrimizi tenvîre gayret edelim.

Sâbıkân Medresetü'l-Hattâtîn me'zûnîn-i kadîmesinden Mustafa Halim, gufire lehû

Rik'a levha

Lahorlu hatib ebru çerçeve içinde, siyah mürekkeplidir.

“Bütün âlem-i vücûd feyz-i âhenkdâr-ı sühanla tecellî-nümûndur. Âlem-i mezâhirde söz kadar nefs-i nâtika-i insâniyeye müessir hiçbir kuvvet yokdur. Meydân-ı ma'rekede cân u baş telâşında iken bir sözle binlerce insân gayrete gelerek mevki'-i fedâkârîde sâbit-kadem olur. İndinde en azîz, en mukaddes olan hayâtını bir söze değişir; bir sözle rûh-ı insânı fevka't-tasavvur şâdmânî eder. Söz, o kadar müessir bir bedî'a-i fıtratdır ki, bunca akvâm-ı fâzılanın ma'mûre-i irfân-ı beşere yâdigâr etdiği nice te'sîsât-ı nâfi'a ve masnû'ât-ı nefiseden[dir]”

Harrere Mustafa Halim gufire zünûbehû fi 8 Ağustos sene 1928

Sülüs Yazıları

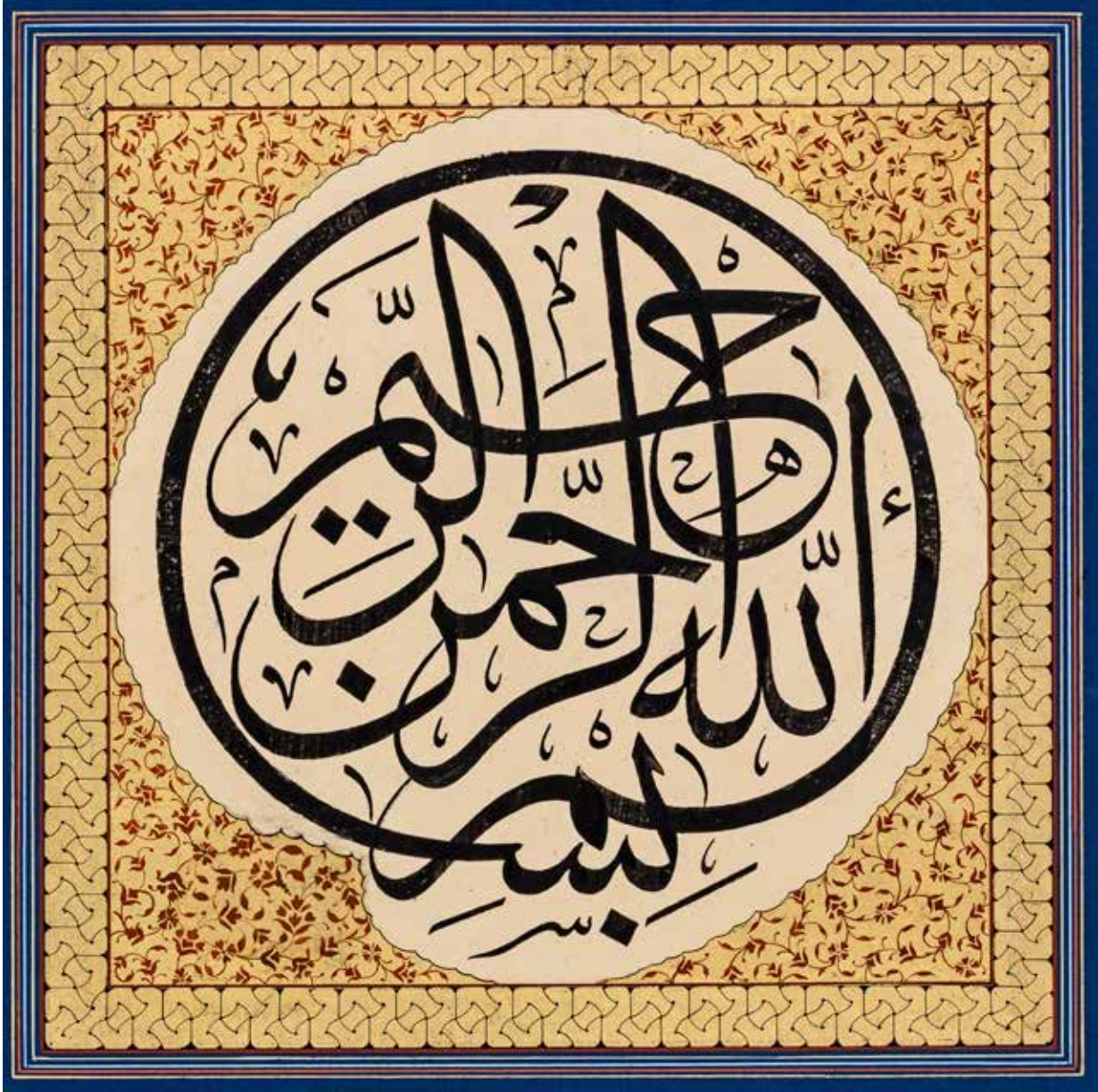
Hat sanatında genellikle ağzı 2,5-4 mm. kamyş kalemle yazılan sülüs yazı, yazıların anası olarak kabul edilmiştir. Hat sanatında istif dediğimiz harf ve kelimelerin üst üste ya da yan yana istiflenmesiyle oluşan girift yazılar ise işin nihaî noktasını oluşturmaktadır.

Sülüs istif çalışma

Halim imzalı, krem renkli kâğıda siyah mürekkepli tamamlanmış çalışmadır. Yazı sağ dışında çerçeve olarak başlanmış, kurşun kalemle bezemeler/desenler yapılmıştır.

Bakara sûresi 40. âyetten bir bölüm

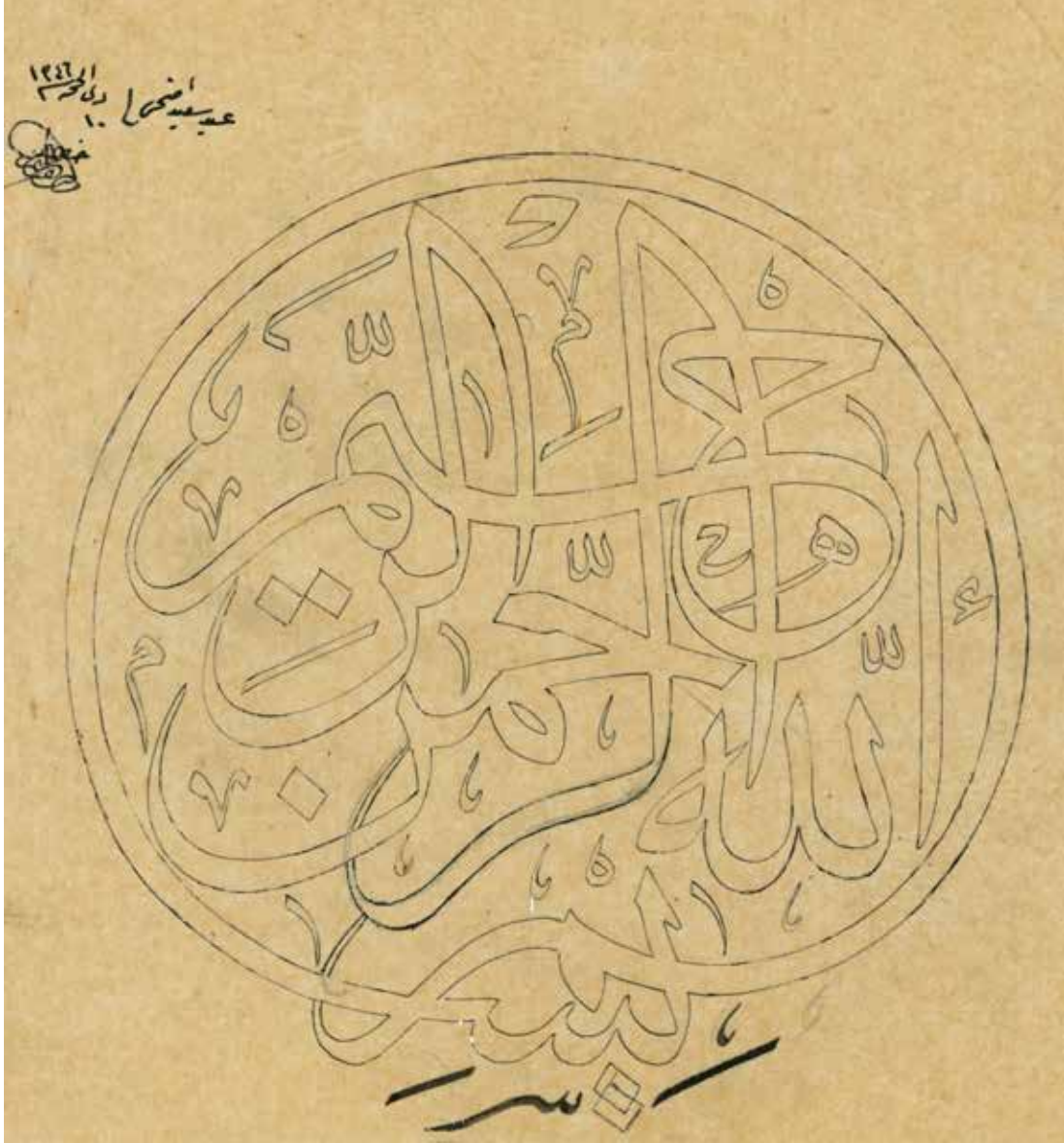
Celî sülûs istif Besmele levha

Dairevi formda, imzasız, krem renkli kâğıda siyah mürekkeplidir.

Besmele ön çalışması

Dairevi formda, celî sülüs istif hatlı, imzasız, krem renkli kâğıda siyah mürekkeplidir.

Besmele kalıbı

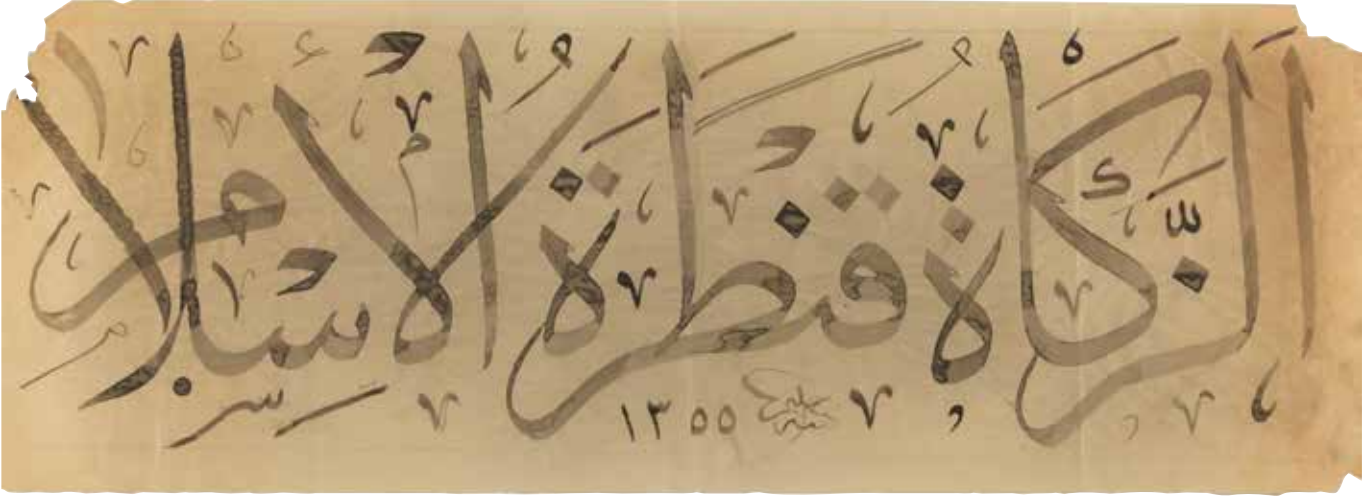
Dairevi formda, sarı mulaj kâğıda siyah mürekkeplidir. Yazının sol üst köşesinde; *Îd-i said, fî 10 Zilhicce sene 1346* [30 Mayıs 1938] notu ve Hattat Mustafa Halim imzası yer almaktadır.

Celî sülüs istif levha

İmzasız, celî sülüs hatlı, ebru çerçeve içinde, koyu yeşil kâğıda zırnık mürekkeplidir.

“Bu da geçer yâ Hû”

Sülüs levha

Pelür kâğıt üzerine, “Zekât İslâm’ın köprüsüdür.” meâlindeki hadis açık siyah mürekkeple yazılmıştır. 1355 [1939]

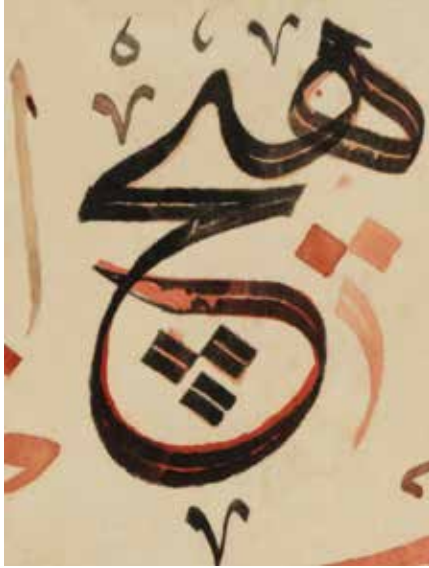
Sülüs levha

Ebru çerçeve içerisinde krem renkli kâğıda “Öyleyse sana emredildiği gibi dosdoğru ol.” meâlindeki Hûd Sûresi 112. âyetin bir bölümü siyah mürekkeple yazılmıştır. 1365 [1949]

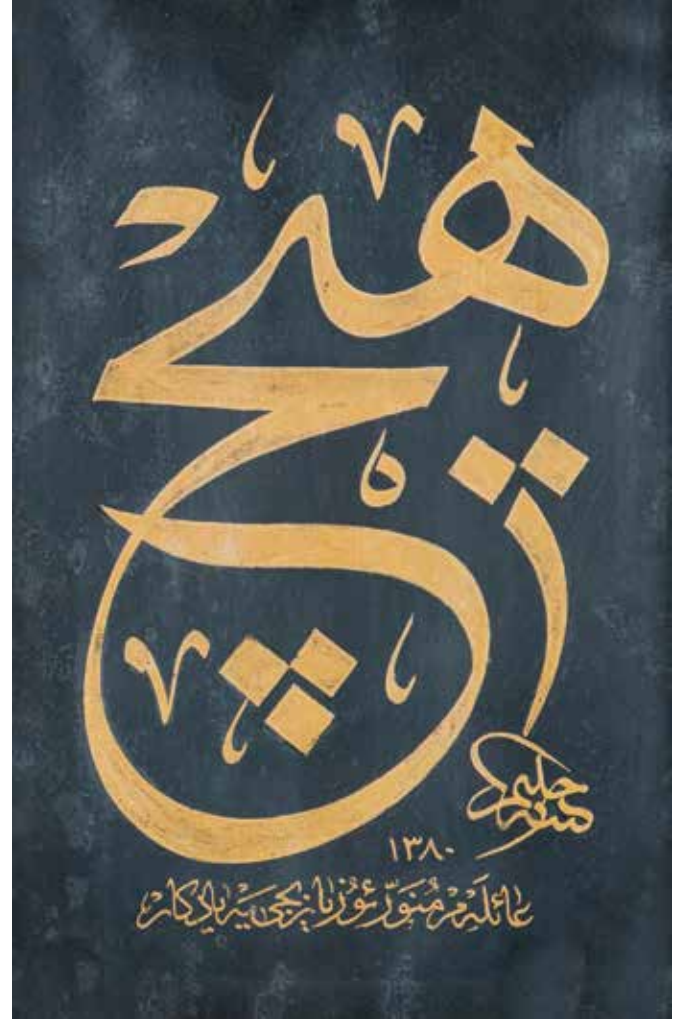
Halim imzalı
kırmızı
mürekkeplidir.
Altta yazı
iğnelenmiş kalıptır.
“Hîç” (celî sülüs)

“Hîç”(celî sülüs)

“Hîç” 1381 [1965]
Ketebehû Halim
(celî sülüs)

Sülüs levha

Siyah kâğıda üzerine zerendutla yazılmıştır.

“Hîç” (celî sülüs)

“Ailem Münevver Özyazıcı’ya yadigâr.” (nesih)

Levha ön çalışması

Pek çok kez Mustafa Halim imzalı, açık kahverengi kâğıda zırnıkla yazılmıştır.

“Yâ Hâfız sene 1349 [1933]” (sülüs istif)

Levha ön çalışması

Aynalı armudî biçimde olup sağ taraf yazılmış ve kâğıt katlandıktan sonra kurşun kalem ile sol taraf geçilmiştir. Tamamlanmamıştır.

“Yâ Ma'bûd 1326 [1909]” (celî sülüs)

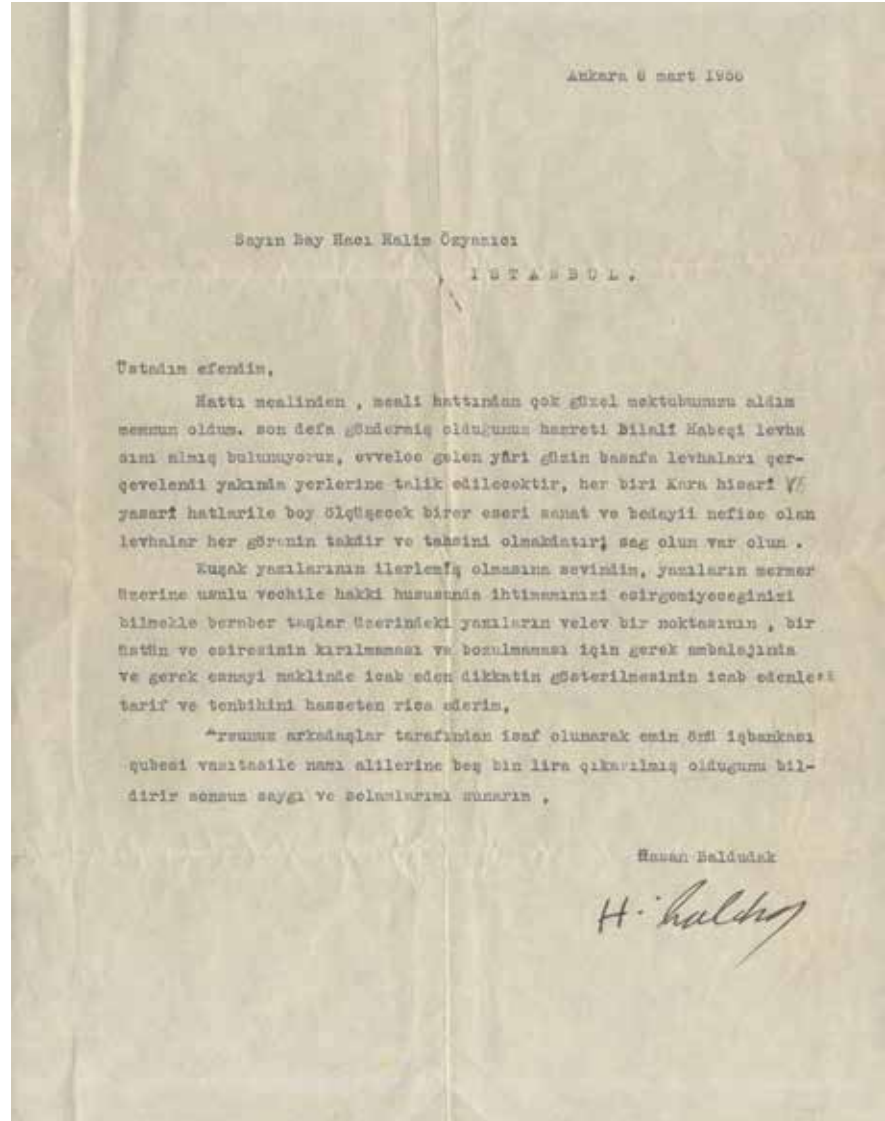
Celî Sülüs Cami Kalıp Çalışmaları

Hattat Halim, camilerin celî yazılarını hazırlamakta çok mahirdir. Pek çok caminin iç yazılarını yazmıştır. Yazı kalıpları bire bir ölçüde bitmiş olarak hazırlanırlar. Daha sonra iğnelenerek kömür veya is tozu ile silkelenerek uygulanacak zemine yazının aktarılması sağlanır. Hattat Halim'in yazdığı mektuptan bazı yazıları taş üzerine kendisinin çizdiği anlaşılmaktadır. O, çalıştığı kalıpları önce kırmızı mürekkeple yazar gerektiği yerleri siyah mürekkeple tashiî ederdi.

Maltepe Camii ile İlgili Yazışmalar

Camiler ile ilgili yazılara başlamadan önceki ilişkilerin nasıl olduğunu anlamak için Ankara'da bulunan Maltepe Camii yetkilileriyle yapmış olduğu yazışmaları yayınumıza almayı uygun bulduk.

Hattat Halim, Ankara Maltepe Camii yazıları ile ilgili Cami Yaptırma Derneği Başkâtibi Lütfi Bey ve Başkanı Hasan Baldodak ile yazışma örneklerinden anlaşılan daha ziyade hizmetlerin ücretlendirilmesi ve ücretlerin ödenmesi ile ilgili olduğudur.

Ankara Maltepe Camii
Yaptırma Derneği Başkanlığına

Camii Şerifin tekmil yapılarında 21000 liralık istihkakında-
tevkif edilen 4925 lira serbestir meslek kazanç vergisine ilgili
vergi dairesi nezdinde itirazla bulunulduğundan mezkûr mabûlâtın
vergi dairesine yatırıldığına mübeyin ve Derneğimizin de bulunması
icabeden makbuz tarih ve numarası ile vergi dairesi ismini tarafına
bildirilmesini saygılarımızla dileriz. 21/4/1359

Güzel Sanatlar Akademisi
Yazı Öğretmeni
Halim Çaycıoğlu

MALTEPE CAMİ YAPTIRMA
DERNEĞİ
ANKARA

Ankara, 10 / 7 / 1939

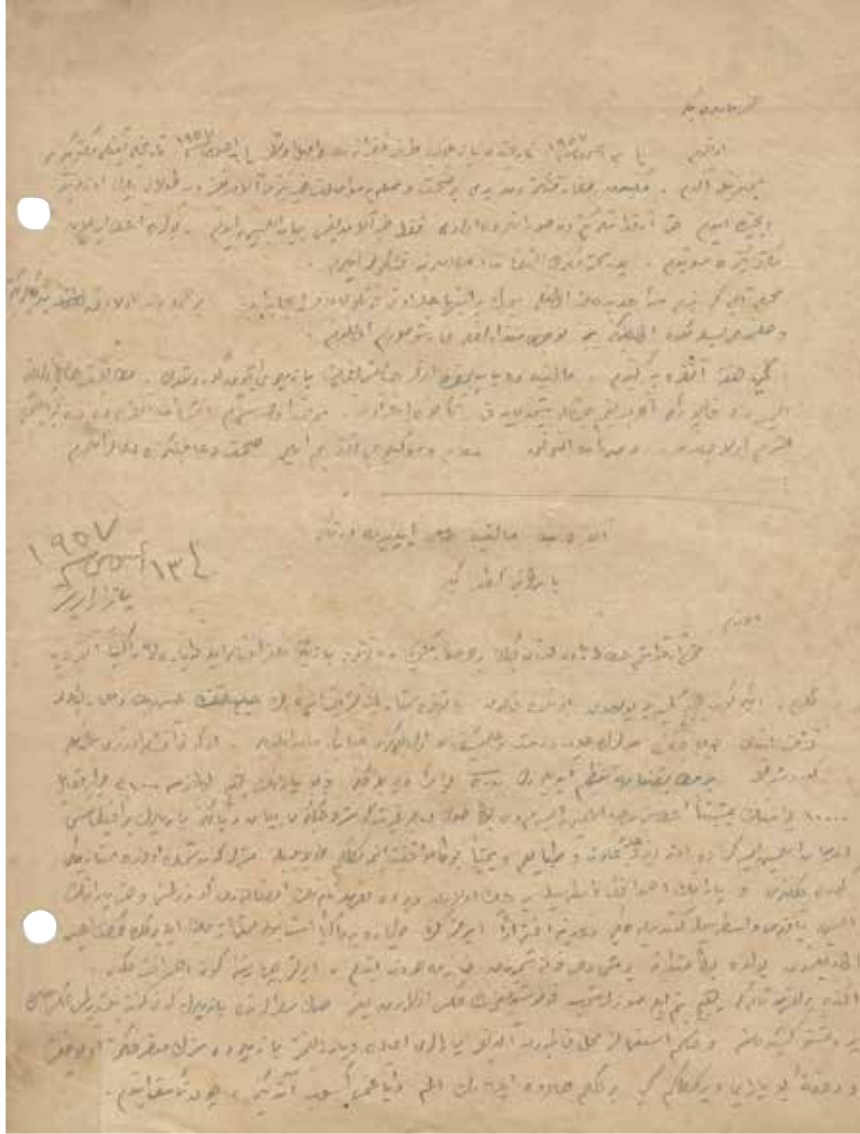
Bay
Halim Çaycıoğlu
Güzel Sanatlar Akademisi Yazı
Öğretmeni Fındıklı-Istanbul

7 Temmuz 1939 tarihli mektubunuzu aldık.
24 Haziran 1939 tarihli mektubunuzda bildirdiğiniz veçhile yapılan
tevkifat bizi de müteessir etmiştir. Ancak, bu kasusun bir vacibe
olduğu için kaçınmaya ve aramızdaki anlaşmaya göre Derneğimize
tahmiline imkân olmadığını takdir ederiz. Bu hususta Derne-
ğimize yapılacak bir iş olmadığını ve 1075 Liranın Beşiktaş İş
Bankası ile gönderildiğini saygılarımızla arz ederim.

Başkan
Hasan Balıoğlu

H. Balıoğlu

Üniversite, Bakanlar Kurulunun 18.1.1939 gün ve 5/1302 sayılı kararı ile - Genel müfettişlere yazan
bu mektup arşive kalmıştır.

Ömer Faruk Bey'e

Oğlum. Fî 3 Ağustos 1957 tarihinde yazılıp taraf-ı fakirâneme vâsıl olan fî 6 Ağustos sene 1957 tarihli kıymetli mektubunuzu memnuniyetle aldım. Mektebden müfârakatınızdan beri bir sıhhat-i vüsaleye muvâsalat haberinizi alamadığımızdan dolayı pek üzüntü içinde idim. Hatta arkadaşlarınızdan soranlar da oldu. Fakat haber alamadığımı beyan eylemiş idim. Bu kere itâ edilen mektubunuza sevindim. Peder-i muhtereminizin iltifat ve selâmlarına teşekkürler eylerim. Muharrem ayı ki, bizim sene-i cedidimiz olmağla büyük bir ibtihâcla onu kutlulamamız icab eder ve hakkımda beslemekde olduğunuz bu teveccühü minnetdarlıkla karşılarım oğlum.

Geçen hafta Ankara'ya gitdim. Maltepe'de yapılmakta olan cami'-i şerifin yazıları için görüşüdük. Mutabakat hâsıl oldu ise de kapora alamadığım cihetle şimdiye kadar teehhüre uğradı. Muvaffak olursam inşallah Ankara'da da bu ikinci eserim olacaktır ve minallahi't-tevfik. Selâm ve sevgilerimi takdim eyler, sıhhat ve afiyetinize dualar eylerim.

Ankara Maltepe Camii Yaptırma Derneği Başkâtibi Lütfi Bey'e

Fî 13 Ağustos 1957, Pazartesi

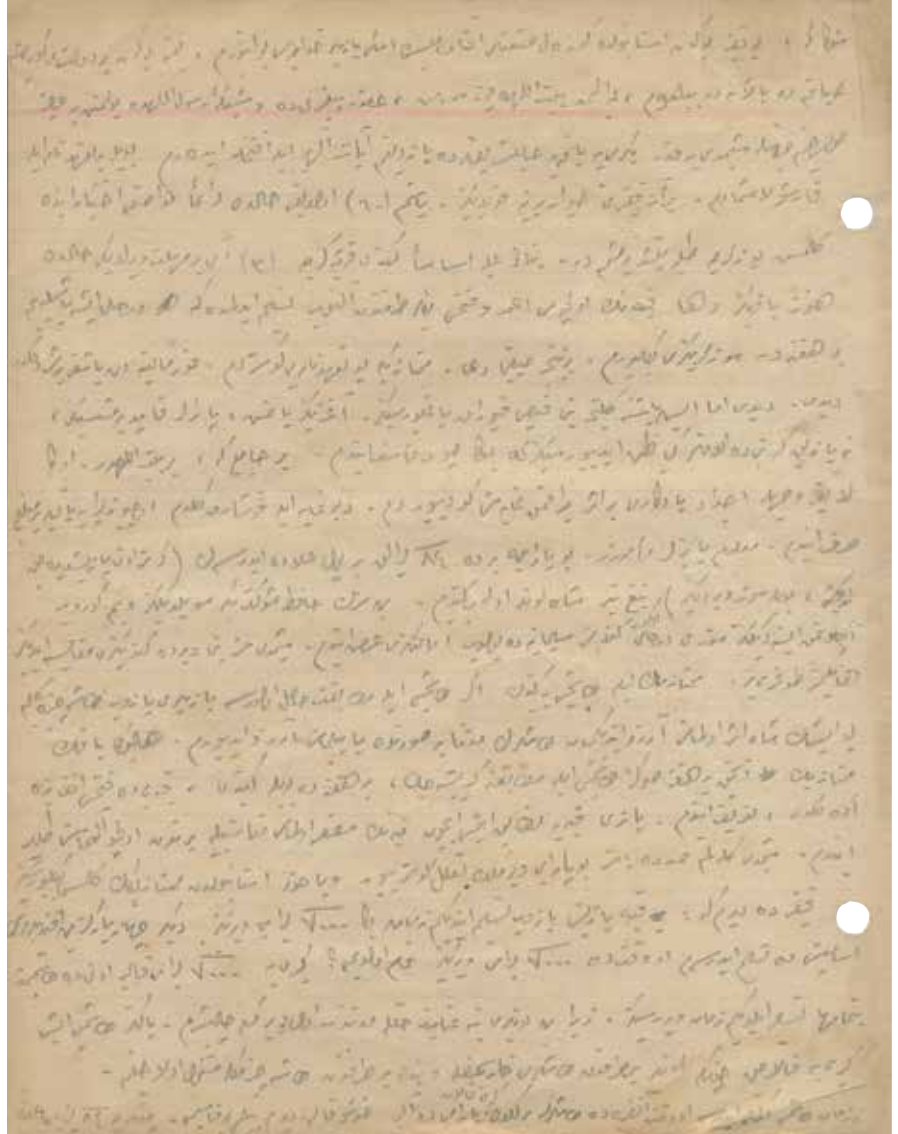
Efendim,

Muhterem arkadaşım Hattatzâde Kadri Bey'in bir hürmetkâr mektubu ve bilâhare yazılan telgrafname ile tayyareye râkiben Ankara'ya geldim. İki gün hiç kimseyi bulamadık. Otelde kaldık. Bilâhare Mümtaz Bey teşrif ederek Hasan Bey ve Numan Beylerle teşerrüf etdik. Cami hakkında sizlerin çok dürüst ve çalışkan olduğunuzu gyaben beyan eylediler. O gün akşam üzeri sizinle görüşüdük. Bir mutabakatname tanzim edilerek 5.000 lira verileceğini ve bu paranın hiç olmazsa 21.000 liraya mukabil 10.000 lirasının peşinen itasını rica eylemiş isem de buna son derece gayret göstereceğinizi beyan ve yalnız yazıların bırakılmasını dermeyan eylemiş iseniz de öteden beri câri âdet ve tabâyî'im ve yeminen buna muvafakat etmemekliğim dolayısıyla sizle görüşmek üzere Mümtaz

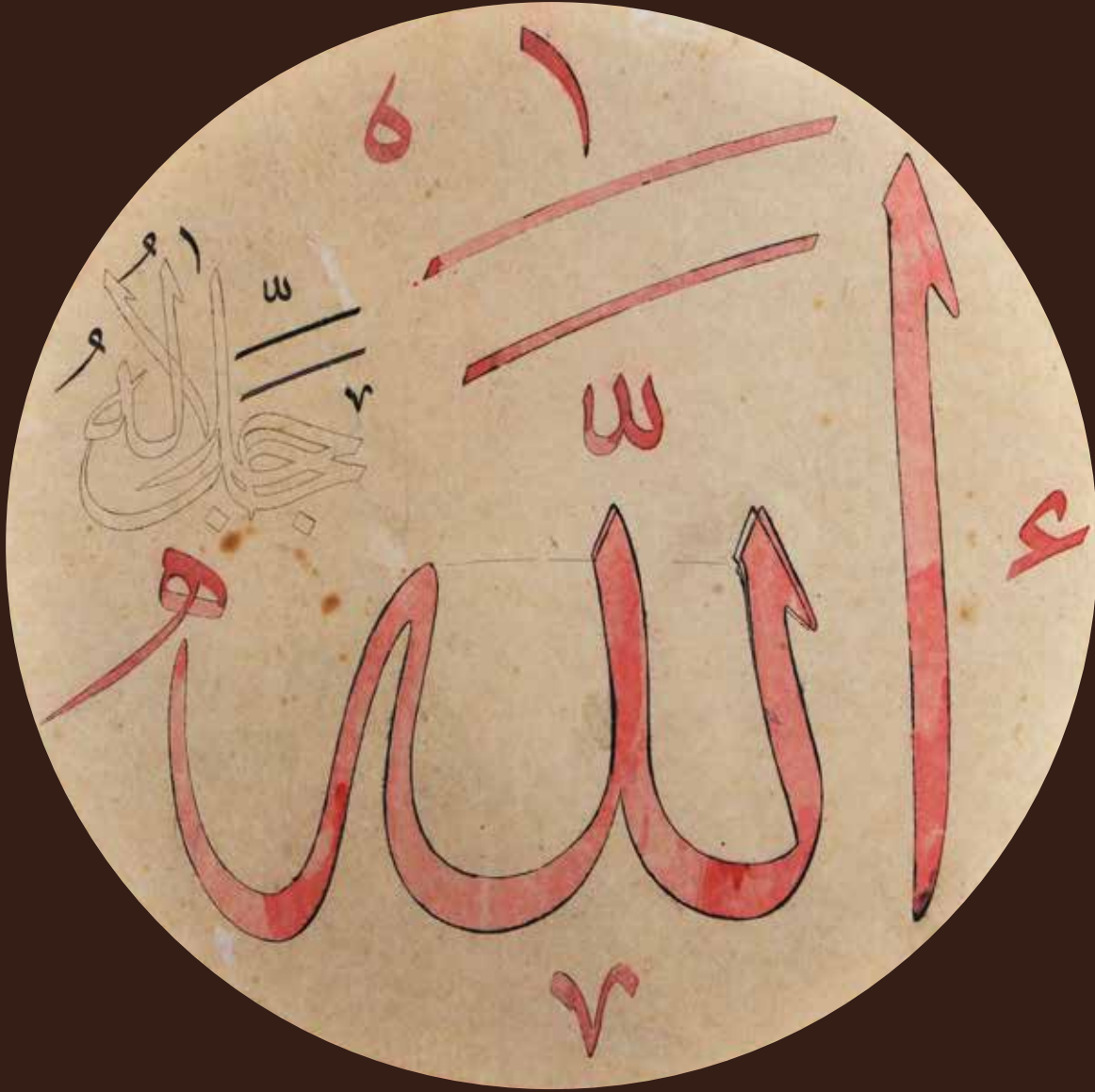
Bey'i göreceğinizi ve paranın Ahmet Efendi vasıtasıyla bir çek olarak ve bir de taahhüdnamenin imzalanarak gönderilmesini ve hatta paranın İş Bankası vasıtasıyla gönderileceği vaadine itirazen ertesi günü tayyareye râkiben İstanbul'a Mümtaz Bey ile birlikde hareket eylemiş olduğumuzdan yolda buna mütedair bir şey dahi konuşmayarak haneme avdet etdim. Ertesi Çarşamba günü Ahmet Efendi geldi. Elinde bir taahhüdname ki hiç benim ile sözleşip konuştuğumuzun aksi olarak yani son satırlarında yazıların kendi kendine yetiştirilmesi aksi hâlde protesto keşîdesine ve hakem istimaline mahal kalmayarak aldığımız paraları iade ve yazdığımız yazılar da sizin mutasarrıfınız olacağını ve defaten bu parayı vermekliğim gibi bir hüküm ilâve ederek elim ve ayağımı kesip atdınız. Çok teessüf etdim.

Şuna ki, bu fakir bugün İstanbul'da Güzel Sanatlar Akademisi'nde eski yazılar hocası bulunuyorum, yani bugün bir devlet memuruyum. Hayatımda yalan nedir bilmedim. Lehu'l-hamd Beytullah'a yüz sürmüş, huzur-ı Peygamberîde ve şebeke-i Resulullah'da bulunmuş bir aciz olduğum hasebiyle şimdiye kadar yirmiye yakın hadis-i şeriflerde, yazdığım âyât-ı ilâhiye ile iftihar ederim. Böyle bir taahhüd-i tam ile karşılaşmadım. Biraz fakiri hayvan yerine koyunuz. Yaşım 60 olduğu hâlde daima tevazu ihtiyar edegelmiş yüzlerce talebe yetiştirmişimdir. Binaenaleyh esasen kendi karihanızca 3 ay bir mühlet verildiği hâlde henüz bakınız daha kubbenin ölçüsü Ahmet ve Fethi Beyler tarafından alınıp teslim edilmedi ki, derhâl işe başlayayım. Bir haftadır sözlerinizi bekliyorum. Bir netice çıkmadı. Mümtaz Bey'e bu taahhüdnameyi gösterdim. Formaliteden başka bir şey değildir dedi. Ama iş başına gelince beni kısıkrak bağlıyorsunuz. Ağzınız yanmış, paralar kapdırmışsınız, ne yazık ki bizi de onlar gibi zannediyorsunuz ki, buna çok teessüf etdim. Bir cami ki, bir beytullahdır. Ona lâığı vechile ecdad yadigârı bir eser bırakmak gayesini güdüyordum ve bu gaye ile koşarak geldim. Üç yüz liraya yakın bir meblağ sarf etdim. Malum ya, bizler memuruz.

Bu parayla bir de 84 liralık bir pul ilave edersek (ki siz onu yapıştıracak idiniz, böyle söz verdiniz), tığ tır şah-ı levend olup gitdim. Ben sizin Hafız Şevket Bey'e söylediğiniz ve benim görüp anlatmak istediğiniz sözü derhâl o gün kendisini selimanede bulup emanetinizi arz etdim. Şimdi siz beni ve bir de kendinizi mukayese ediniz. Hangimiz doğruyuz. Mümtaz Bey ile taşçıya gitdik. Eğer taşçı ile mutabakat hâsıl olursa yazıları yazıp taşta çezeceğim. Bu işin şaheser olmasını arzu ettiğimden taşların mutena bir surette yapılmasını arzu ediyorum. Halbuki yakında Mümtaz Bey ancak bir hafta sonra taşçı ile mutabakata girişecek, bir hafta da böyle gitdi. Kubbeyi de Fethi Efendi bize eve geldi, tarif etdim. Yazı kubbeye tetabuk etmesi için kubbenin muka'ar olması münasebetiyle yerinden

ölçü alınmasını talep etdim. Şimdi gelelim sadede: Siz bu parayı vermekde ta'allül gösteriyor veyahud İstanbul'dan Mümtaz Bey'in gelmesini bekliyorsunuz. Fakir de derim ki: Kubbe yazısını yazıp teslim ettiğim zaman bana 7.000 lirayı veriniz. Diğer Çehâr-Yâr-ı Güzîn efendilerimizin esâmisini de teslim edersem o vakit de 7.000 liramı veriniz. Tamam oldu mu? Geriye 7.000 liram kalır. Onu da taşçıya bi-tamamihî teslim eylediğim zaman verirsiniz. Zira ben bunları yine inayet-i hakla müddetinden evvel vermeğe çalışırım. Yalnız taşçı işi geriye kalacak. Çünkü onlar bir taraftan taşları kazılamakla ve ben de bir taraftan taşta çizmekle meşgul olacağım. Ne zaman taşçı ikmal ederse o vakit Ankara'da taşlarla birlikde geri kalan paramı da alır, hoşça kalın derim. Bilmem bu münasib mi? Çünkü bu 84 lirayı defaten...

“Lafza-i Celâl” kalıbı

Harfler ve harekeleri kırmızı mürekkeple yazılarak siyah kalemle konturlanmıştır.

“Celle celâluhû” sadece siyah kalemle konturludur.

“İsm-i Nebî” kalıp ön çalışması

“Muhammed -aleyhi's-selâm-”

“Hz. Ebubekir” kalıbı

Kırmızı mürekkeplidir. Siyah kalemle konturlanmış olup elifin zülfesi ve kefin kol başı tashihlidir. İsmi tamlaması ile dua ve saygı cümlesi yer yer siyah mürekkeple doldurulmuştur.

“Ebû Bekir es-Sıddîk -radıyallahu anh-”

“Hz. Ömer” kalıbı

Harfler ve harekeleri ahşap kalemle, kırmızı mürekkeplidir. İsmi tamlaması ile dua ve saygı cümlesi de aynı şekilde olup yer yer siyah mürekkeple doldurulmuştur.

“Ömer el-Faruk -radiyallahu anh-”

“Hz. Osman” kalıbı

Harfler ve harekeleri ahşap kalemle kırmızı mürekkeplidir. İstif, ahşap kalem ve siyah mürekkeple yer yer tazelenerek sindirilmiştir.

“Osman -radyallahu anh-”

“Hz. Ali” kalıbı

“Ali -radiyallahu anh-”

“Hz. Hüseyin” kalıbı

Ahşap kalemle kırmızı mürekkeplidir. Siyah mürekkeple tazelenmiştir. Dua ve saygı cümlesi yazılmamıştır. İstif ön çalışması olup istif sindirilerek tamamlanmıştır. İmzasızdır.

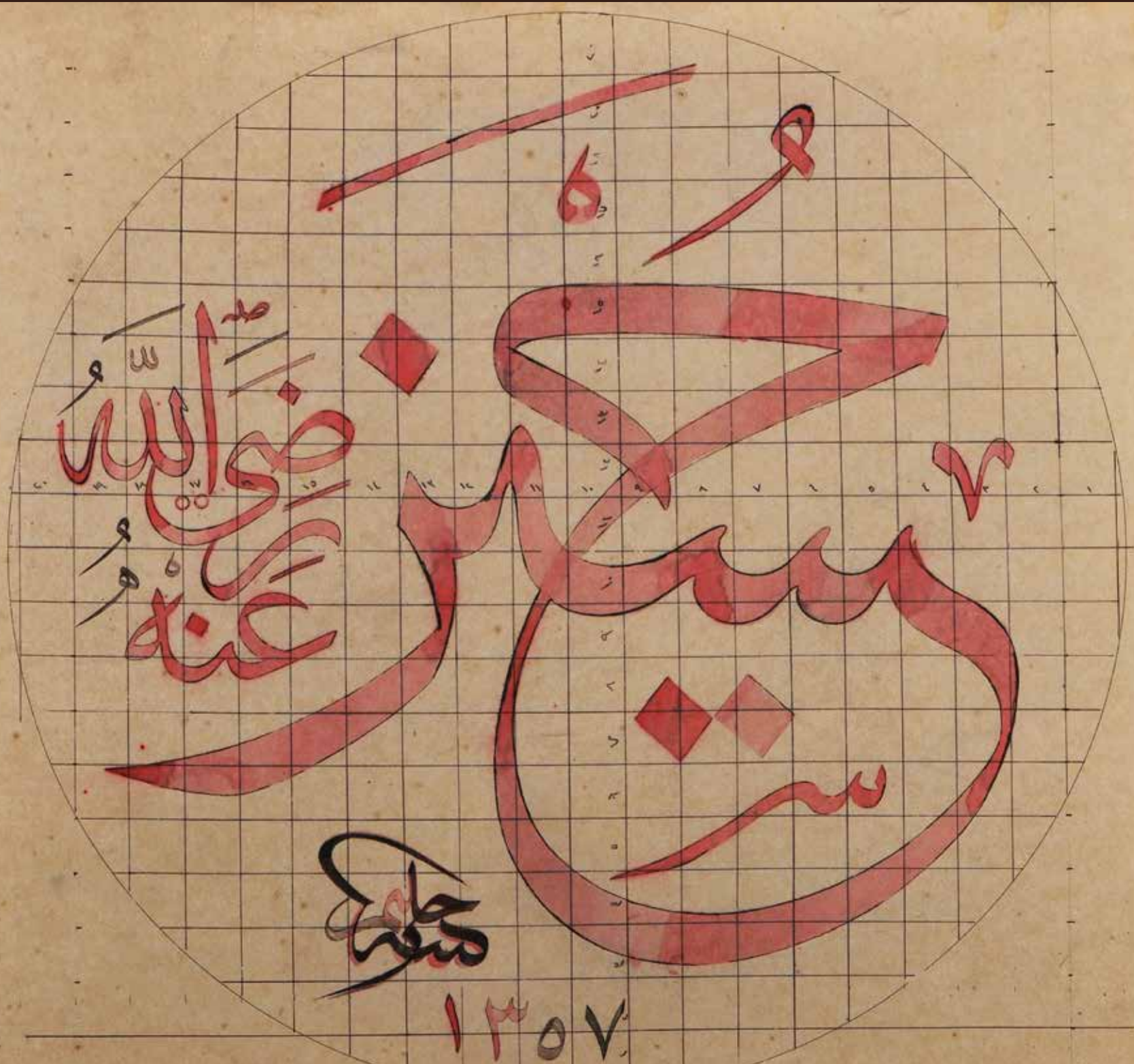

“Hz. Hüseyin” Kalıbı

Halim imzalı, kırmızı mürekkeplidir. Mulaj kâğıdı, düzgün olarak büyütölmek için enine ve boyuna 20’li karelere bölününerek karelajlanmıştır.

Mustafa Halim, 1357 [Ekim/Kasım 1938]

“Galata’da Azapkapı Camii çinili çehâr-yâr takımları.
Şehr-i Ramazânî’l-mübârek

غلامرضا عذیب قیو جامعی چینیلی چهارباغ طاقمیری شهر رمضان المبارک

“Hz. Hasan” kalıbı

Cami Kubbe Yazı Kalıpları

Cami kubbe yazı kalıbı

Mustafa Halim imzalı, celî sülûs hatlı, krem renkli kâğıda kırmızı mürekkeplidir.

Hac sûresi, 65

Mustafa Halim 1368 [1948 - 1949]

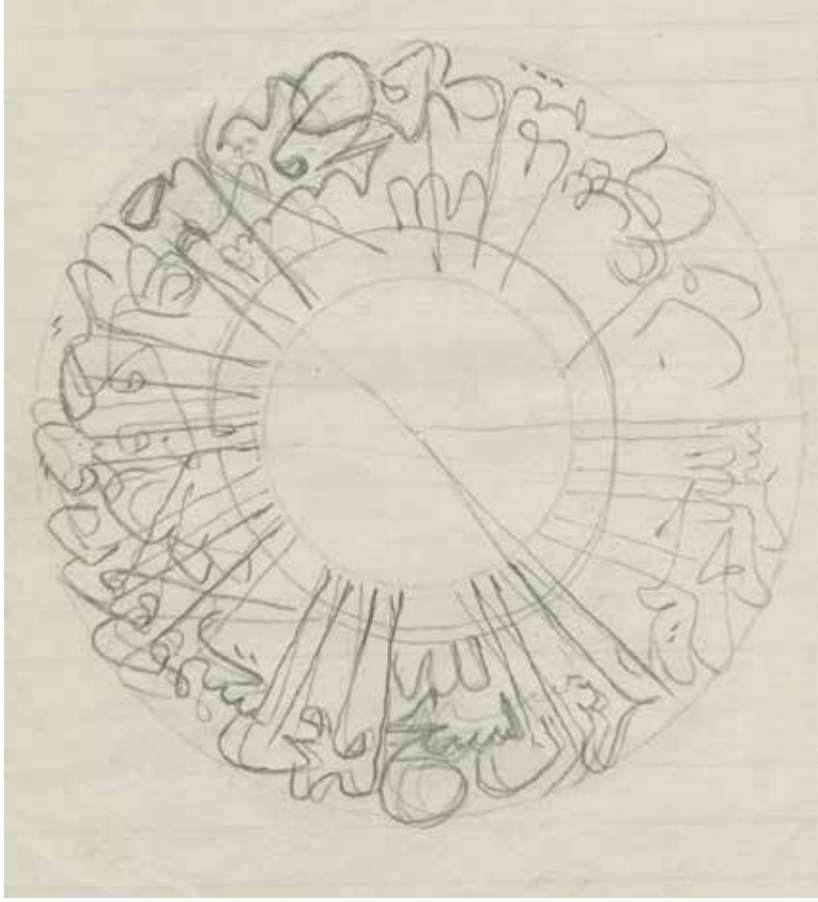

Halim imzalı, celî sülûs hatlı, krem renkli kâğıda, kırmızı mürekkeplidir. Yer yer tashihli olup eksikler vardır.

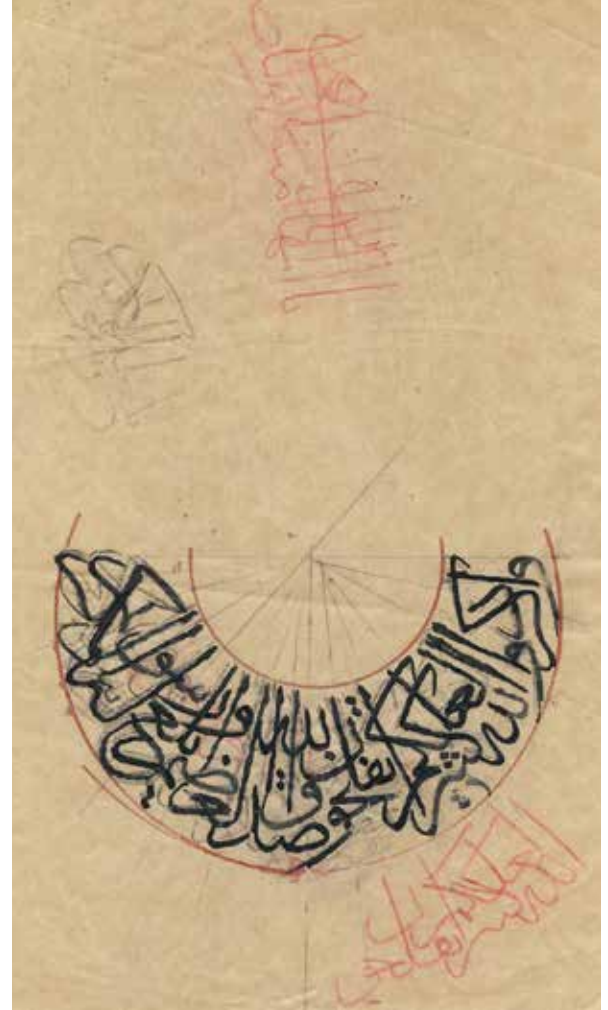
Hac sûresi, 65. âyet

Taslak Çalışmaları

Celî sülûs hatla, çizgili beyaz kâğıda kurşun kalemle yazılmıştır.
Nur sûresi, 41. âyet

Celî sülûs hatla, sarıya çalar koyu bej kâğıda, siyah mürekkepli ve kurşun ile kırmızı kalemle yazılmıştır. Cuma sûresi, 9. ve 10. âyetlerin son kısmının yarım kubbe için tasarlanmış karalamasıdır. Harf eksenlerinin yarım dairenin merkezine bakışını ayarlamak için kılavuz çizgileri çizilmiş, imza boşluğu bırakılmıştır.

Ağa Camii'nin kuşak yazı kalıbı

Armudî istifli Halim imzalı, celî sülûs hatlı, sarı-krem ambalaj kâğıdına kırmızı renkli mürekkepli iki parça kuşak kalıbıdır. Caminin üç duvarını dolaşması için üç parça olarak yapılmış kalıbın bir parçası eksiktir.

"Cuma sûresinin, ilk kuşakta 1-5'inci âyetlerden, diğer bir kuşakta ise 9-11'inci âyetlerinden oluşmaktadır. 5'inci âyetin sonundan bir kısım ile 9'uncu âyetin başından bir kısım ile arada kalan 6 ilâ 8'inci âyetlerin yer aldığı kısım ise eksiktir.

"Ketebehû el-Hâc Halim -gufire zünûbehû-, 1369 [1949 - 1950]"

Üstad'ın
kalıptaki imzası

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي بَارَأَ الْإِنْسَانَ مِنْ صَلْصَالٍ فَخْرٍ
وَالْأَنفُسَ مِنْ نَارٍ وَطَبَقَ لَهُ مِثْلَ لَأْسٍ

وَجَعَلَ الْكَلِمَ الْفَصْلَ وَلَهُ الْفَضْلُ
وَالْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي بَارَأَ الْإِنْسَانَ مِنْ صَلْصَالٍ فَخْرٍ
وَالْأَنفُسَ مِنْ نَارٍ وَطَبَقَ لَهُ مِثْلَ لَأْسٍ

وَجَعَلَ الْكَلِمَ الْفَصْلَ وَلَهُ الْفَضْلُ
وَالْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي بَارَأَ الْإِنْسَانَ مِنْ صَلْصَالٍ فَخْرٍ
وَالْأَنفُسَ مِنْ نَارٍ وَطَبَقَ لَهُ مِثْلَ لَأْسٍ

أَوَّلُ نَامِ الشَّيْخِ الْخَيْرِ الْحَمِيدِ الْحَمِيدِ الْحَمِيدِ الْحَمِيدِ الْحَمِيدِ
وَالسَّيِّدِ الْوَهَّابِ

وَالسَّيِّدِ الْوَهَّابِ وَالسَّيِّدِ الْوَهَّابِ وَالسَّيِّدِ الْوَهَّابِ
وَالسَّيِّدِ الْوَهَّابِ وَالسَّيِّدِ الْوَهَّابِ

وَالسَّيِّدِ الْوَهَّابِ وَالسَّيِّدِ الْوَهَّابِ وَالسَّيِّدِ الْوَهَّابِ
وَالسَّيِّدِ الْوَهَّابِ وَالسَّيِّدِ الْوَهَّابِ

قَالَ يَا اَللّٰهُ اَظْهِرْ لِيْ دَلِيْلًا مِنْكَ
فِيْ هٰذَا الَّذِيْ اَنَا فِيْهِ مُشْكَكٌ

فَاتَّبِعُوا الذِّكْرَ الَّذِي ذَكَرَ اللَّهُ فِي الْبَيْتِ الَّذِي كُنْتُمْ تَعْبُدُونَ

وَالَّذِينَ آمَنُوا بِاللَّهِ وَآذَنُوا بِالْحُكْمِ الَّذِي يَأْمُرُ بِالْعَمَلِ

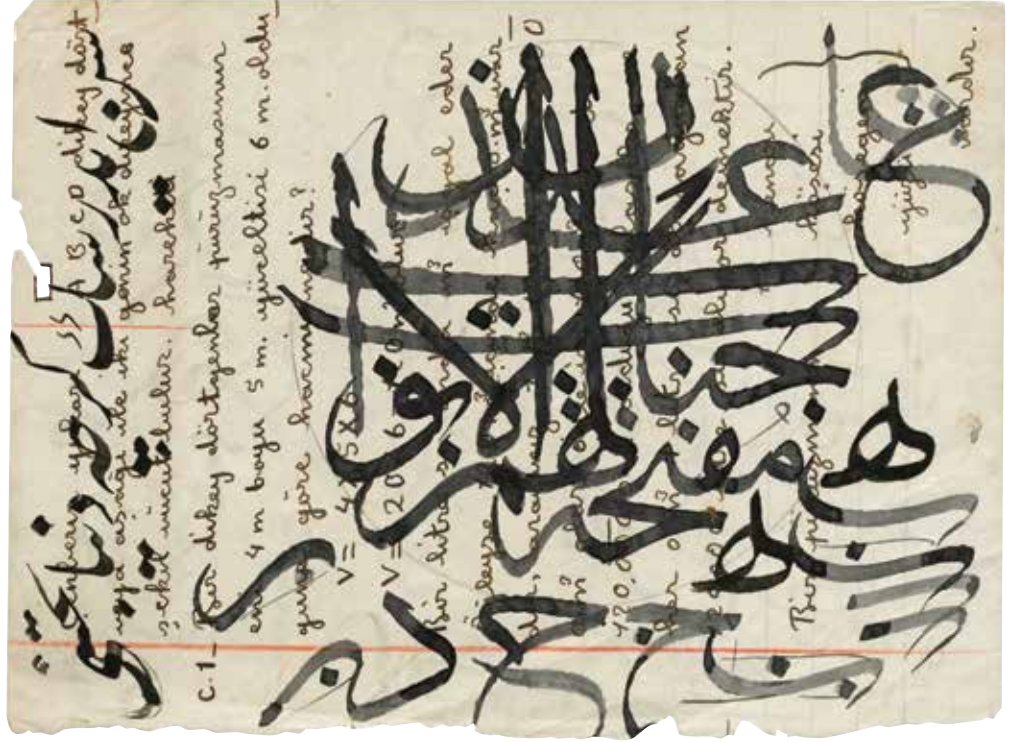
الَّذِي يَأْمُرُ بِالْعَمَلِ الَّذِي يَأْمُرُ بِالْعَمَلِ الَّذِي يَأْمُرُ بِالْعَمَلِ

Duvar Yazısı Çalışmaları

Duvar yazısı ön çalışması

çizgili defter yaprağına siyah mürekkepli âyet istif ön çalışmasıdır.

(*celî sülûs*), Sâd sûresi, 50)

Duvar panosu ön çalışması

Pek çok Halim imzalı, 1344 [1925 - 1926] tarihli, krem renkli kâğıda kırmızı ve siyah mürekkeplidir. Önce kırmızı mürekkeple istif yapılmış, sonra siyah mürekkeple istif sabitlenmiştir.

(*celî sülûs*), Sâd sûresi, 50)

Duvar panosu kalıbı

“Ketebehû Halim” imzalı, 1359 [1940] tarihli, krem renkli mulâj kâğıda kırmızı mürekkeplidir. Zeminde kurşun kalemle istif ön çalışması izlenebilmektedir. Yer yer kurşun kalemle yapılmış tashihler vardır.

Celî sülûs, “Kapıları yalnızca kendilerine açılmış Adn cennetleri vardır.” Sâd sûresi, 50

Halim imzalı,
1369 [1953] tarihli,
açık kahverengi kâğıda
kırmızı mürekkeplidir.

Halim imzalı,
1369 [1953] tarihli,
açık kahverengi kâğıda
kırmızı mürekkeplidir.

[illegible]

لَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ • الَّذِينَ آمَنُوا وَكَانُوا يَتَّقُونَ • لَهُمُ الْبُشْرَىٰ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا
وَفِي الْآخِرَةِ لَا يَبْدِلُ اللَّهُ كَيْلَاتِهِ آيَةٌ • قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ •
لَا تَسْتَفُوا الشَّيْبَ فَإِنَّهُ نُورُ الْمُسْلِمِ مِنْ شَبَابٍ شَيْبَةٍ فِي الْإِسْلَامِ كَتَبَ اللَّهُ بِهَا حَسَنَةً وَكَفَّرَ عَنْهُ
بِهَا خَطِيئَةً وَرَفَعَهُ بِهَا دَرَجَةً • اللَّهُمَّ صَلِّ وَسَلِّمْ عَلَى أَشْرَفِ الْخَلْقِ وَاكْمِلِ الْخَلْقَ مُحَمَّدًا وَصْحْبَهُ أَجْمَعِينَ
كَتَبَهُ أَصْبَغُ الْكَلْبَانِ الْحَاجُّ مُصْطَفَىٰ عَلِيمُ الْمَشْهُرِ يُعَلِّمُ جِزْءَ الْحَقِّ فِي صَنَائِعِ تَقْيِينَةِ الْأَفَادِمَةِ عَقْدَ ١٣٧٢ هـ

Sülüs - nesih kıta

Şal ve kumlu ebrulu dış çerçeve içinde, siyah mürekkeple yazılmış hadis-i şerif.

Levha *sülüs* hattı Besmele ile başlamaktadır.

Devamında *nesih* hattı ile âyetler ve hadisler yer almaktadır.

Mânâsı: “Haberiniz olsun ki, muhakkak Allah’ın evliyâsı için bir korku yoktur ve onlar mahzun da olmayacaklardır. Onlar, îman etmiş ve takvâyâ sarılmışlardır. Onlar için hem dünyâda, hem de âhirette müjdeler vardır. Allah’ın kelimeleri aslâ değişmez (vaadi haktır). Bu müjde, büyük kurtuluştur.” (Yunus sûresi 62., 63. ve 64. âyetler)

İmza satırında ise şu ifadeler yer alıyor:

Ketebehû ez’afü'l-küttâb El-hâcc Mustafa Halim
el-müştehir bi-Mu'allim-i Hüsnî'l-Hattî fî Sanâyi'i
Nefîseti'l-Akademîyye. -Gufire lehû-, sene 1372 (1952)

Sülüs - nesih kıta

Şal desenli, ebrulu dış çerçeve içinde siyah mürekkeple yazılmış hadis-i şeriftir.

Levha sülüs hattı Besmele ile başlamaktadır.

Devamında nesih hattı ile aşağıda meâli verilen hadis yer almaktadır.

Ve yardım O'nunladır. Abdullah b. Amr b. el-Âs'tan rivayete göre Allah'ın Resulü (s.a.v) şöyle buyurdu: Kim gece on âyet okursa gafillerden yazılmaz, kim yüz âyet okursa kânitînlerden (Allah'a dua ve ibadet edenlerden) yazılır. Kim bin âyet okursa mukantarînlerden (mükâfatları kantarlarca verilenlerden) yazılır. Allah'ın Resulü (s.a.v.) şöyle buyurdu: "Allah katında kıyamet günü menzil bakımından insanların en şerlisi, kötülüğünden sakınmak için insanların kendisini terk ettiği kişidir."

"Ketebehû el-Hâc Mustafa el-müştehir bi-Halim gufire zünûbehû, sene 1372 [1952-1953]"

Sülüs – nesih kıta

Battal ebru çerçeve içinde, siyah mürekkeple yazılmış hadis-i şeriftir.

Levha sülüs hattı ile başlamaktadır. “Benim şefaati ümmetinden büyük günah işleyenleredir.”

Devamında nesih hattı ile aşağıda meâli verilen hadis yer almaktadır.

“Allah’ın Resulü (s.a.v) şöyle buyurdu: Kim gece on âyet okursa gafillerden yazılmaz, kim yüz âyet okursa kânitinlerden (Allah’a dua ve ibadet edenlerden) yazılır. Kim bin âyet okursa mukantarınlerden (mükâfatları kântarlarca verilenlerden) yazılır. Allah’ım! Salat Muhammed’e ve onun tüm temiz aile halkının üzerine olsun.”

“Harrarehu’l-fakîr Mustafa el-Halim -gufire zünûbehû ve setere uyûbehû-, sene 1364 [1945]”(nesih)

Sülüs - Nesih Kıtı

“Peygamber Efendimiz söyleburmuştur (celi sülüs): İyiliği ehli ve ehli olmayan ile yap. Eğer ehline rastlarsan ehline rastlamış olursun. Eğer ehline rastlamazsan sen onun ehli olursun. Allah'ım! Muhammed'e, onun aile halkı ve bütün ashabına salât ve selâm eyle.” (nesih)

Sevvedehu el-fakîr Mustafa Halim -gufire lehû- 1361 [1945]. (nesih)

Matbu Hilye-i Şerife

İmzalı, sülüs ve nesih hatlı, ravza resimlidir.

"Ketebehû
Mustafa Halim
-gufire lehû-"

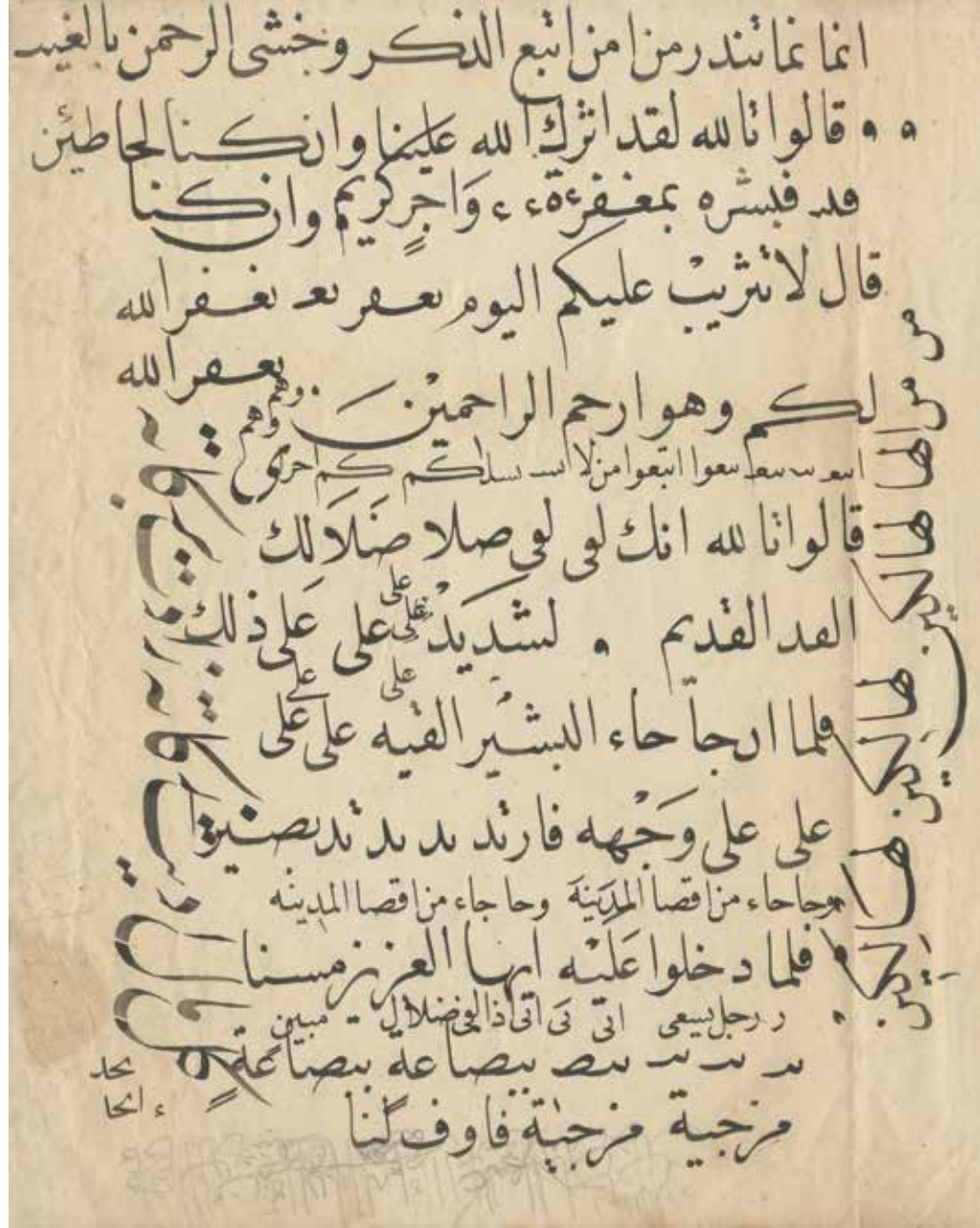
Nesih Yazıları

Yazı kalınlığı sülüs yazının üçte biri ölçüsündedir. Tarih boyunca Kur'ân-ı Kerim, kitap, dua mecmuası gibi uzun metinlerin yazımında tercih edilmiştir. Halim Üstad'ın ağırlık verdiği yazı cinslerinden biri olmamakla birlikte kendine has üslubu olan bir nesih yazısı vardır. Başarılı celî nesih yazıları da bulunmaktadır.

Nesih elifbası

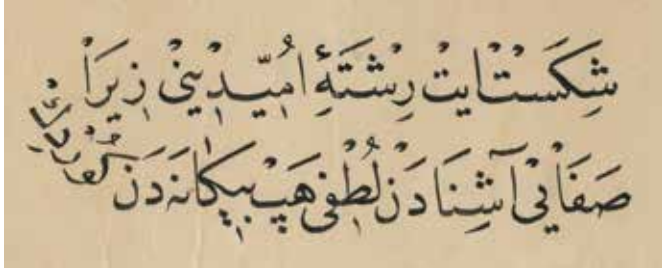
Halim imzalı, 1949 tarihli, açık kahverengi kâğıda siyah mürekkeple yazılmıştır.

Nesih meşki

Koyu krem renkli kâğıda kâmuş kalemlle siyah mürekkeple yazılmıştır

Abese sûresi 24-26 ve 39. âyetler ile Fecr sûresi 89. âyetinden bazı bölümlerin ön çalışmaları yer almaktadır.

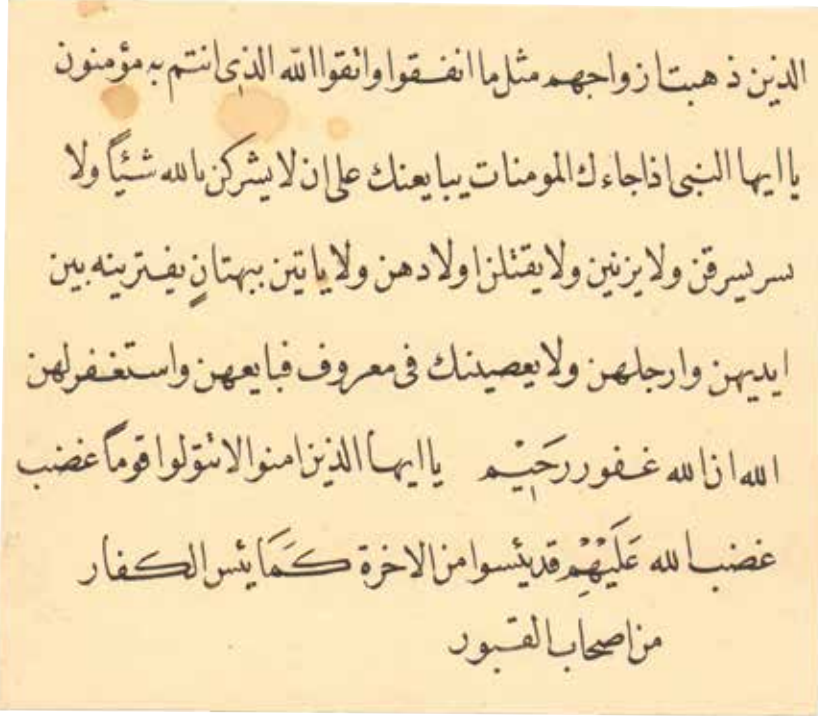

Nesih beyit ön çalışması

Krem renkli kâğıda siyah mürekkeplidir.

Şikest et rişte-i ümmidini zira

Safâyı âşinadan lutfu hep bîgânedan gördük

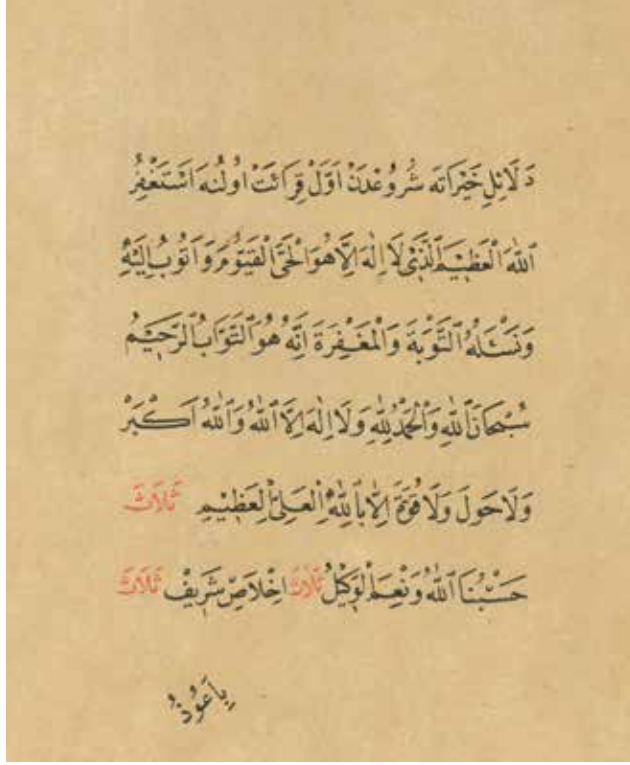

Nesih Kur'ân sayfası ön çalışması

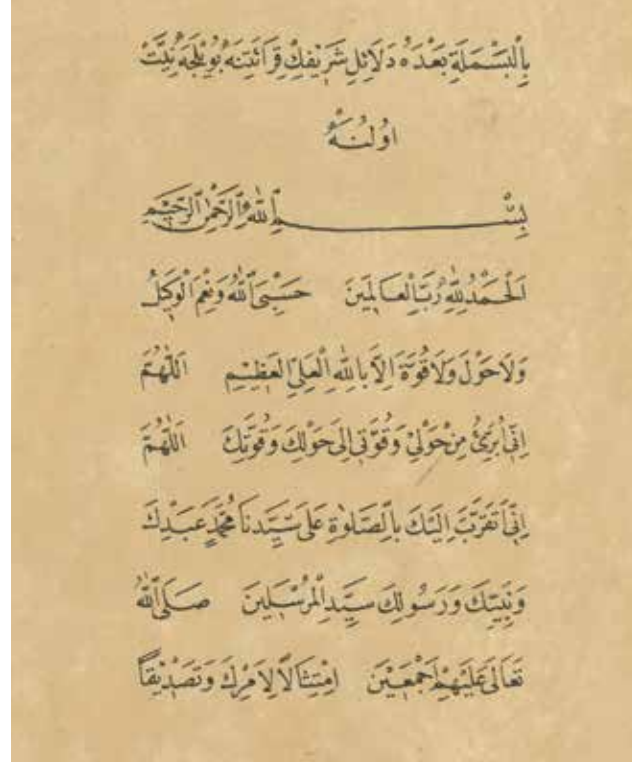
Koyu krem renkli kâğıda siyah mürekkep ve kâğıt kalemle

Mümtehine sûresi 11., 12 ve 13. âyetlerin ön çalışmasıdır.

Delailü'l-Hayrat nesih çalışmaları

Delâil-i Hayrât'a şürû'undan evvel kırâat oluna.
Estağfirullah el-azîm ellezî lâ ilâhe illâ hüve'l-
hayyü'l-kayyûm...

Krem renkli kâğıda, siyah mürekkeplidir.

Sayfa sonunda:

"E'üzü besmele ile Esmâ-i Hüsnâ'ya bed' eyleye.
Ba'dehû Esmâ-i Nebî aleyhi's-salâtü ve's-selâm kırâat oluna." ifadesi yer almaktadır.

Ta'lik Yazıları

Celî ta'lik - sülûs levha kalıbı

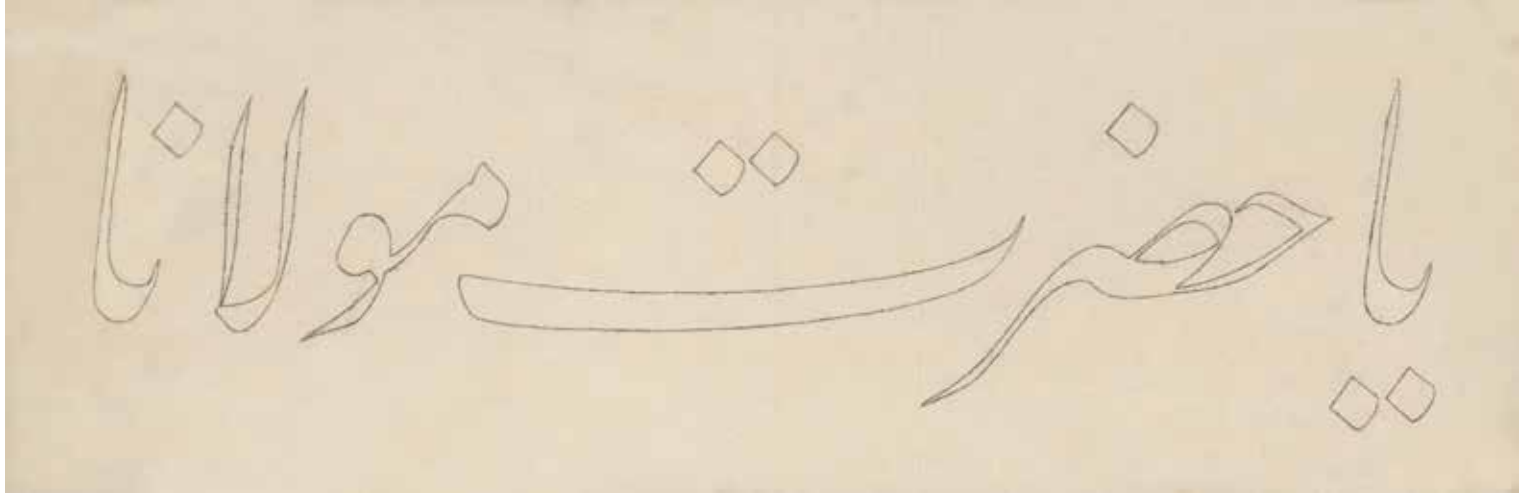
Mulâj kâğıdına siyah mürekkep ve kurşun kalemle konturlu ve iğnelidir.

Celî ta'lik - sülûs levha

(Allah en hayırlı koruyucudur. O, acıyanların en merhametlisidir.) Teğâbûn sûresi, 12. âyet)

“Ketebehû el-fakîr el-Hâc Halim -gufire lehû-” 1377 [1957 - 1958]

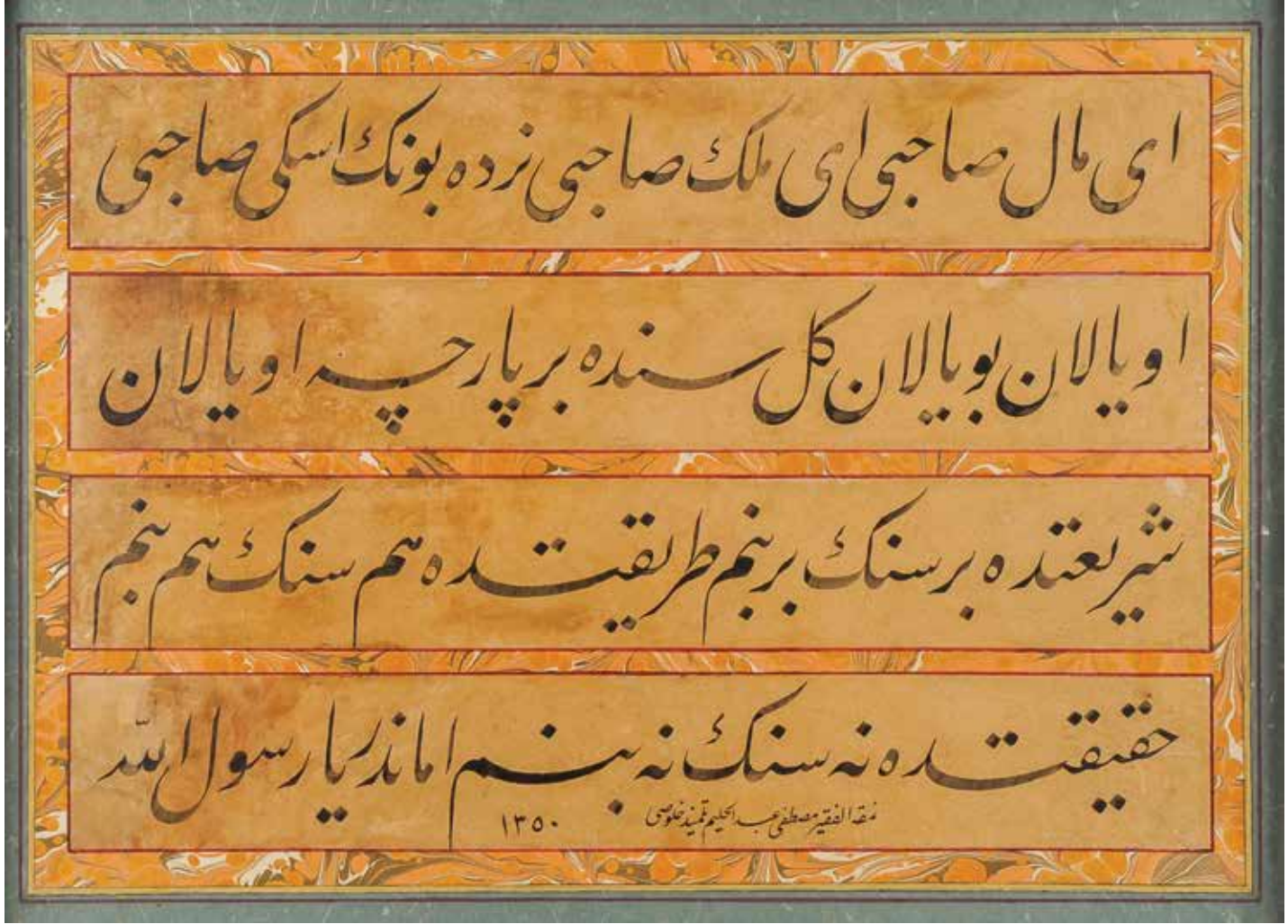
Celî ta'lik levha kalıbı

“Yâ Hazret-i Mevlâna”

Celî ta'lik levha

“Yâ Hazret-i Mevlâna”

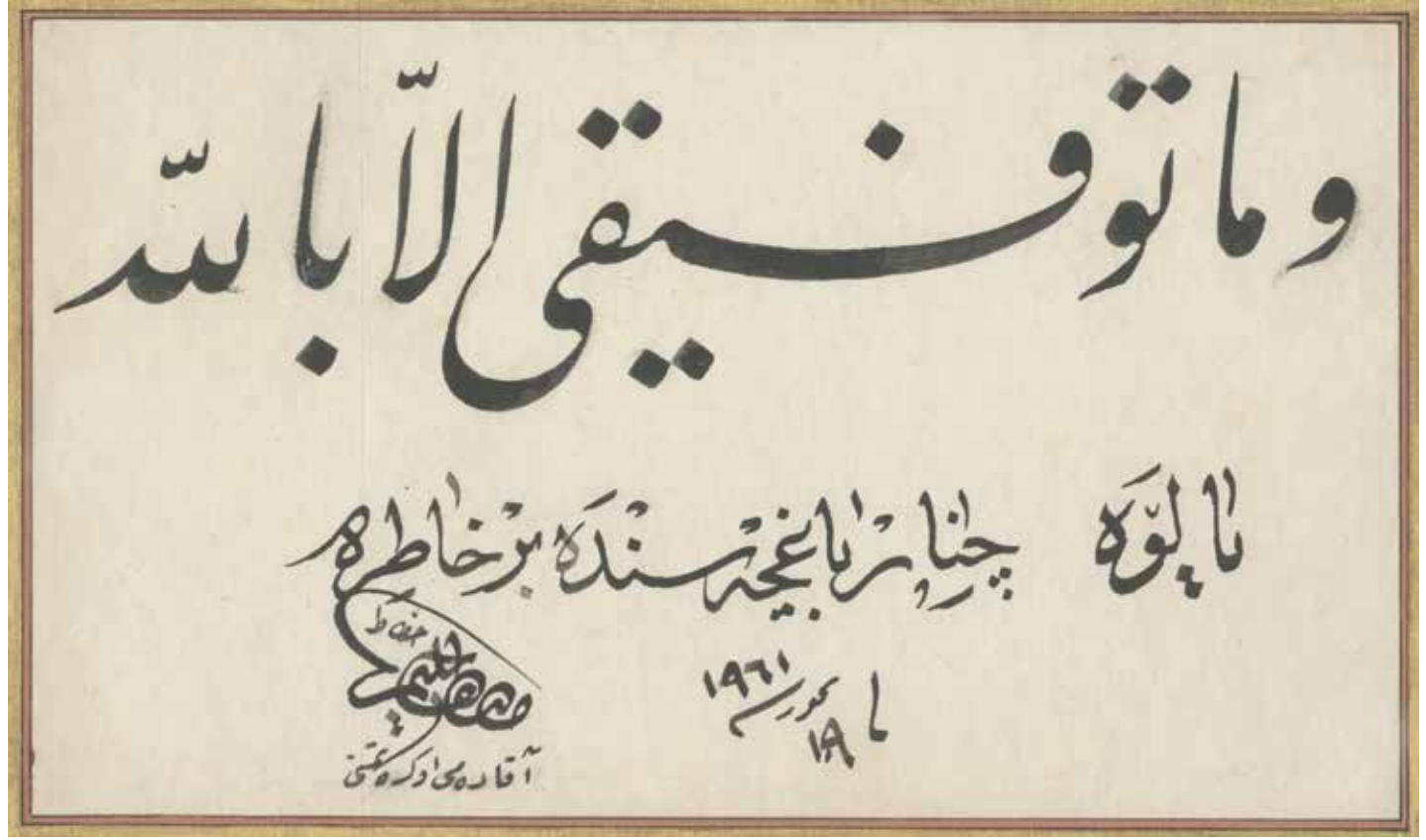

Celî ta'lik levha

Halim imzalı ve ebrû çerçevesi olup siyah mürekkeplidir. Yunus Emre'nin bir dörtlüğüne Hoca Ahmed Yesevî'nin Hz. Mevlâna'ya söylediği bir cümlenin eklenerek uyarlanmasından meydana gelmiştir.

*Ey mal sahibi, ey mülk sahibi! Nerde bunun eski sahibi?
O yalan bu yalan gel sen de bir parça oyalan
Şeriatda bir senin bir benim, tarikatda hem senin hem benim
Hakikatde ne senin ne benim amandır yâ Resûlallah!*

Nemekahû el-fakîr Mustafa Abdülhalim tilmîz-i Hulûsi 1350 [1931 - 1932]

Ta'lik yazı

Halim imzalı, beyaz kâğıda siyah mürekkeplidir.

Ve mâ tevfiķi illâ billah (ta'lik)

Yalova Çınar Bahçesi'nde bir hatıra

Fî 19 Temmuz sene 1961

Hattat Mustafa Halim

Akademi Öğretmeni

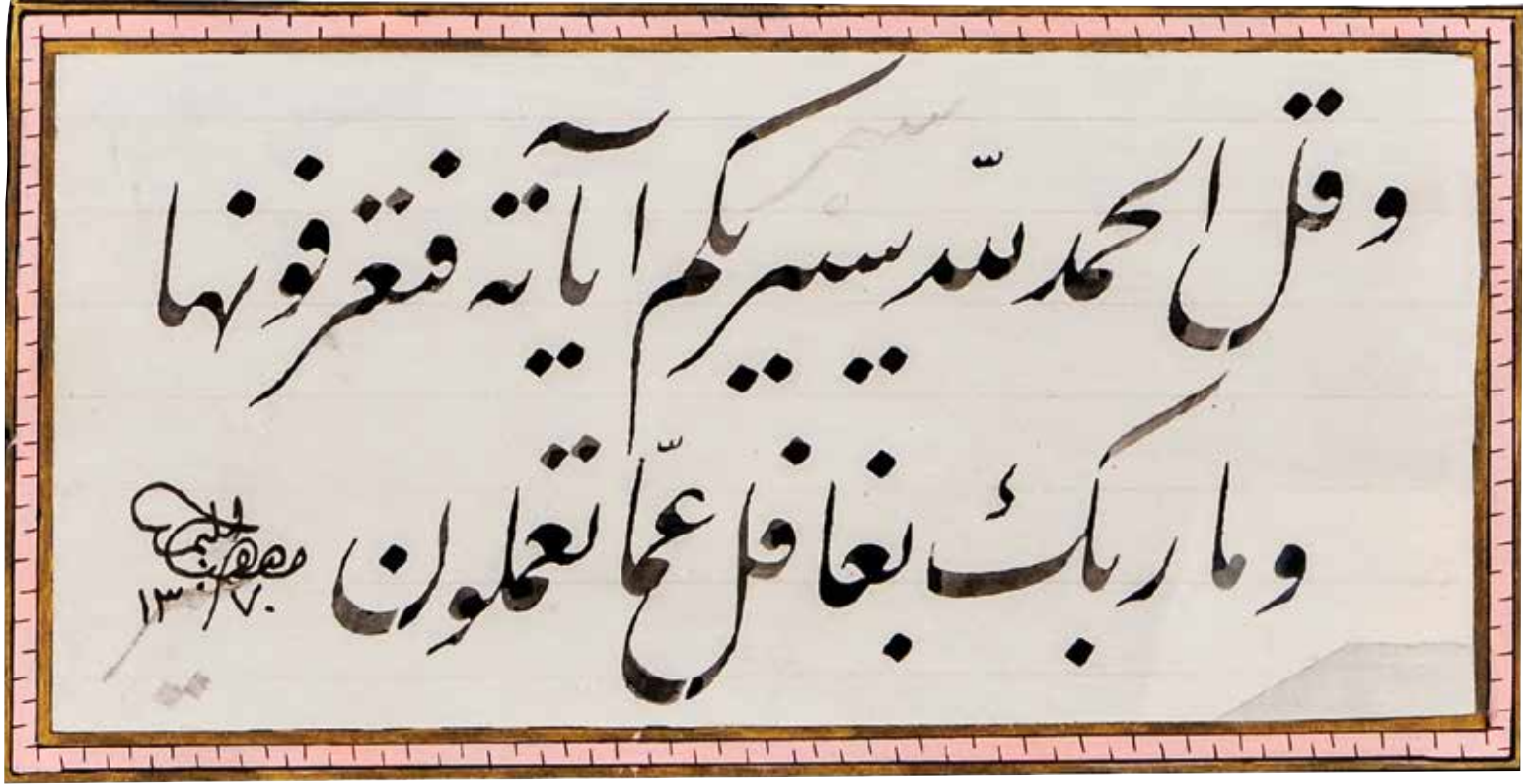

Celî ta'lik levha

Halim imzalı, mavi kâğıda zerendutla yazılmıştır.

“Allah’ın dediği olur.”

Ketebehû el-Hâc Halim -gufire lehû-, 1368

Ta'lik levha ön çalışması

1370 tarihli ve Halim imzalı, beyaz kâğıt üzerine siyah mürekkeplidir.

“De ki: Allah’a hamd olsun ki, O ayetlerini size gösterecek, siz de onları bileceksiniz. Rabbin yaptıklarınızdan habersiz değildir”, Neml sûresi, 93. âyet.

Ta'lik levha

Halim imzalı, beyaz kâğıt üzerine siyah mürekkeplidir.

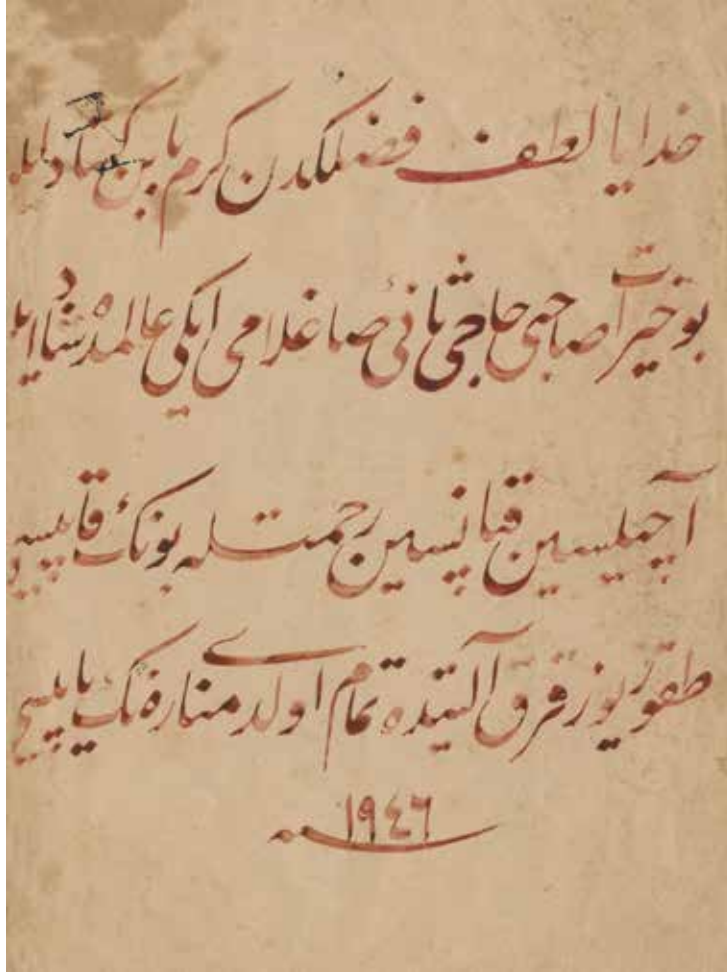
("Yapıp yaratanların en güzeli olan Alları pek yücedir"), Müminûn sûresi, 14. âyet

"Neclîemel, Cuma sabahı, fî 5 Ağustos sene 1955 ve fî 16 Zilhicce'ti'ş-şerife sene 1374, sabah saat 6-7 arası, Mustafa Halim".

Celî ta'lik Besmele taslağı

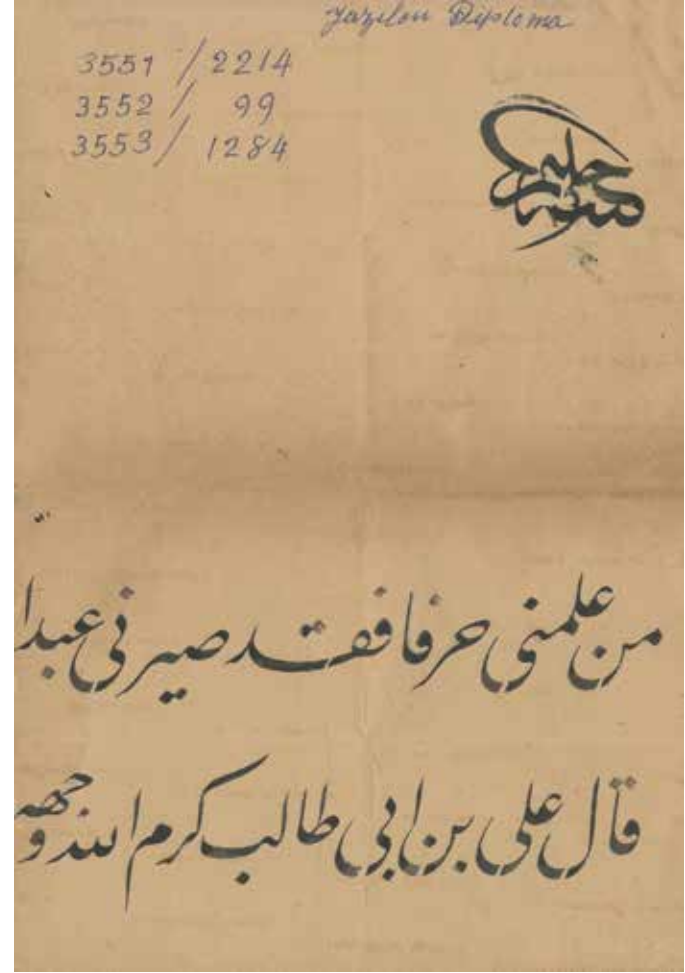
Açık renk mürekkeple hazırlanan bu üst kalıp ön hazırlık çalışmasında Hattat Halim, ilk üç harfin yerini beğenmemiş olacak ki, kalemle ve koyu mürekkeple az yukarıdan başlayarak tekrar yazmıştır.

Ta'lik kalıp ön çalışması

Krem renkli kâğıda kırmızı mürekkeplidir. Ceyhan Ulu Camii (Abdülkadir Ağa Camii) minaresinin 1945 depreminden sonra Hacı Sani-i Sağlam tarafından yaptırılan tamiri için yazılan ta'lik kitabenin kalıp ön çalışmasıdır.

Hüdâyâ lütf-ı fazlından kerem bâbın küşâd eyle
Bu hayrat sahibi Hacı Sânî-i Sağlam'ı iki âlemde şâd eyle
Açılsın, kapansın rahmetle bunun kapısı
Dokuz yüz kırk altıda tamam oldu minarenin yapısı
Sene 1946

Hattat Halim imzalı, krem renkli kâğıda siyah mürekkeplidir. Hazret-i Ali'den nakledilen: "Bana bir harf öğretmenin kulu olurum" sözünün satırlarının takdim tehirle yazılmasından oluşmuştur.

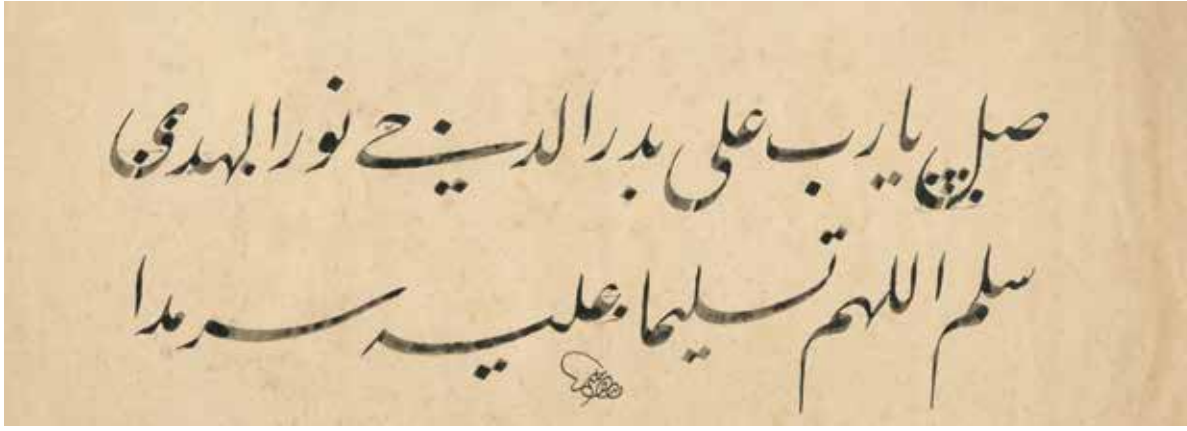
Men allemenî harfen fekad sayyeranî abden
Kâle Ali bin Ebî Talib Kerremallahu vecheh

Ta'lik levha ön çalışması

Krem renkli kâğıda siyah mürekkeplidir. Tashihi yapılmış, ancak tamamlanmamıştır.

"Üstad yanında perende atılmaz."

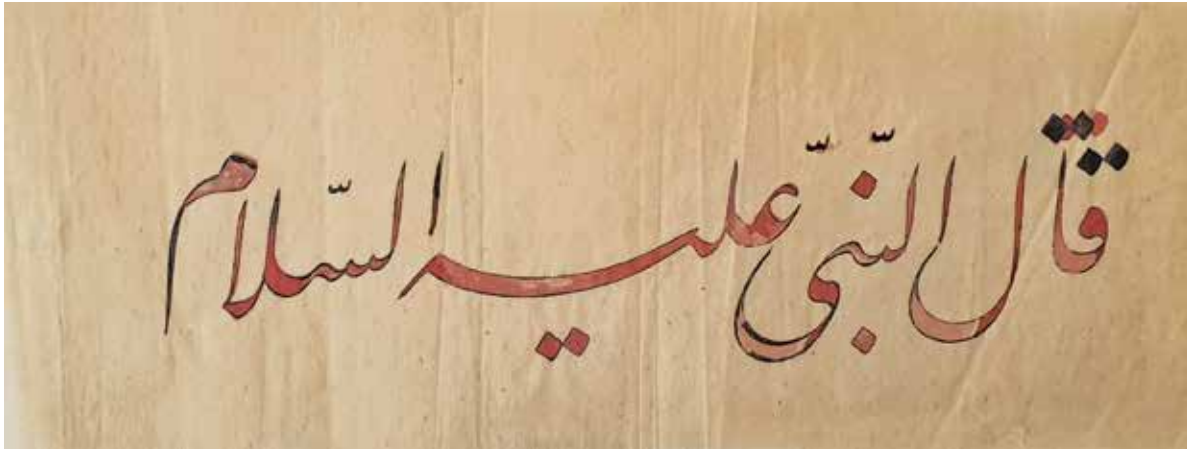

Ta'lik levha ön çalışması

Mustafa Halim imzalı salavat metni krem renkli kâğıda siyah mürekkeplidir.

"Salli yâ Rabbi alâ bedri'd-dücâ nûri'l-Hüdâ

Sellim allahümme teslimen aleyhi sermedâ"

Celî ta'lik levha ön çalışması

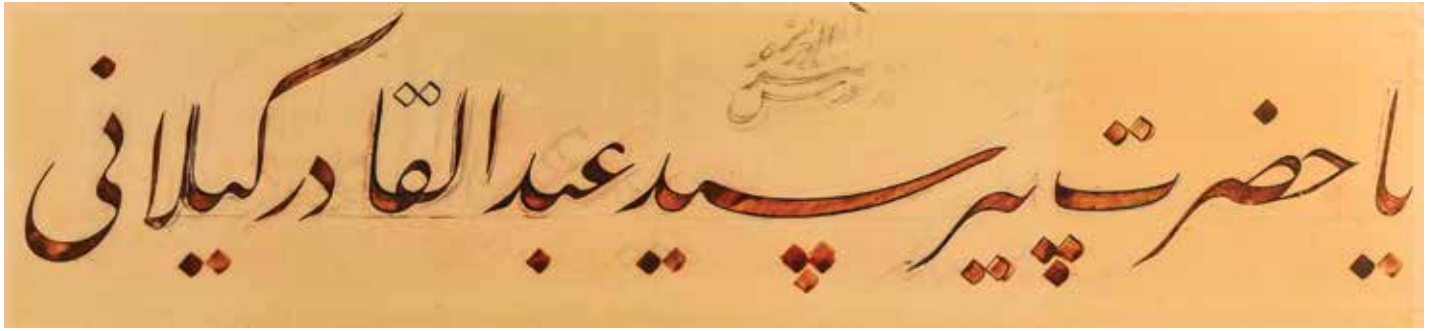
Mulâj kâğıdına kırmızı mürekkeplidir. Siyah kontur geçilmiştir.

Peygamberimiz şöyle buyurmuştur" mânâsındadır.

Celî ta'lik levha ön çalışması

“Hâk ol ki, Hûda mertebeni eyleye âlî”

Celî ta'lik levha ön çalışması

Krem renkli kâğıda kırmızı mürekkeplidir.

“Yâ Hazret-i Pir Seyyid Abdülkadir-i Geylanî” -kaddesallahu sırruhu'l-azîz

Celî ta'lik levha ön çalışması

Krem renkli kâğıda kırmızı mürekkeplidir.

“Gel keyfim gel”.

Dîvânî Yazıları

Osmanlı Devleti'nde Divan-ı Hümayûn'da alınan kararların yazıldığı özel bir tür olan yazıya "divânî", daha girift, daha yoğun ve istifli şekline de "celî divânî" denilmektedir.

Buradaki celî kavramı diğer yazılardaki kalem kalınlığı anlamından ziyade yazının bütününe iriliği anlamındadır. Diğer bir ifadeyle divânî yazı irileşince celî divânî olmaz.

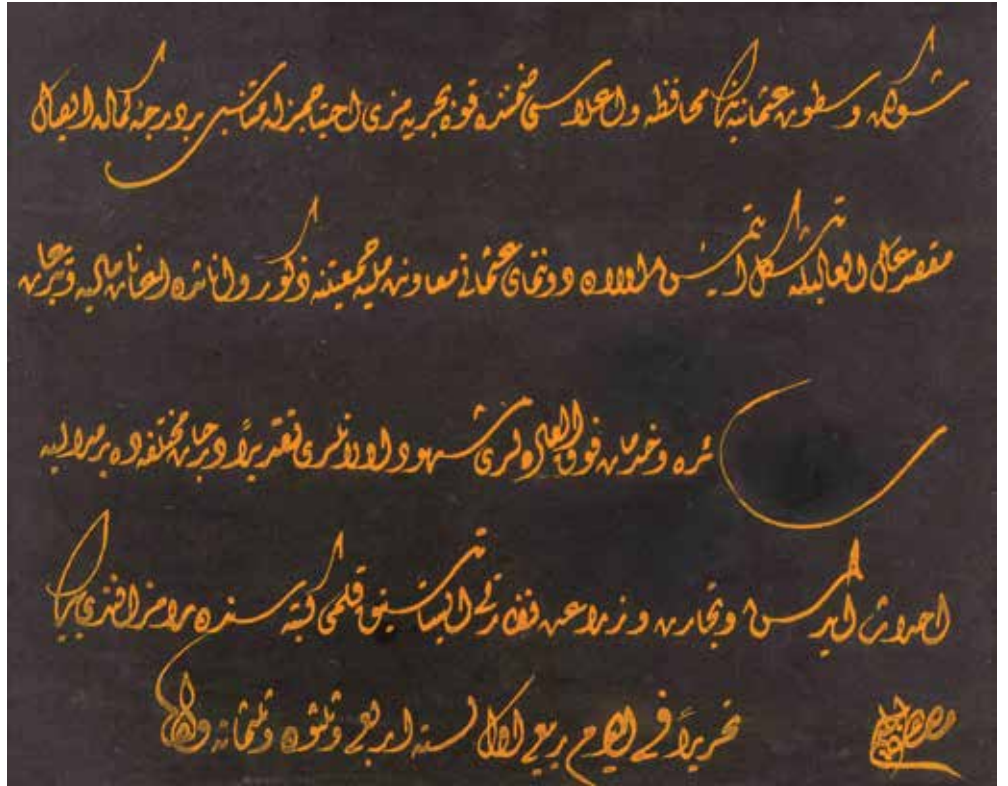
Hattat Halim, divânî yazıyı Medresetü'l-Hattâtîn'de hocası Ferid Bey'den meşk etmiştir.

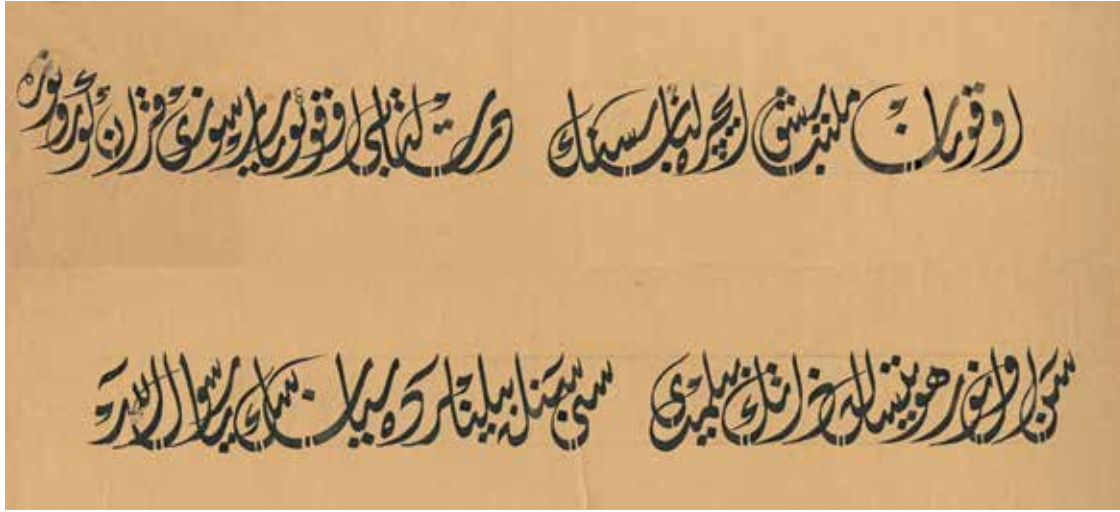
1928 yılında Harf İnkılâbıyla ortadan kalkan divânî yazı, Halim Özyazıcı gibi son devrin büyük üstadları elinde yaşatılmaya devam etmiştir. Üstad ile birlikte Mümtaz Efendi, Vahdetî Efendi, Mehmet Şefik Bey, Nâsîh Efendi, Ferid Bey, Mehmet İzzet Efendi, Sami Efendi, Kâmil Akdik, İsmail Hakkı Altunbezer ve Hamit Aytaç bu yazının son devirdeki önemli hattatları olarak zikredilmelidir.

Dîvânî yazı

Mustafa Halim imzalı, siyah kâğıda sarı renkli kalemle yazılmıştır. İmza ve tarihten anlaşıldığı üzere yazı Üstad'ın öğrenciliği sırasında yazılmıştır.

"Şevket ve satvet-i Osmaniye'nin muhâfaza ve i'lâsı zımında kuvve-i bahriyemizi ihtiyacımızla mütenâsib bir derece-i kemâle îsâl maksad-ı âlu'l-'âl ile teşekkül etmiş olan Donanma-yı Osmani Muavenet-i Milliye Cemiyeti'ne zükûr ve inâsdan i'ânât-ı milliye ve teberru'ât-ı sâire ve hidemât-ı fevkalâdeleri meşhûd olanları takdîren derecât-ı muhtelifede bir madalya ihdas ettirilmiş ve Ticaret ve Ziraat Nezareti İstatistik Kalemi ketebesinden Ramiz Efendi b. ... Tahrîren fi'l-yevmi Rebiulevvel li-sene erba'in ve selâsûne ve selâse mi'ete ve elf" [Ocak 1916]
Mustafa Halim

Dîvânî ön çalışma

Tamamlanmamış bir celî divânî na't yazısıdır. Hareke ve işaretleri konulmadan kalemden çıktığı gibi bırakılmıştır. Celî divânîde harf ve kelime yerleşimini göstermesi bakımından önemli bir ön çalışma olarak koleksiyondaki yerini almıştır.

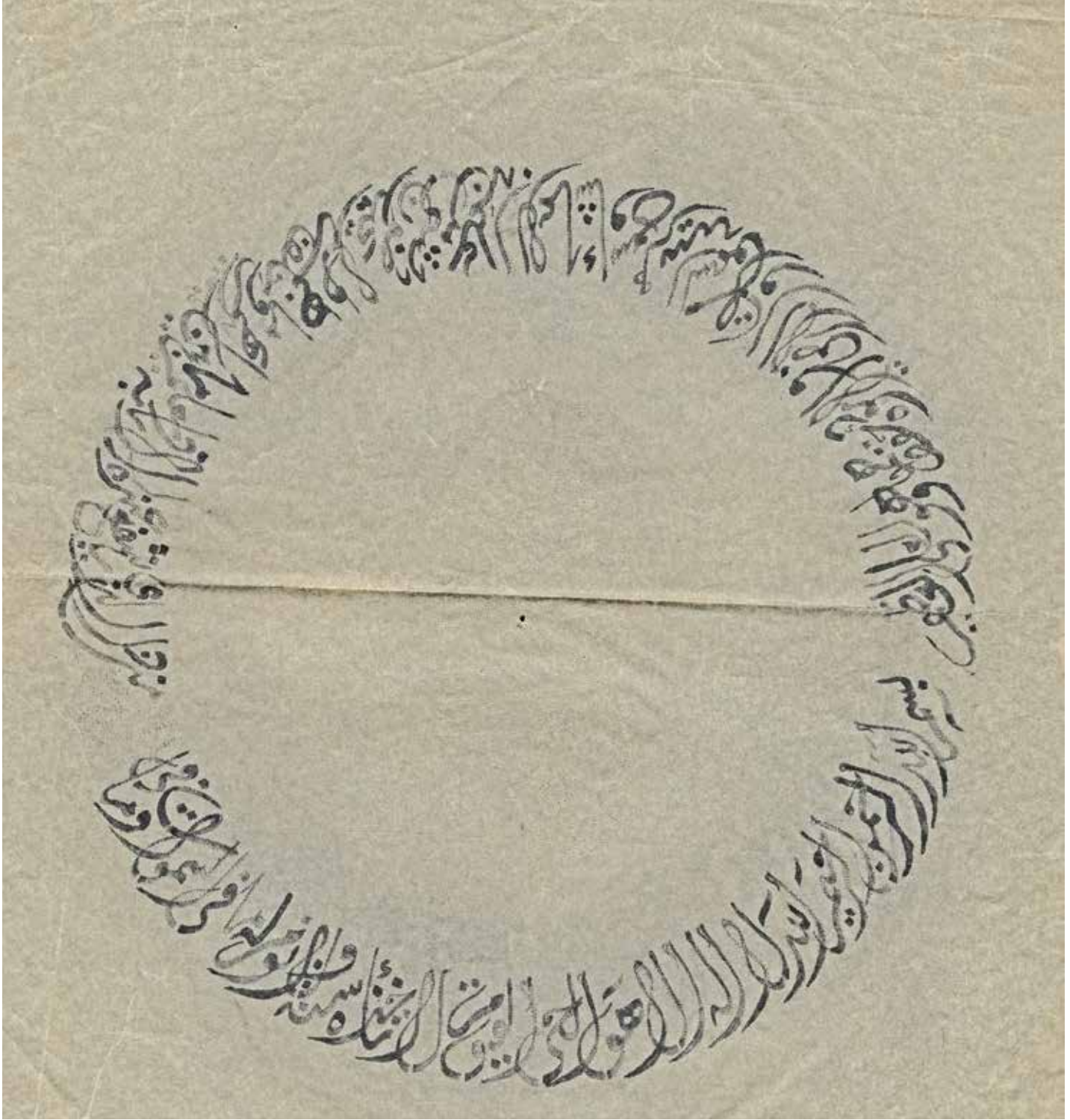
Okunsun mekteb-i aşk içre kitab-ı hüsnün
Dört kitabı okutur yâr sözü Kur'ân görünür
Sen ol nur-ı hüviyyetsin ki zatın bilmedi
Seni senle bilenlerde ayânsın yâ Resulallah!

Dîvânî ön çalışma

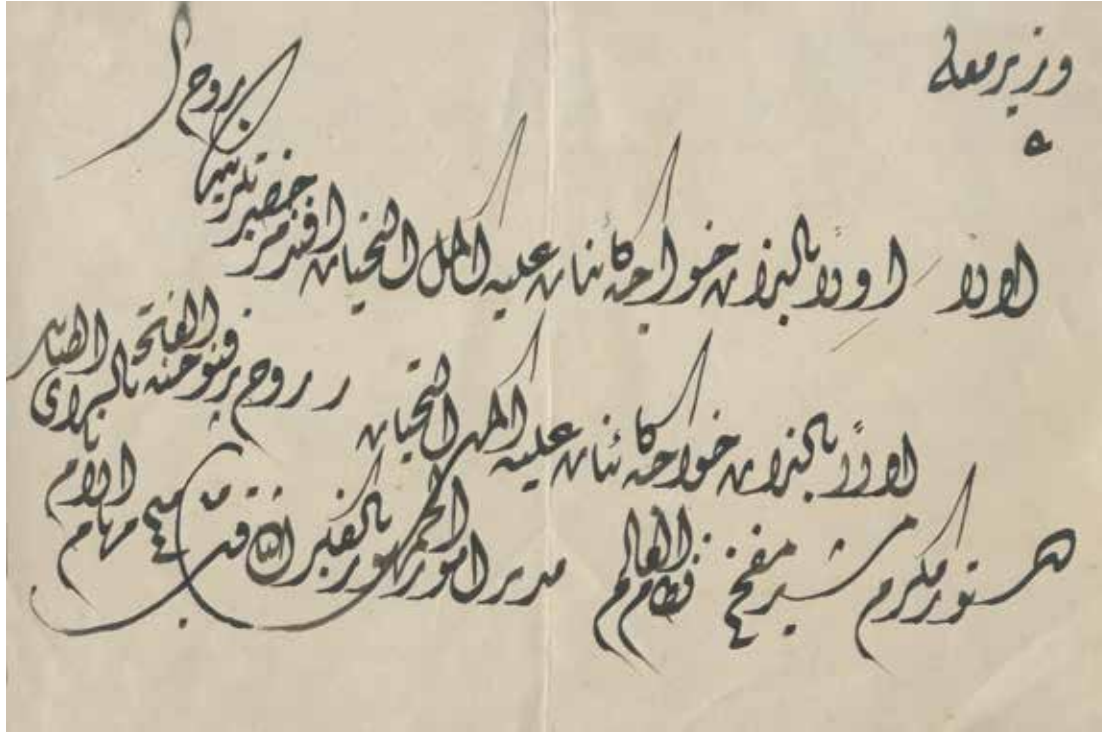
Mustafa Halim (sol üstte) imzalı, krem kartona siyah mürekkeplidir.

“Sen Devlet-i Aliyye'm mesbûku'l-emsâl, kârgüzâr ve müstakîm sadâkatgerlerinden.”

Dîvânî ön çalışma

Dairevî formda Âyete'l-kürsî mulaj kâğıda, siyah mürekkeplidir.

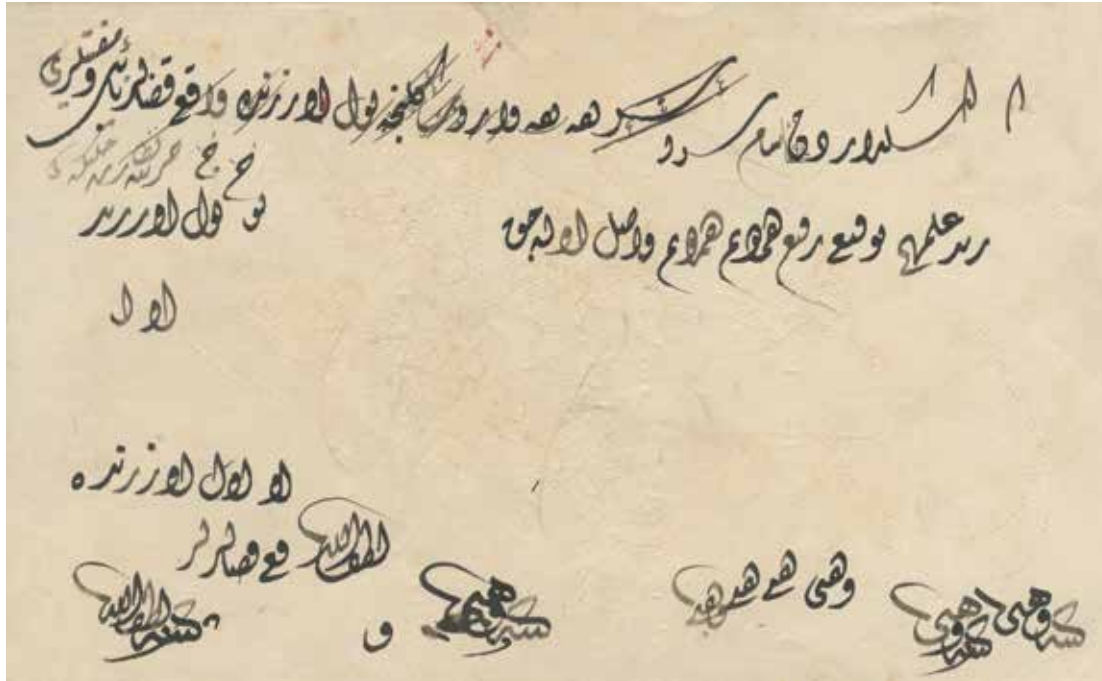

Dîvânî karalama

“Vezir-i meâlî”

“Evvelen bizzat,
hâce-i kâinat,
aleyhi ekmeli't-
tahiyyât efendimiz
hazretlerinin ruh-ı
pür-fütûhuna el-
fâtîha...”

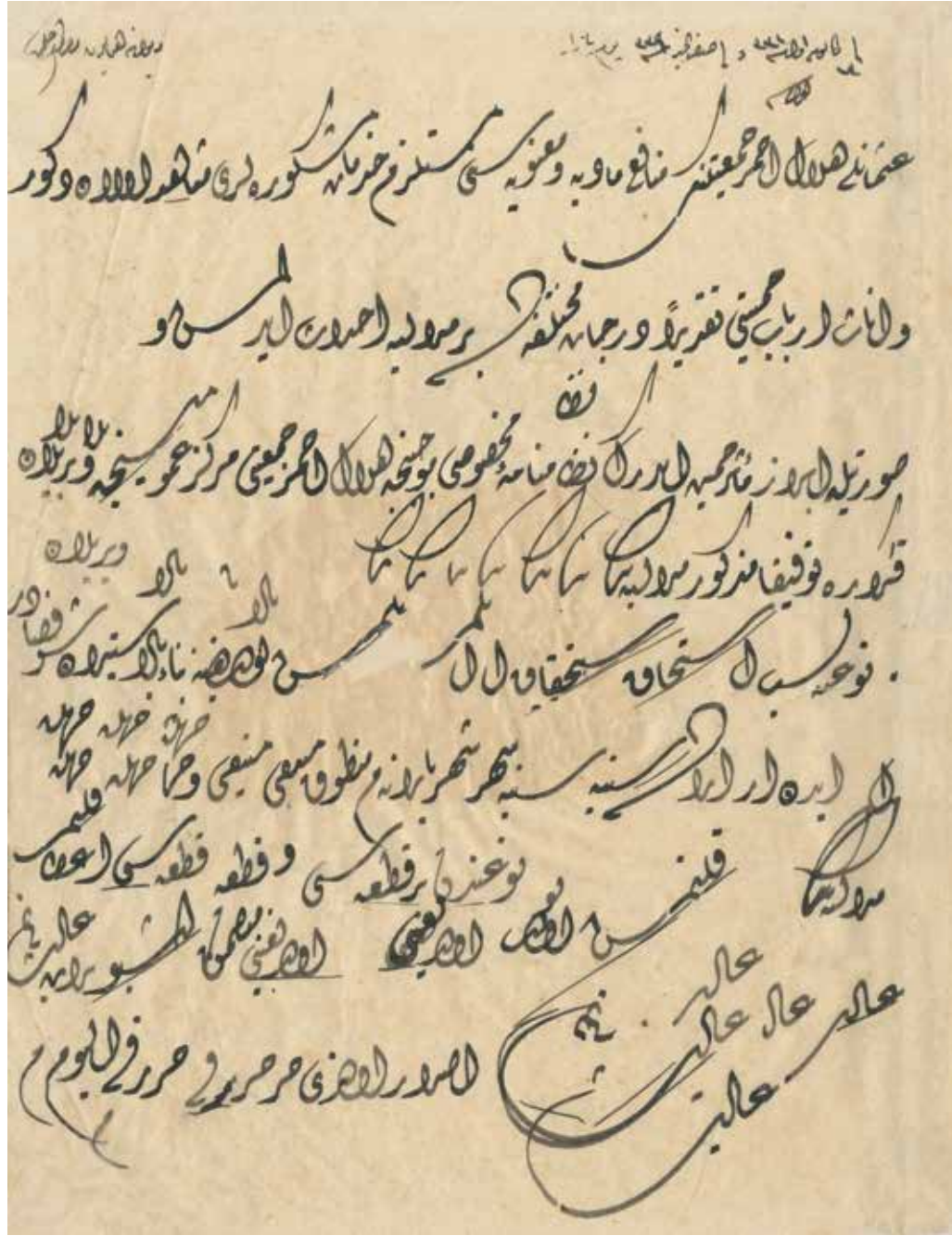
“Düstur-ı mükerrem
müşir-i müfahham
nizamü'l-âlem
müdebbiru umurî'l-
cumhur bi'l-fikri's-
sâkıb mütemmimü
mehâmmü'l-enâm
bî'r-re'yi's-sâib”
yazıları okunmaktadır.

Dîvânî karalama

Bir ferman

karalamasının devamı
olan bu belgede
defaatle çalışılan
harf ve kelimeler
yanında Vehbi ve
Lütfullah isimleriyle
imza karalamaları
yapılmıştır.

Dîvânî berat ön çalışması

Hilâl-i Ahmer Cemiyeti ile ilgili bir beratın ön çalışmasıdır.

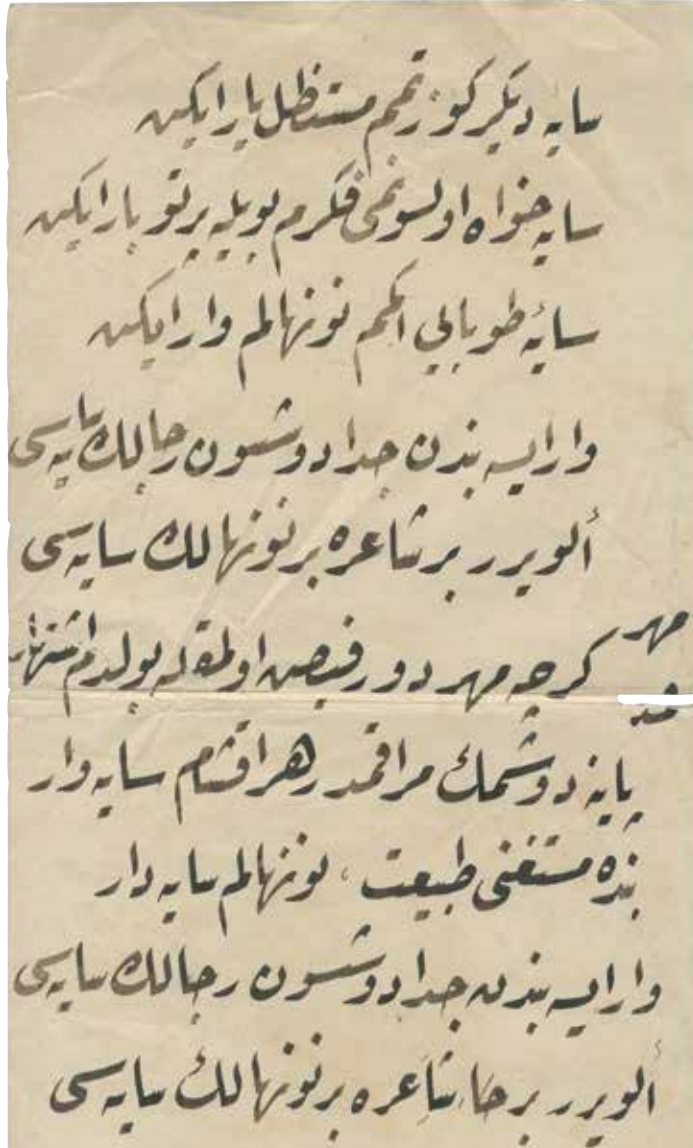
Sağ üstte: “13 Kânûn-ı Evvel sene [1]331 ve 18 Saferü'l-hayr sene 1334 yevm-i Pazar [26 Aralık 1915]” tarihi ve sol üstte: “Divan-ı Hümâyûn Mustafa Halim” yazısı okunmaktadır.

Rik'a Yazıları

Bir devrin ilk mektepte öğretilen yazısı olan rik'a hattı Osmanlı'nın son döneminde günlük hayatın neredeyse tamamında iletişimi kayıt altına alan bir yazı türü olmuştur.

Sadeliği, kolay ve hızlı yazımı sayesinde Arap harfleri bugün bile büyük bir istiyakla kullanılmaya devam etmektedir. Rik'a hattı esaslı bir font çalışması ve üstün bir grafik tasarım hamlesidir. Bu çalışma ile hızlı ve pratik yazmaya engel olan unsurlar kaldırılarak ferah bir yazıya ulaşılmıştır.

Daha ziyade günlük işler için kullanılan bir yazı olduğundan rik'a ile yazılmış levha ve kitabe örneği azdır. Hattat Halim, rik'a hattını hem günlük yazışmalarında hem de tabela, kartvizit, mezar taşı çalışmalarında alternatif yazı türü olarak çokça kullanmıştır.

Rik'a şiir

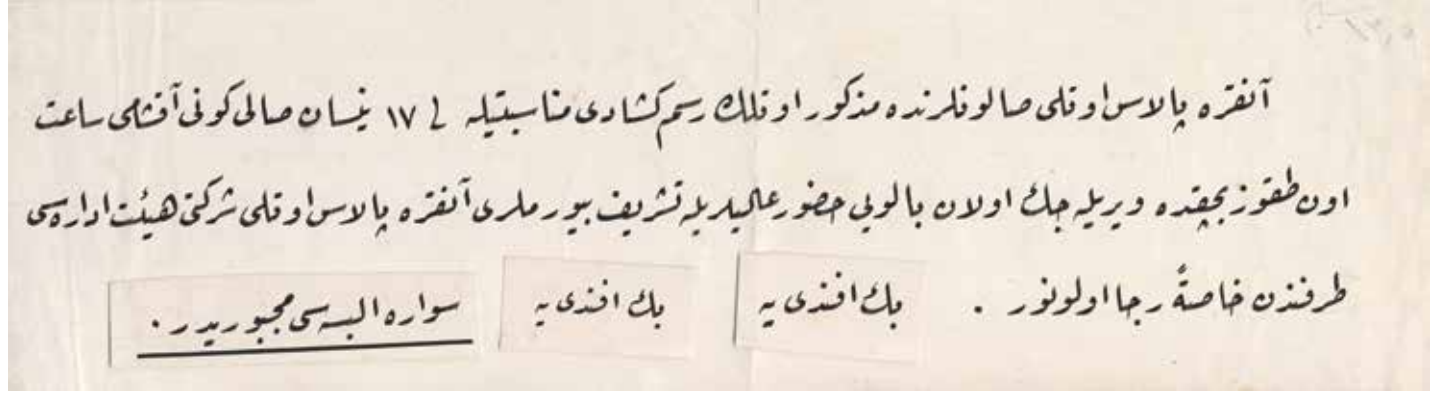
Sâye-i dîger gözetmem müstazill-i yâr iken
Sâye-hâh olsun mu fikrim böyle bir pertev-bâr iken.

Sâyei tûbâyı ekmem nev-nihâlim var iken
Var ise benden cüdâ düşsün ricâlin sâyesi

Elverir bir şâire bir nev-nihâlin sâyesi
Gerçi mihr-i devr-i feyz olmakla buldum iştihâr

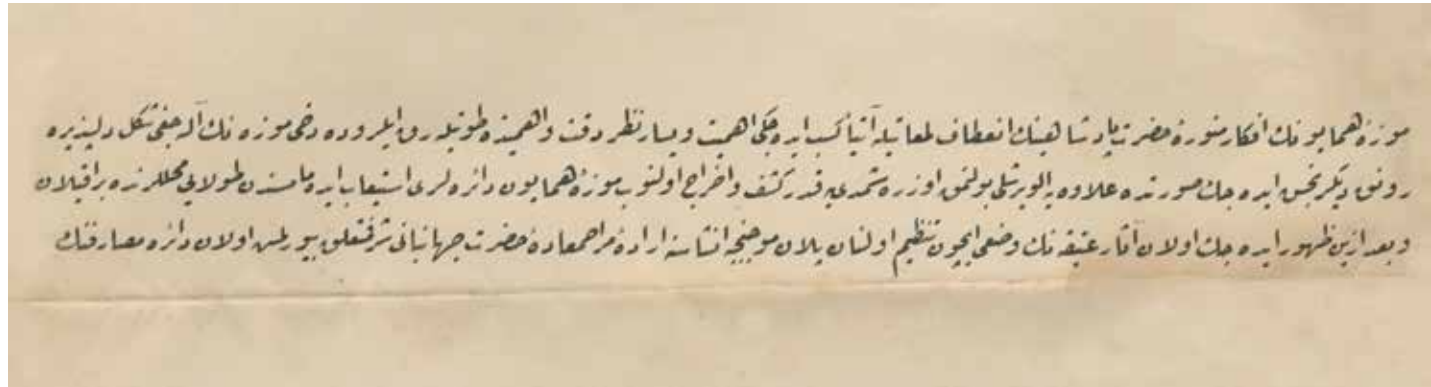
Pâyine düşmek merâkımdır her akşam sâye-vâr
Bende müstağnî tabîat, nev-nihâlim sâye-dâr

Var ise benden cüdâ düşsün ricâlin sâyesi
Elverir be-rehâ şâire bir nev-nihâlin sâyesi.

Rik'a ön çalışma

“Ankara Palas Oteli salonlarında mezkûr otelin resm-i küşâdı münasebetiyle fi 17 Nisan Salı günü akşamı saat on dokuz buçukda verilecek olan baloyu huzur-ı âlîleriyle teşrif buyurmaları Ankara Palas Oteli Şirketi Heyet-i İdaresi tarafından hassaten rica olunur. Beyefendiye, Beyefendiye, suare elbisesi mecburidir.”

Rik'a ön çalışma

“Müze-i Hümayûn’un efkâr-ı münevvere-i Hazret-i Padişahî’nin in’itâf-ı leme’âtıyla âtiyen kesb edeceği ehemmiyet ve yesâr nazar-ı dikkat ve ehemmiyetde tutularak ileride dahi müzenin alacağı şekl-i dil-pezîre revnak-ı diğer bahşedecek suretde ilâveye elverişli bulunmak üzere şimdiye kadar keşif ve ihraç olunup Müze-i Hümayûn daireleri istiab edememesinden dolayı mahallerinde bırakılan ve ba’d-ezîn zuhur edecek olan âsâr-ı atikanın vaz’ı için tanzim olunan plan mücebince inşasına irade-i merâhim-âde-i hazret-i cihanbânî şeref-müteallik buyurulmuş olan daire mesârifinin...”

Rik'a yazı

Halim imzalı, kareli not defterine siyah mürekkepli yazılmış öğrencilik yıllarına ait edebî yazı, Üstad'ın duygu dünyasını göstermektedir.

"Teessürât-ı Kalbiyeden:

Beni Sevsen

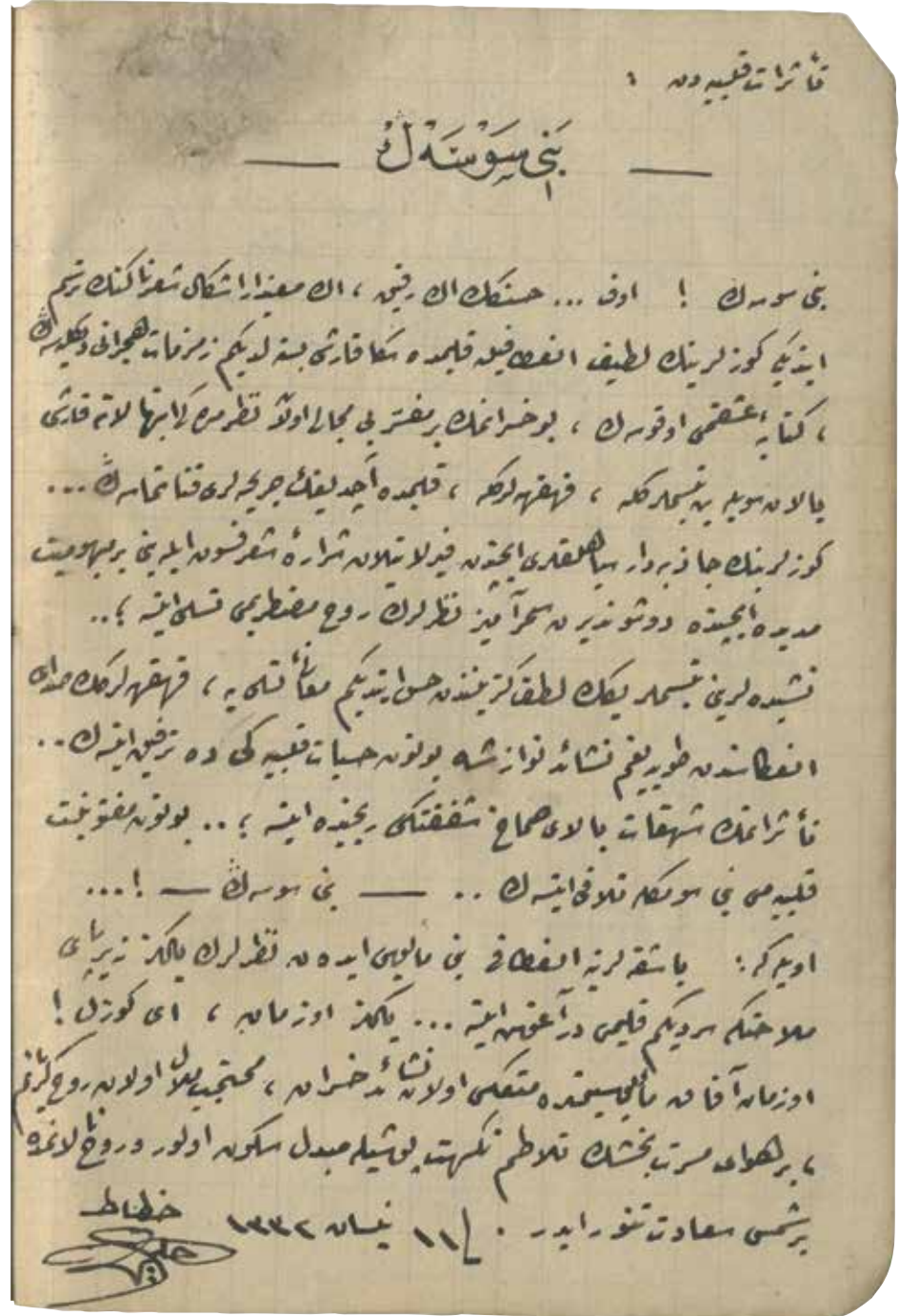
Beni sevsen! Of!... Hüsünün en rakîk, en manidar eşkâl-i şî'irnâkinin teressüm ettiği gözlerinin latif in'itâfıyla kalbimde sana karşı bestelediğim zemzemât-ı hicranı dinlesen, kitâbe-i aşkı okusan, bu hüsrânımın bir müfessir-i bî-mecali olan nazarımdaki ibtihâlâta karşı yalan söyleyen tebessümlerinle, kahkahalarınla kalbimde açtığın cerihaları kanatmasan... Gözlerinin cazibedâr siyahlıkları içinden fırlatılan şerâre-i şiir-füsûn ile beni bir mebhûmiyet-i medîde içinde düşündüren Sihir-âmîz nazarların ruh-ı muztaribimi teselli etse!..

Neşîdelerini tebessümlerinin lütf-i güzîninden hissettiğim me'ânî-i teselliye, kahkahalarının sadâ-yı in'ikâsından duyduğum neşâid-i nevâzişe bütün hissiyât-ı kalbiyeni de terfik etsen... Teessürâtımın şehkâtı bâlâ-yı sımâh-ı şefkatini rencide etse!.. Bütün meftuniyet-i kalbiyemi beni sevmenle telâfi etsen... Beni sevsen!..

Öyle ki, başkalarına in'itâfı beni me'yus eden nazarların yalnız zîr-i pâ-yı melâhatine serdiğim kalbimi der-âgûş etse... Yalnız o zaman ey güzel, o zaman âfâk-ı me'yusiyetimde müte'akkis olan neşâid-i hüsrân, muhtecib-i melâl olan ruh-ı giryânım, bir hava-yı meserret-bahşın telâtum-ı nûkhet-pûşuyla mübeddel-i sükûn olur ve ruh-ı nâlânımda bir şems-i saadet tenevvür eder.

Fî 11 Nisan 1332 [14 Nisan 1916]

Hattat Halim"

Kûfî Yazıları

İslâm'ın ilk devirlerinde kullanılan kûfî yazı, bazı erken dönem kitabelerinde görülmektedir. 8'inci ve 11'inci yüzyıllar arasında Kur'ân-ı Kerim yazımının temelidir. Kûfî yazı, daha çok abidelerde görülen süslü kompozisyonlarıyla mimaride de yaygın olarak kullanılmıştır. Harflerin tamamının dik köşeli olarak tasarlandığı satrançlı kûfî ise günümüze kadar kullanımı devam etmiştir. Halim Üstat da tezyinî kûfî hattını nadiren grafik çalışmalarında kullanmıştır. Koleksiyonda yer alan kûfî yazı çalışmalarında imza bulunmamasına rağmen terekesinden çıkan bu çalışmaların Üstad'a ait olduğu uzmanlarca da belirtilmiştir.

Başlık çalışması

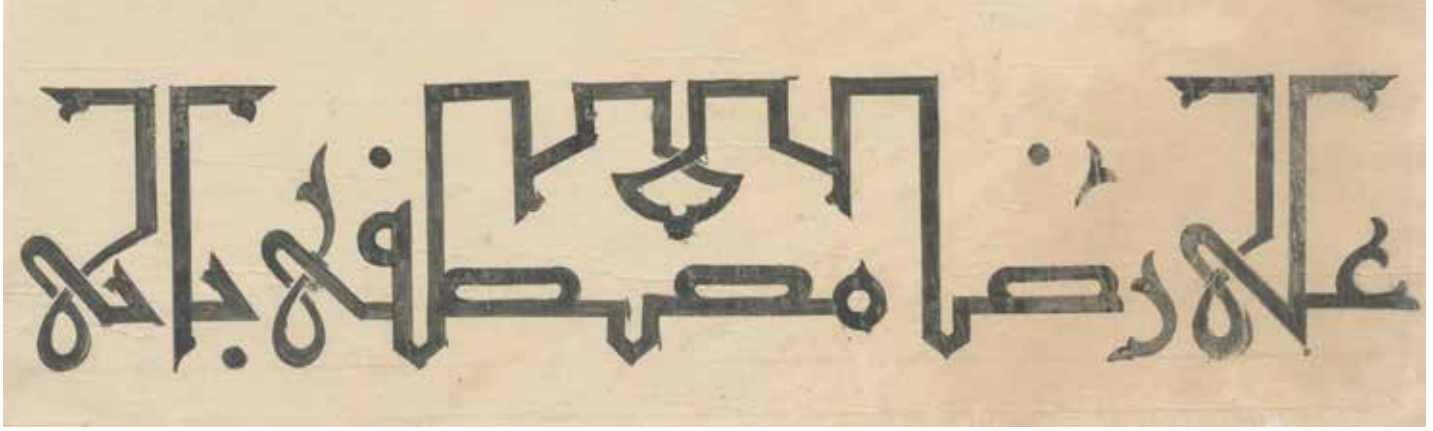
Krem renkli kâğıda çini mürekkeplidir. Aynı yazının farklı çalışmasıdır.

“Emniyet Sandığı”

Ön çalışma

Kurşun kalemle. Sağ altta siyah mürekkeple “Meyli 56 derecedir” notu okunmaktadır.

İsim ön çalışma

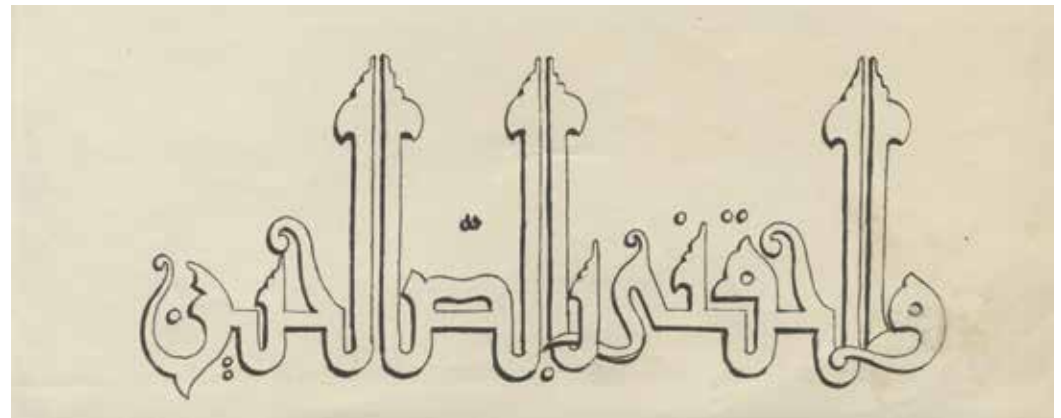
Krem renkli kâğıda çini mürekkeplidir.

“Ali Rıza Mustafa Ballı”

Ön çalışma

Kurşun kalemle “Halep’te Zekeriya aleyhi’s-selâm Cami’-i şerifinde bulunan bir levhadan istinsâh edilmiştir.” notu düşülmüştür.

Ön Çalışma

“Beni salihlere iltihak eyle” meâlinde Yusuf sûresi 101. ayeti.

Halim imzalı, “Varlık Birlikle Yaşar” isimli başlık çalışmasının dört ayrı hat yazısıyla iki farklı çalışmasıdır.

“Varlık” (kûfi)
“Birlikle Yaşar” (rik’a)

“Varlık” (ta’lik)
“Birlikle Yaşar” (sülüs)

Tuğra Yazıları

Osmanlı padişahların kullandıkları tuğra geleneği Orhan Gazi döneminden Sultan Mehmet Vahdeddin'e kadar aralıksız devam etmiştir. Tuğralarda padişahın kendi ve babasının ismi ve daha sonraları şah ve han sıfatları ile el-muzaffer dâimâ duası eklenmiştir. Padişah adına çekilen tuğraların dışında çeşitli dinî ibareler de tuğra formunda düzenlenmiştir. Bu geleneğin takipçisi olan Hattat Halim de hocası İsmail Hakkı Bey'den öğrendiği usulle aynı üslupta tuğralar çekmiştir.

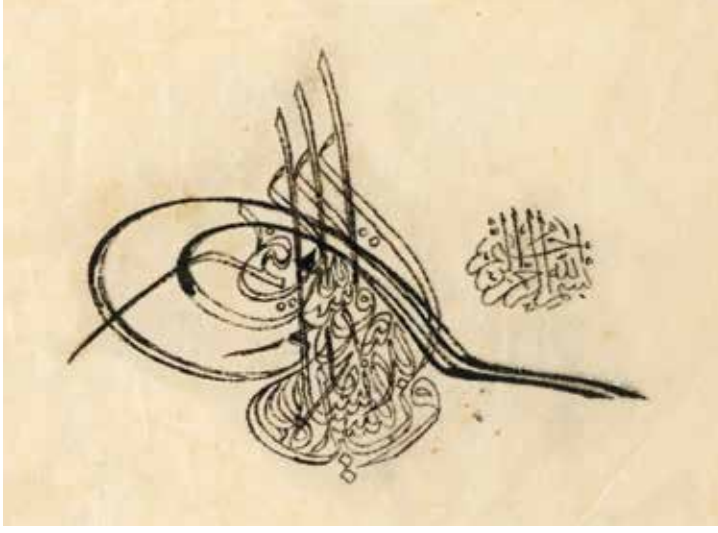

Tuğra levha

Sermeli gel-git ebrusu çerçeve içinde, krem renkli kâğıda siyah mürekkeple yazılmıştır.

1352 [1933] Tarihli ve Mustafa Halim imzalı, tuğra istifinde “Doğrusu insana çalışmasından başka bir şey yoktur.” meâlindeki Necm sûresi, 39 âyet yer almaktadır.

Tuğra'nın sağında ise celi sülüs Besmele yer almaktadır.

Tuğra ön çalışması

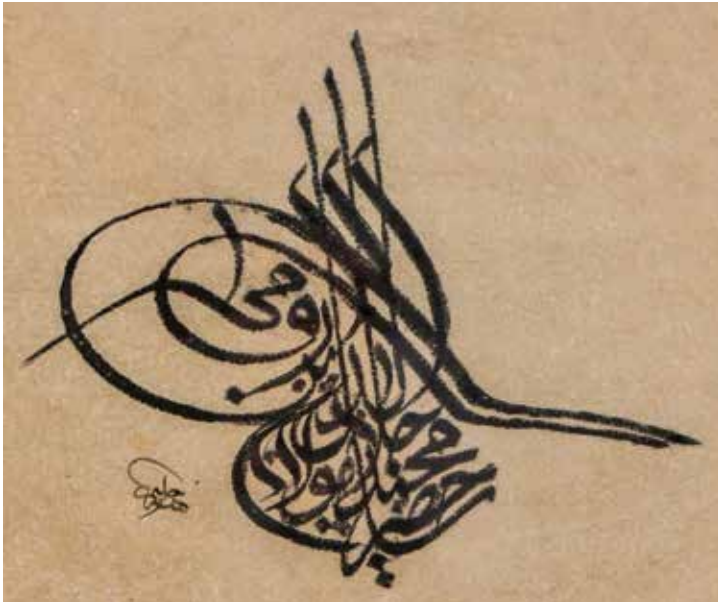
Pelür kâğıda siyah mürekkeplidir. soldaki yazının ön çalışmasıdır.

Tuğra ön çalışması

Krem renkli pelür kâğıda siyah mürekkeple yazılmıştır.

“Yâ Hazret-i Mevlâna Muhammed
Celâleddin-i Rumî”

Tuğra iğneli kalıp

Halim imzalı, krem kâğıda siyah mürekkeplidir.

“Yâ Hazret-i Mevlâna Muhammed
Celâleddin-i Rumî”

Tuğra ön çalışması

Krem renkli kâğıda siyah mürekkeplidir.

“Mehmet Vahidüddin b. Abdülmecid el-muzaffer daima”

Tuğra ön çalışması

Krem renkli kâğıda siyah mürekkeplidir.

“Mehmet b. Abdülmecid el-muzaffer daima”

Tuğra ön çalışması

Mavi kâğıda zırnıkla çalışmıştır.

Tuğra ön
çalışması

Tuğra karalaması

“Mehmet Vahidüddin b. Abdülmecid el-muzaffer daima”

Tuğra ön çalışması

İmzasız. krem renkli kâğıda kâğıt kalemle siyah mürekkeplidir.

“Mehmed Vahidüddin b. Abdülmecid el-muzaffer daima’ beyzesi

Tuğra isim ön çalışması

Açık bej renkli kâğıda kurşun kalemlemdir.

“Fatma Melek”

Tuğra isim ön çalışması

Çalışmanın üstünde “Mustafa Sadi b. Hasan Tefik” notu düşülmüştür.

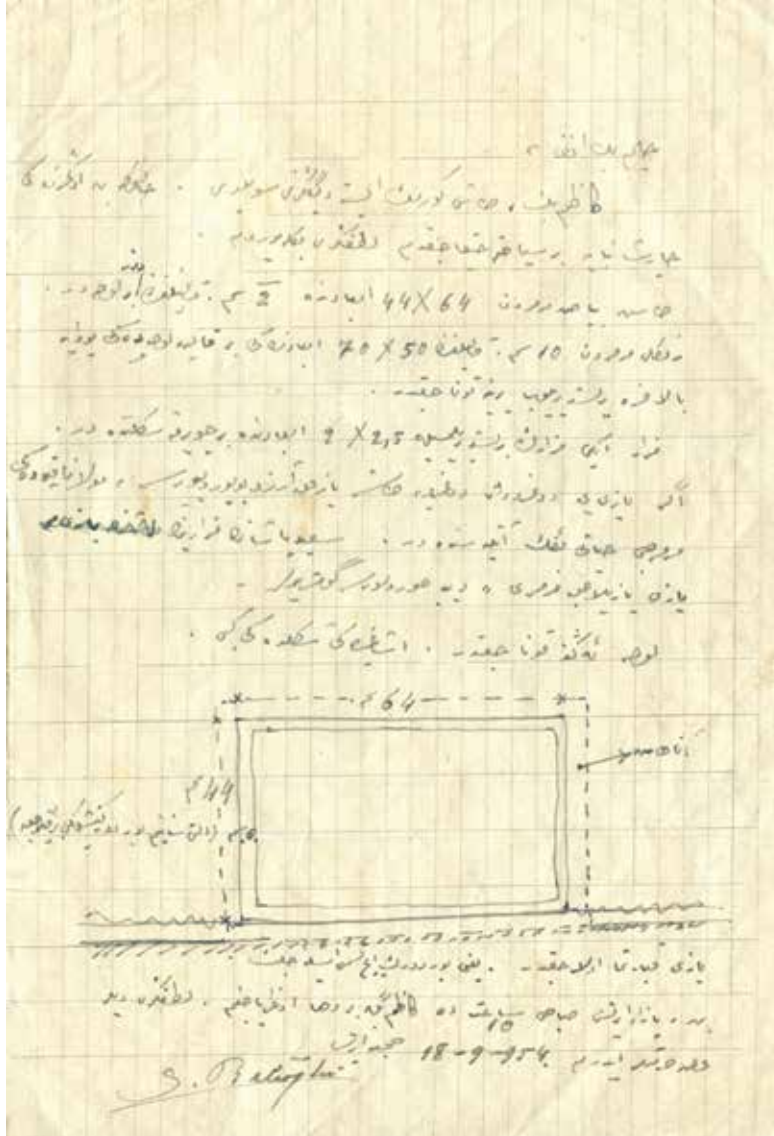
Kalp çalışması

Halim imzalı, sülüs istif hatlı, Pelür kâğıda siyah mürekkeplidir.

“Hüve'l-bâkî”

Mezar Taşı Çalışmaları

Mezar taşları, eski zaman insanlarından bu dünyaya bırakılan işaretlerdir. Mimari yapısı başta olmak üzere her biri birer sanat abidesi olan mezar taşları, tarihî bilgileri içermesinin yanı sıra, hat sanatı ve bezemeleriyle büyük önem taşımaktadır. Medeniyetimizin tezahürü olan bu taşların benzerlerine başka topraklarda rastlanmaz. Bu toprakların tanıkları olan mezar taşları, bizim tapu senetlerimizdir. Hattat Halim Efendi de son dönem mezar taşlarında sanatını göstererek imzasını atmıştır.

Mezar taşı sipariş yazısı

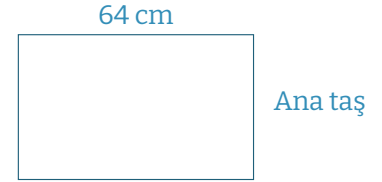
S. Balioğlu tarafından verilen mezar taşı sipariş yazısında ayrıntılı bir şekilde çalışma ve taşın nasıl olduğu anlatılmıştır.

“Halim Bey Efendi,

Kâzım Bey taşı görmek istediğinizi söyledi. Hâlbuki ben önümüzdeki çarşambaya bir seyahate çıkacaktım. Lütfunuzu bekliyorum.

Taş, beyaz mermerden 44x64 ebadında, 2 santim kalınlığında, düz bir levhadır. Renkli mermerden 10 santim kalınlığında 70x50 ebadındaki bir kalın levhadaki yuvaya bilâhare yerleştirilip yerine konacaktır. Mezar, iki mezarın birleştirilmesiyle 2x2.5 ebadında bir çevirme şeklindedir. Eğer yazıyı doğrudan doğruya taşa yazmak arzu buyuruluyorsa, Mevlanakapı'daki Mermerci Hayati Bey'in atölyesinde. “Said Paşa'nın mezarının yazı yazılacak mermeri” diye sorulursa, gösterirler. Levha enine konacaktır. Aşağıdaki şekildeki gibi:

44 cm
altı santim
bordür genişliği
bırakılacak.

Yazı kabartma olacaktır. Yani bordürün iç kısmı işlenecek. Ben pazartesi sabahı saat 10'da Kâzım Bey'e bir daha uğrayacağım. Lütfunuzu diler, arz-ı hürmetler ederim. 18.9.[1]954, Cumartesi S. Balioğlu”

Ön çalışma

Soldaki dîvânî, sağdaki sülüs hatlı, beyaz kâğıda siyah mürekkeplidir. Mezar kitabelerinde nadiren görülen yazı türleridir.

“Hüve'l-hallâku'l-bâkî” (O, yaratan ve ebedî olanıdır.)

Ön çalışma

Sülüs hatlı, pelür kâğıda siyah mürekkeplidir.

“Hüve'l-bâkî” (O, ebedî olanıdır.)

Ön çalışma

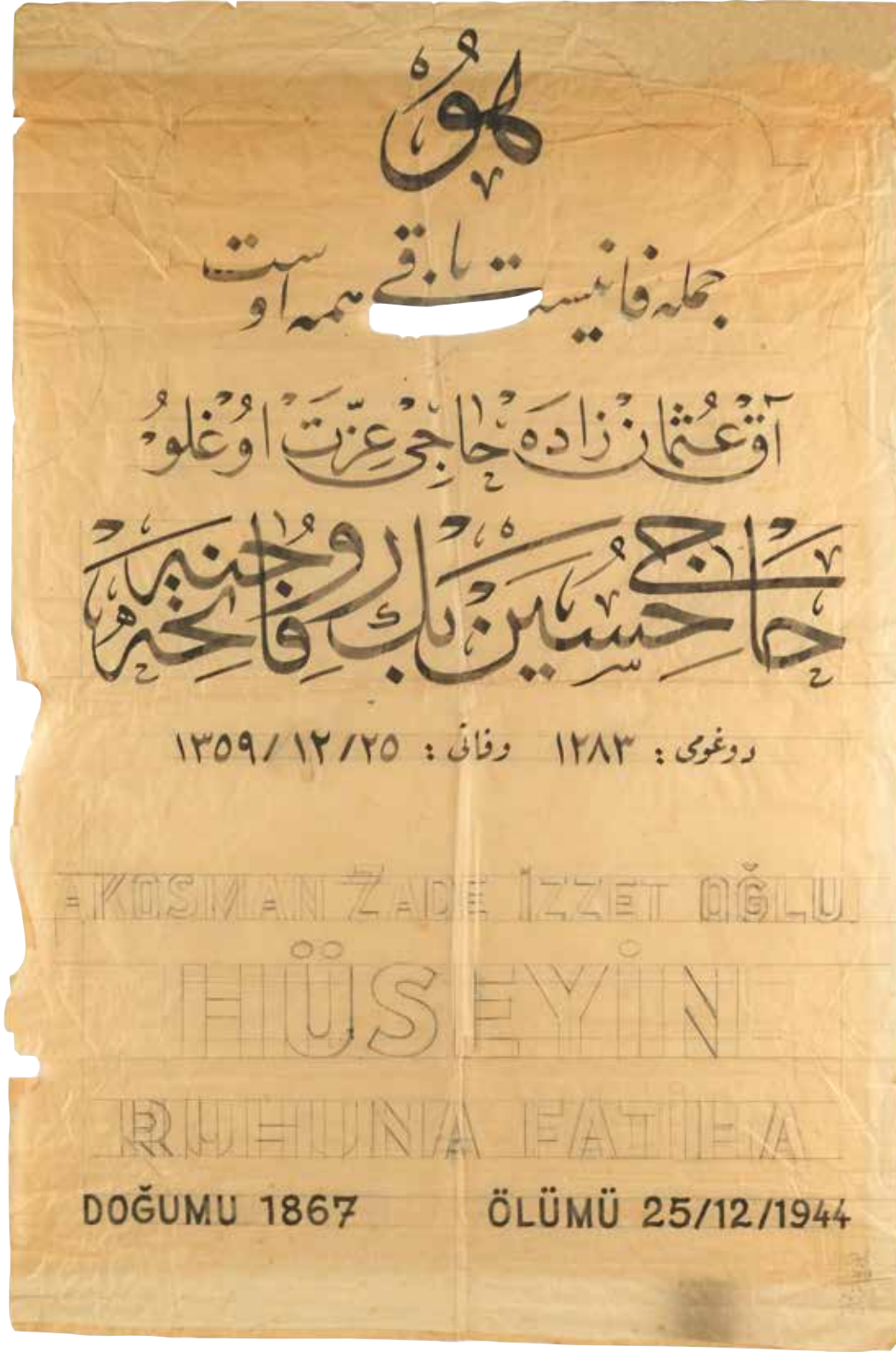
Halim imzalı, sülüs istif hatlı, beyaz kâğıda siyah mürekkeplidir.

“Meded Allah” (sülüs)

“Hüve”

(müsennâ celî sülüs)

Mezar taşı kalıbı

Mülaj kâğıda, siyah mürekkep ve kurşun kalemle, kalıbın hiza çizgileri ve taşın şeklinin çizimi de yapılmıştır.

Hû (celî sülûs)

Cümle fânîst bâki heme
ôst (ta'lik)

Ak Osmanzâde Hacı İzzet
oğlu (nesih celîsi)

Hacı Hüseyin Bey
ruhuna fâtîha (celî sülûs)

Doğumu: 1283, Vefatı:
25/12/1359

Kalıp ön çalışması

Halim imzalı, sülüs
istif hatlı, Pelür kâğıda
kırmızı mürekkeplidir.

“Hüve'l-hallâku'l-bâkî” (O,
yaratan ve ebedî olandır.)

Sülüs istif kalıp

“Hüve'l-hallâku'l-bâkî” (O,
yaratan ve ebedî olandır.)

Aynalı sülüs iğneli kalıp

Halim imzalı, Pelür kâğıda siyah mürekkepli, iğneli yazının içi boştur.

“Hüve”

Aynalı sülüs kalıp

Halim imzalı, krem renkli kâğıtta, yazının yarısı boş yarısı kırmızı mürekkeplidir.

“Hüve”

Mezar taşı kalıbı ön çalışması

Celî sülûs hatla, krem renkli kâğıda kırmızı mürekkeplidir.

Yazının en altında kurşun kalemle “Tevellüdü sene 1399, vefatı efrencî 1948” yazmaktadır.

Hak Sübhânehû ve Teâlâ hazretleri bu hankâh-ı

Âlî bendesi Hattat ve Şair Ebussuud-

Zâde Suud el-Mevlevî kuluna ve bi'l-cümle

Ehl-i imana rahmet eyleye, bi-hürmeti sureti'l-Fâtiha

Mezar taşı kalıbı

Halim imzalı, ta'lik hatlı, mulaj kâğıda kırmızı mürekkepli ve kurşun kalem çizgili ve süslemelidir.

Hâzâ medfenü'l-merhûmeti'l-mağfûre (ta'lik)

Necmiye Hanım zevcetü'l-merhum (ta'lik)

el-Hafız Mahmud Fahrüddin (ta'lik)

en-Nakşibendî ve hafidetuhû (ta'lik)

Halime Hanım rızâen lillahi te'alâ (ta'lik)

el-Fâtîha (ta'lik)

Velâdetühâ: 1310, Vefâtühâ: 13 Nisan 1943

1937 - 1937 (nesih)

Ketebehû Halim

HATTAT HALİM
HAYATI ve SANATI

**GRAFİK
ÇALIŞMALARI**

Kaligrafi Çalışmaları

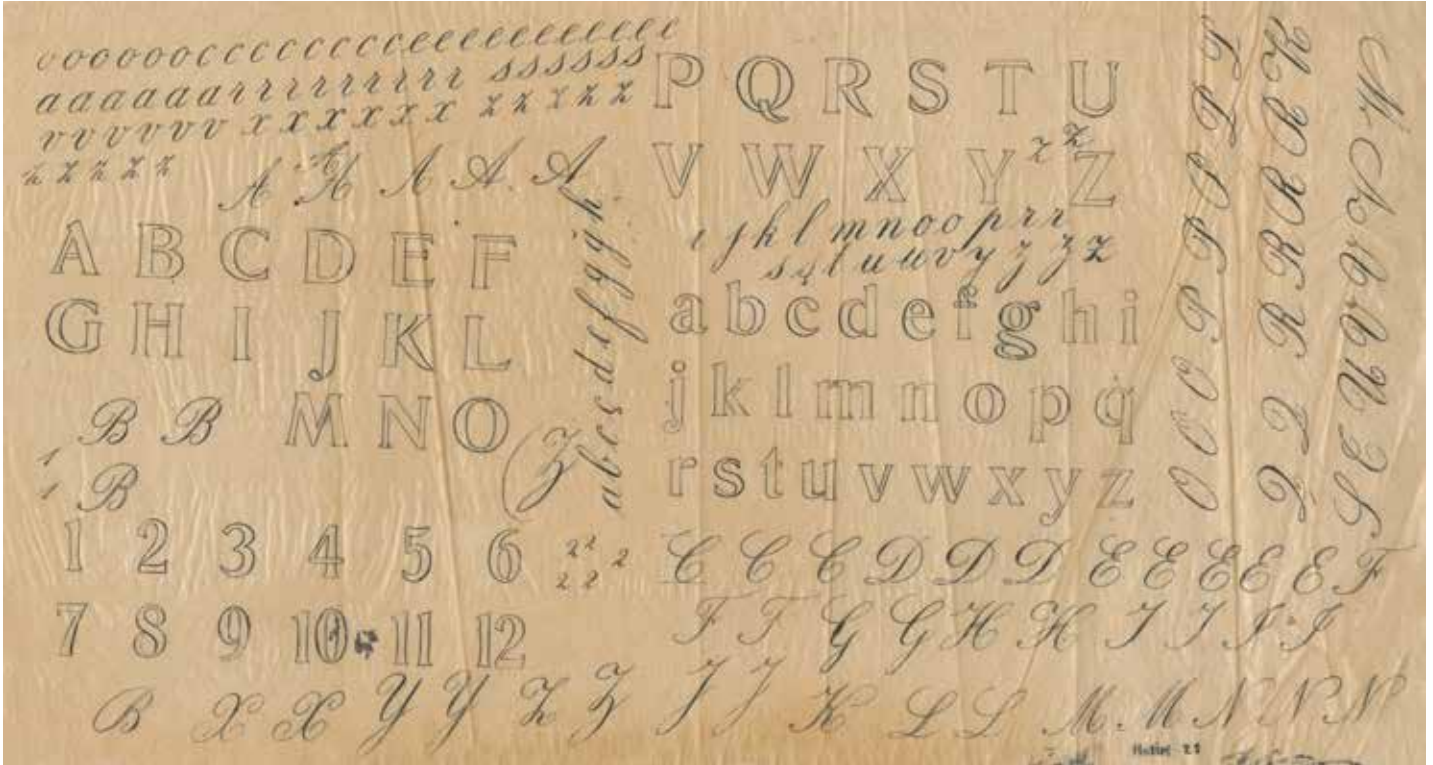
Ülkemizde 1928 yılında yapılan Harf Devrimi ile Arap harfli alfabeden Latin harfli alfabeğe geçilmiş ve Arap harfi kullanmak yasaklanmıştı. Böylece hattatlar bir anda işsiz kalmışlardı. Bu değişimden diğer hattatlar gibi Halim Üstad da fazlasıyla etkilenmiş ve hattatlığı bırakıp üzüm bağcılığına başlamıştı. Her türlü yazıyı büyük bir ustalıkla yazabilen Halim Üstad için bu yeni yazıyı yazmak ve tasarlamak kolay olmuştur.

Hattat Halim, Latin alfabesiyle sadece grafik çalışmaları yapmıştır. Koleksiyondaki örneklerden de anlaşılacağı üzere tabela, kartvizit, mühür, kitabeler ve İstanbul Üniversitesi'ne ait diplomalar hazırlamıştır.

İnsiyal çalışması

TCMB harfli, krem pelür kâğıda siyah mürekkeplidir.

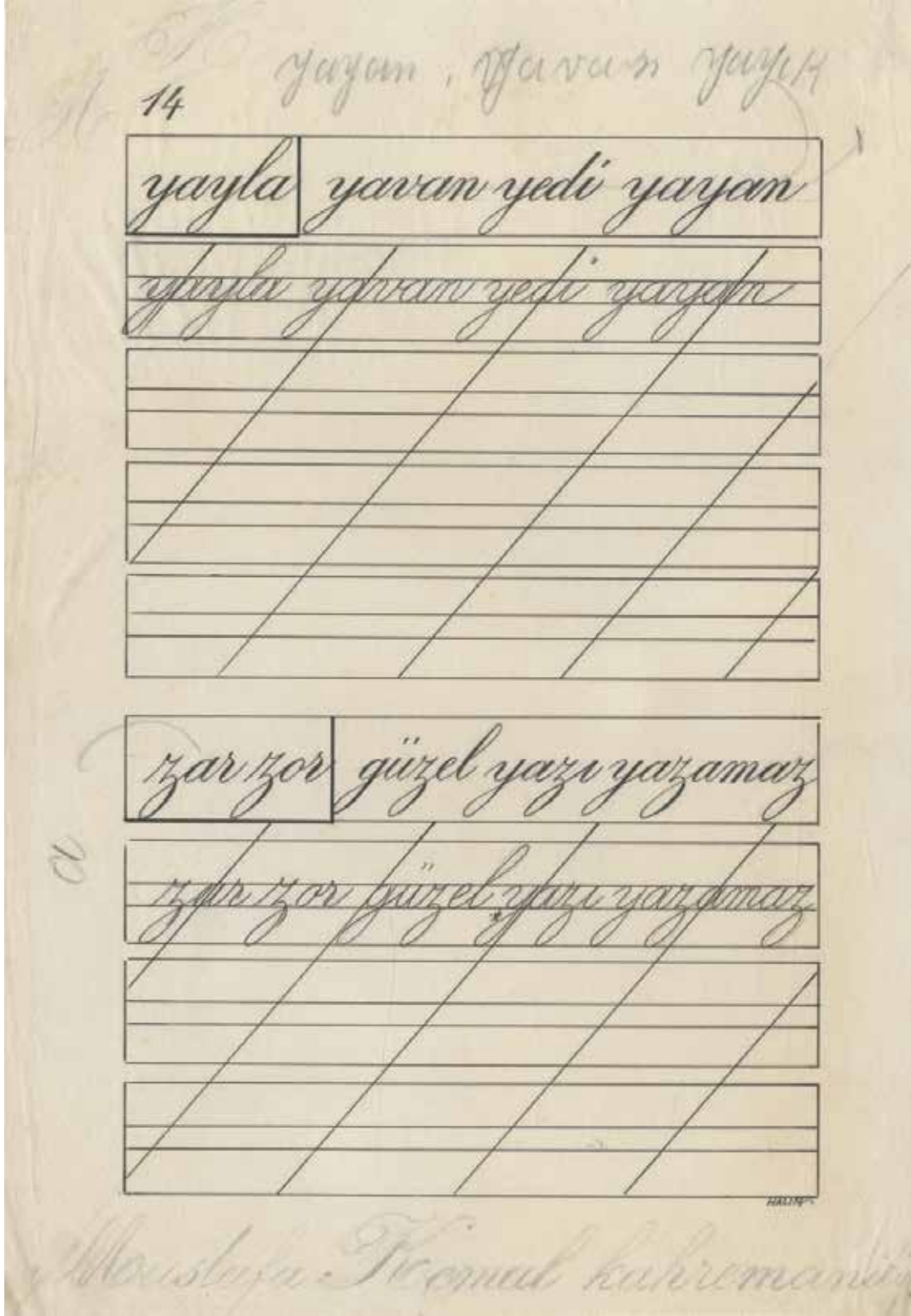
Alfabe ön çalışması

Halim imzalı, krem pelür kâğıda siyah mürekkeplidir.

Alfabe levhası

Halim imzalı siyah kırmızı mürekkeple matbu levha, hanelere bölünmüş ve her haneye büyük ve küçük harfler yerleştirilerek, altlarına Arap harfleri ile Türkçe okunuşları ilave edilmiştir. En altında Osmanlıca: Tertib ve Tab' Eden: Kitabhane-i Hilmi, Sahibi: İbrahim Hilmi, İstanbul, Ankara Caddesi, Kâffe-i Hukuku Mahfuzdur. Alaaddin Matbaası'nda tab' olunmuştur, 1928. Yazılar: Hattat Halim Efendi tarafından yazılmıştır.

Güzel yazı kitap sayfa çalışması

Halim imzalı, beyaz pelür kâğıda siyah mürekkepli, güzel yazı alıştırma kitabının el yazısı alıştırma örneğine ait 14'üncü sayfadır.

Mustafa Kemal Kahramandır ¹

Rahmi Resimli Türkçe kitap 6
Süleyman Söz gümüşse sükût 7
Sükrü Simsek caktı gık gürledi 8

Cevfik Toprağı tutsa altın olur 9
Ussak Uçan kuştan medet umar 10

Varlık barıştırır yokluk dürtür

Güzel yazı kitap ön çalışmaları

Beyaz pelür kâğıda siyah mürekkepli, güzel yazı alıştırma kitabı için hazırlanan çalışmalardır. Beyaz renkli kâğıda kesik uç kalemle ve çini mürekkebiyle.

BÜTÜN TARİHİ ÂLEMDE, SİZİN İNÖNÜ MEYDAN
MUHAREBELERİNDE DERUHDE ETTİĞİNİZ VAZİFE
KADAR AĞIR BİR VAZİFE DERUHDE ETMİŞ
KUMANDANLAR ENDERDİR. MİLLETİMİZİN
İSTİKLÂL VE HAYATI, DAHIYANE İDARENİZ
ALTINDA ŞEREFLE VAZİFELERİNİ GÖREN
KUMANDA VE SİLÂH ARKADAŞLARINIZIN KALP
VE HAMİYETİNE BÜYÜK EMNİYETLE İSTİNAT
EDİYORDU. SİZ, ORADA YALNIZ DÜŞMANI
DEĞİL MİLLETİN MAKÛS TALİİNİ DE YENDİNİZ.

ANKARA 1 NİSAN 1921 MUSTAFA KEMAL

Mıstarlı krem renkli kâğıda siyah mürekkeplidir.

Plaket ön çalışması

Kirli beyaz renkli kâğıda siyah mürekkepledir.

Les autorités Civiles et Militaires
chargées de maintenir l'ordre public
dans tous les pays amis ou allies de
la République Turque sont priées
de laisser passer librement
et de l' donner aide et
protection en cas de besoin.

Soyahatı esnasında teşkilat gösterilmesi
ve icabında muavenette bulunulması
memleketimiz dahilinde ve Cürkiye
Cumhuriyetinin dost ve ya muittetiki
bulunan cenci memleketlerde umumî
antizami muhafaza ile mükellef askeri
ve mulkî memurlardan rica olunur.

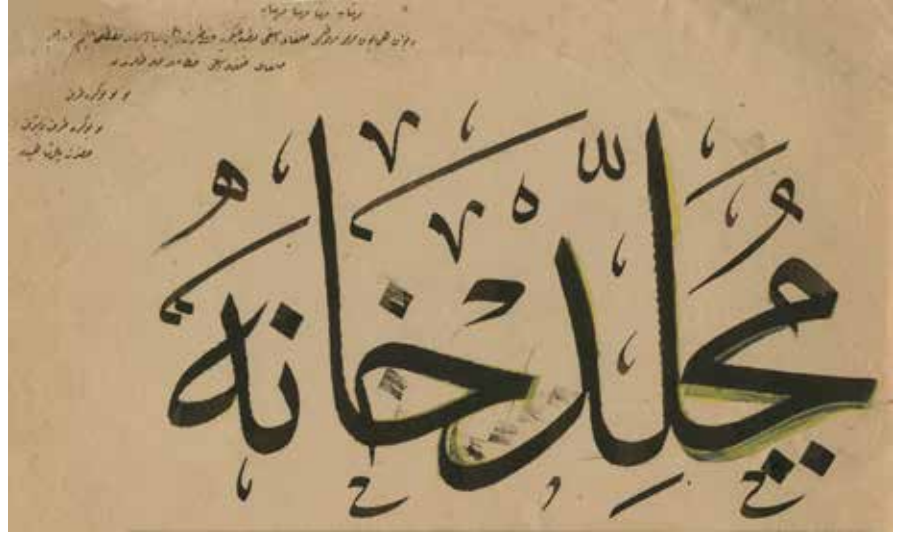
Davetiye ön çalışması

Mıstarlı krem renkli kâğıda Türkçe ve Fransızca kurşun kalemlidir.

İç tabela kalıp ön çalışmaları

Ketebehû Halim imzalı, sülûs hatlı, krem renkli kâğıda, siyah mürekkeplidir.

Ön çalışmanın sol üst köşesinde “Mehtâb, Mehtâ, Mehtâ, Mehtâb, Divan-ı Hümâyûn Mühimme Mühimme Kalemi hulefâ-yı esbakı, Matbaa-i Askeriye hattatlarından (...) Mustafa Halim Efendi, hulefâ-yı, hulefâ-yı esbakı, hattatlar, tlar, tlarından, bu, bu kere taraf-ı zî-şeref-i hazret-i padişahîden” yazılıdır. Mücellidhâne (sülûs)

Ketebehû Halim imzalıdır.
“Kalem Odası”

Mücellidhâne [1]335

“Makine Dairesi”

Tabela Çalışmaları

Tabela kalıbı

Halim imzalı, krem renkli kâğıda siyah mürekkeplidir. Zeminde yer yer kurşun kalemle metin izlenmektedir. Altındaki kurşun kalemle "Arkası kırmızı, yazılar beyaz, kenarı yeşil" notu yazılmıştır.

Muallim İsmail (celî sülûs)

Saatçı (rik'a)

40 40

Tabela kalıbı

Mülaj kâğıda kırmızı mürekkeplidir.

Doğan

Ticaretevi

Ragıb Bahaeddin

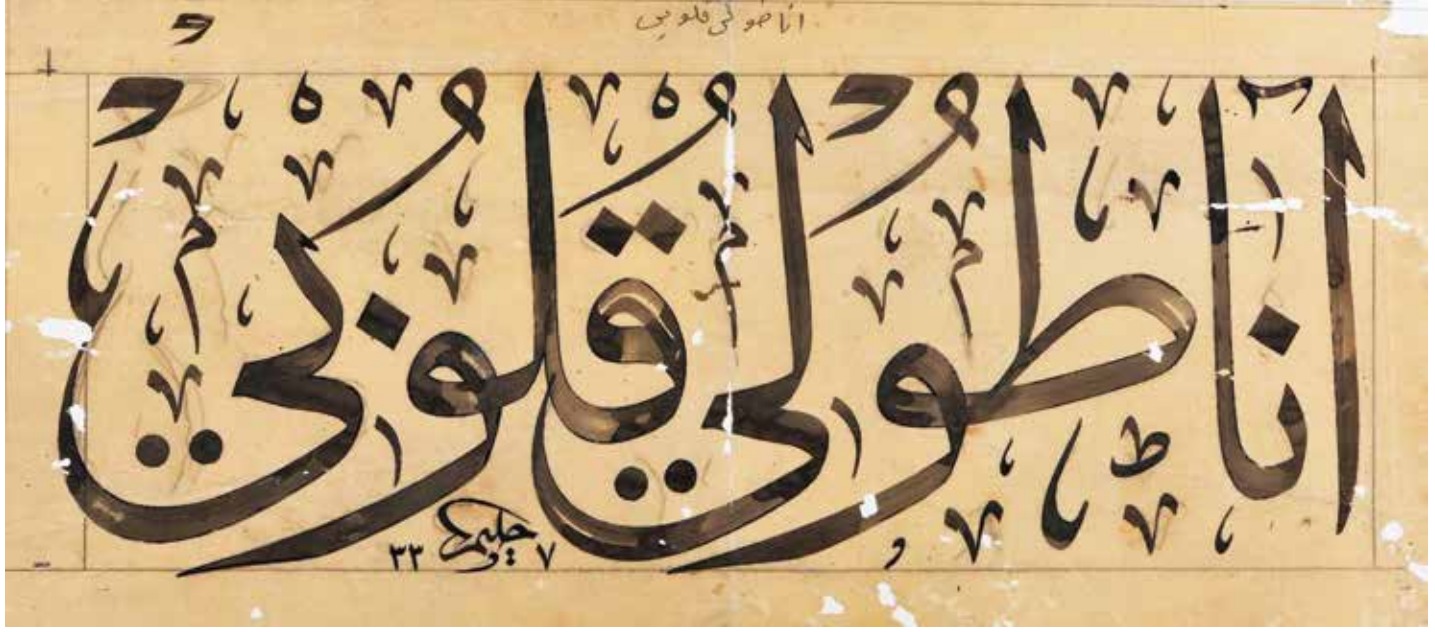

Tabela kalıbı

halim imzalı, krem renkli kâğıda siyah mürekkeplidir.

“Anadolu Kulübü” (celî sülüs)

[1]337 [1921]

Tabela kalıp ön çalışması

Halim imzalı, mulaj kâğıdına mıstarlı, kurşun kalemli ve kırmızı mürekkeplidir.

“Doktor K. Nazaretyan” (celî ta’lik)

“Muayenehanesi» (nesih)

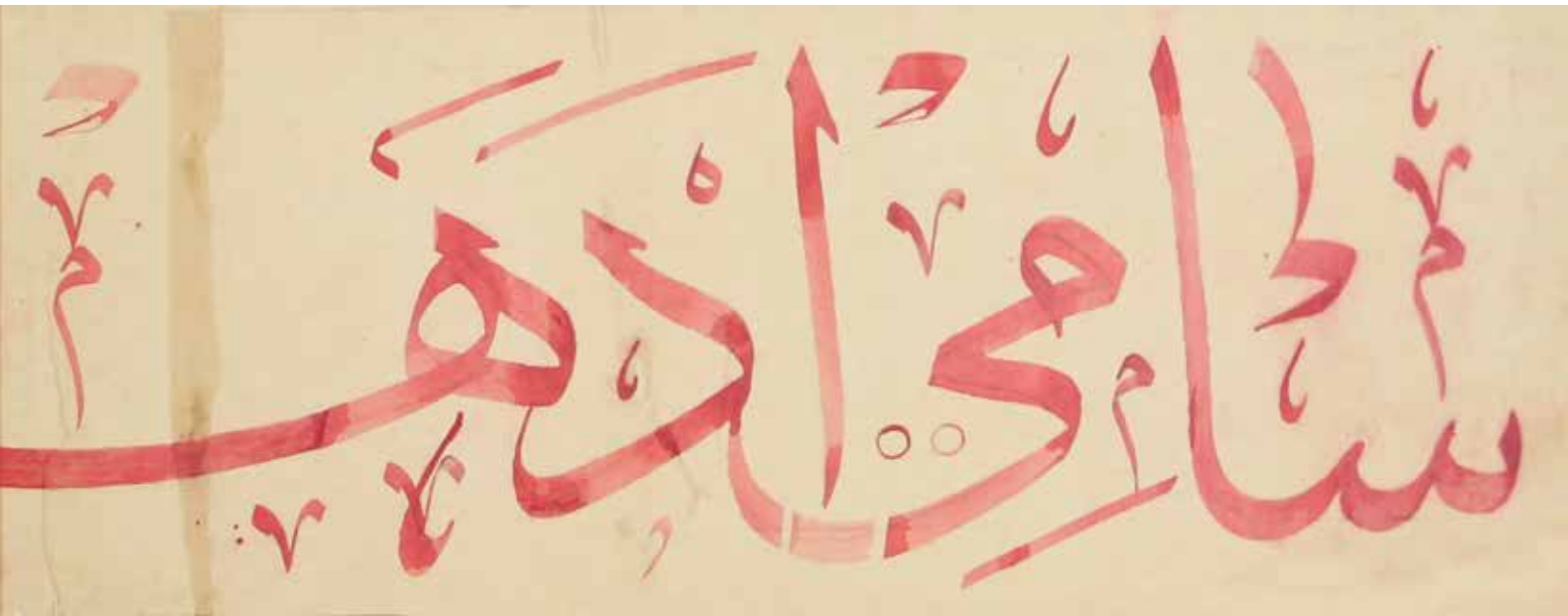

Tabela kalıbı

Krem renkli kâğıda, kırmızı mürekkeplidir.

“Sami Edhem ve Şürekâsı”

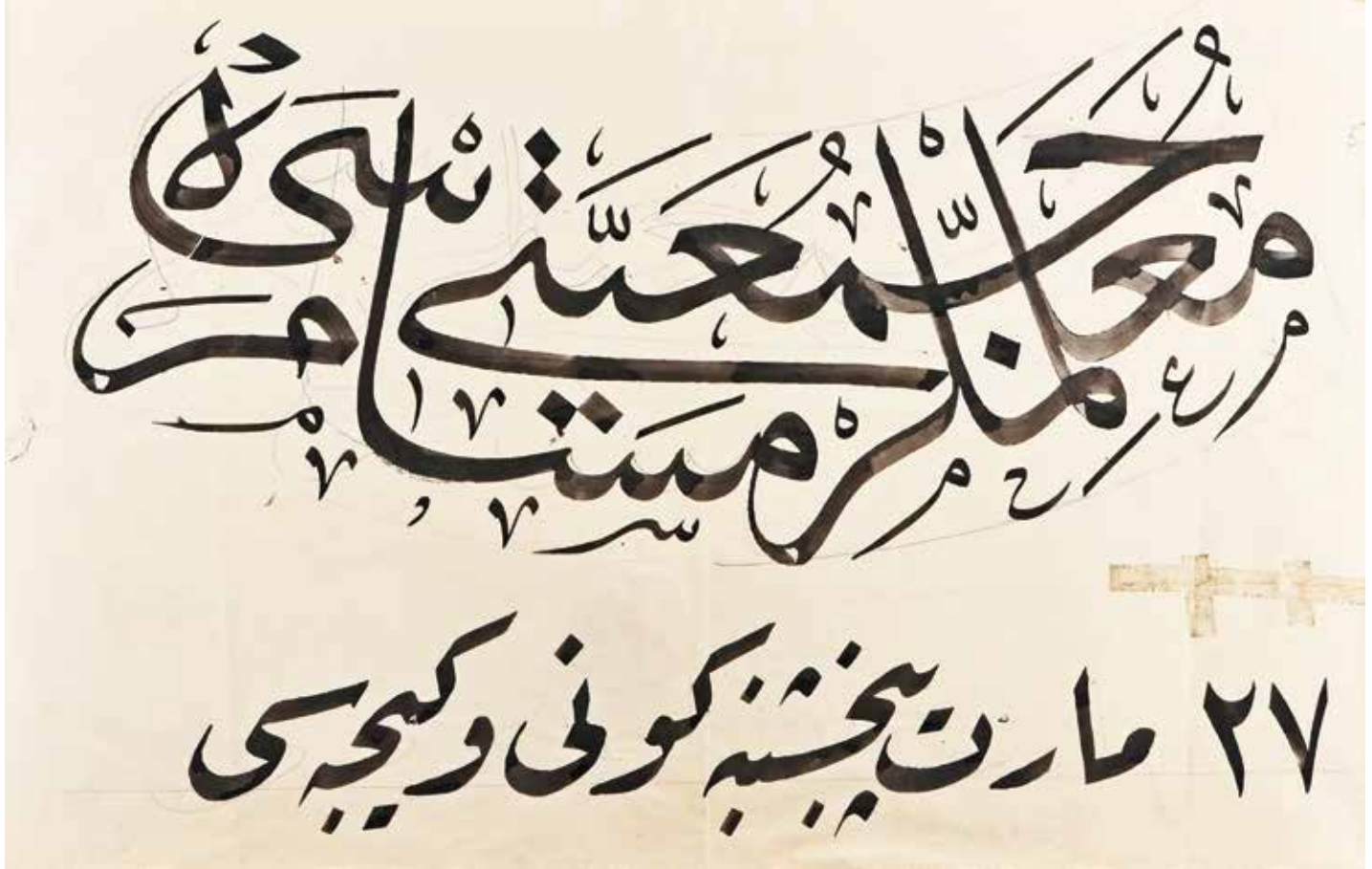
امور شرعیہ و اوقاف و کتابت

دارالاحیاء و ترمیمی کتب و اسناد

احلیہ نامہ سی

Afiş Çalışmaları

Halim Efendi'nin çalışma yaptığı alanlardan biri de afişlerdir. Kendisine gelen afiş siparişlerini, yazı çeşitlerindeki maharetini göstererek ortaya çıkarmıştır. Ayrıca yapmış olduğu çalışmaların altına tasarıma katkı sunmak amacıyla renk tercihini de bildiren not düşmüştür. Afişlerdeki yazı çeşitliliği, öneri notları ve vurgular Halim Efendi'nin tasarım yönünü de göstermektedir.

Afiş ön çalışması

krem renkli mıstarlı kâğıda, kurşun kalemle yapılan ve ön hazırlığı da görülen çalışma siyah mürekkeplidir.

“Muallimler Cemiyeti Müsamesesi” (celî sülüs)

“27 Mart Perşembe günü ve gecesi” (rik'a)

Afiş

Halim imzalı, krem renkli kâğıda siyah mürekkeple basılmıştır.

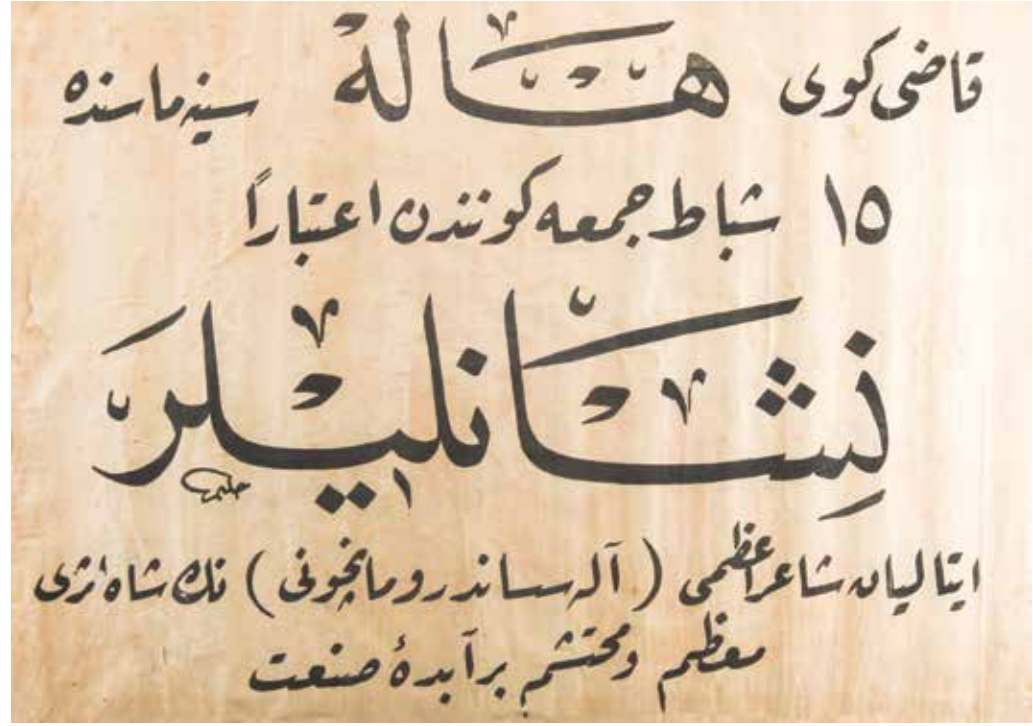
Kadıköy Hale Sineması'nda (rik'a)

15 Şubat Cuma gününden itibaren (rik'a)

Nişanlılar (nesih)

İtalyan Şair-i A'zamı Alessandro Mançoni'nin şaheseri (rik'a)

Muazzam ve muhteşem bir abide-i sanat (rik'a)

Afiş

Halim imzalı, krem renkli kâğıda siyah mürekkeple basılmıştır.

Elhamra Sineması (nesih)

14 Şubat Perşembe akşamından itibaren (rik'a)

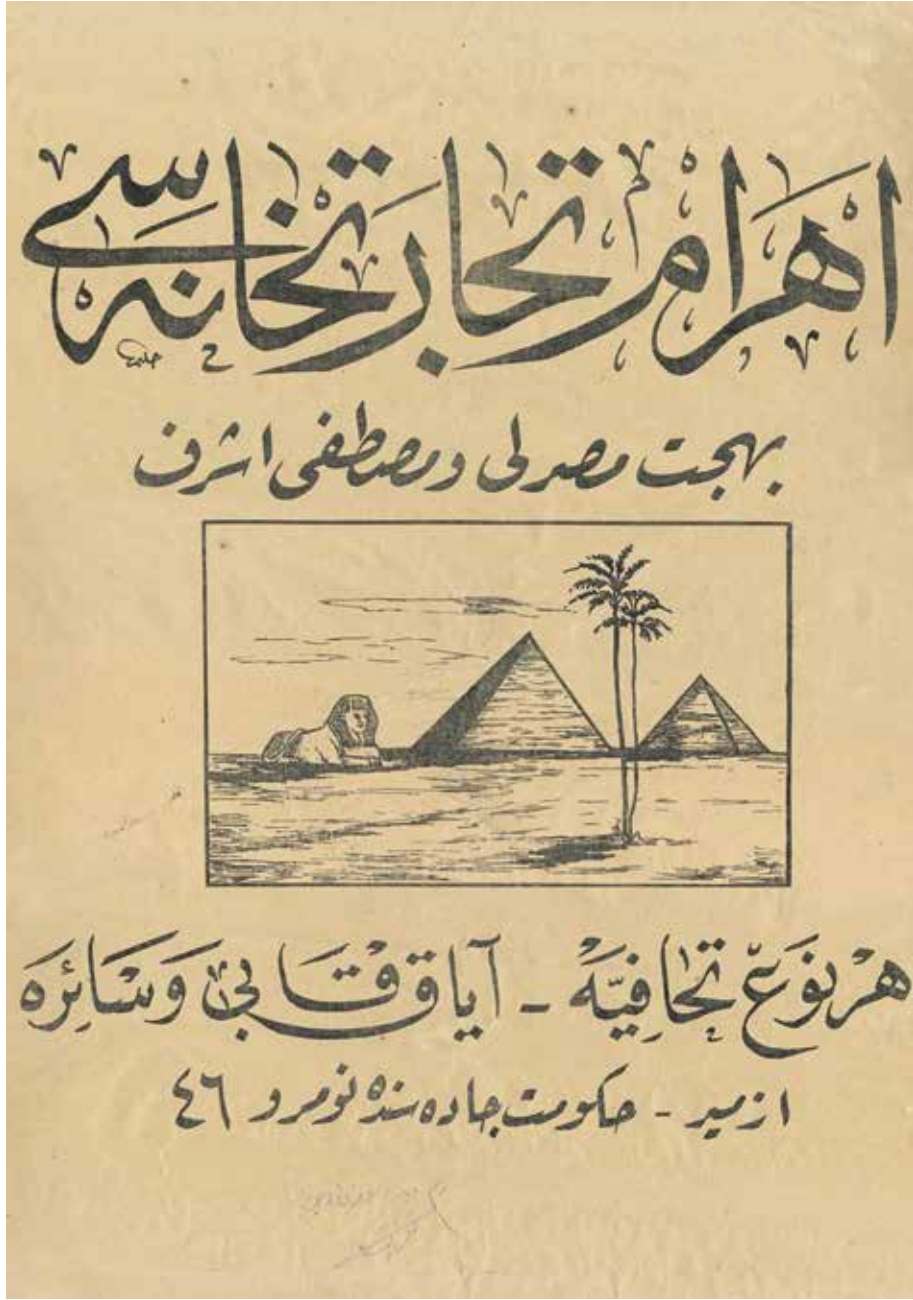
S.O.S. (Latin)

Tahassür Adası (nesih)

Lya De Putti'nin eseri (rik'a)

Ayrıca: Louis, "Korsanlar Arasında" komedi; "Türk Gazetecileri İzmir'de" (rik'a)

Afiş

Krem renkli kâğıda siyah mürekkeple basılmıştır. Afişin en altına kurşun kalemle “resim ve yazılar kırmızı olacak” notu düşülmüştür. Bu not matbu afişin deneme baskısı olduğunu düşündürmektedir.

Ehram Ticarethanesi (sülüs)

Behçet Mısırlı ve Mustafa Eşref (rik'a)

Her nevi tuhafiye – Ayakkabı ve saire (nesih)

İzmir Hükümet Caddesi'nde, numara 46 (rik'a)

Reklam Çalışmaları

Halim İmzalı, Elhamra Sineması'na ait broşür

Reklam Çalışması

Halim imzalı, bej renkli mührlenmiş kartona siyah mürekkeplidir. Yazı Latin harfle tekraren yazılmıştır. Reklamın çerçeveleri ve resim de Üstad tarafından yapılmış olmalıdır.

Çerçeve dışında altta: "İstanbul Bâbîâlî, Hattat Halim 24" yazısı okunmaktadır.

En altta kurşun kalemle yapılacak ölçüsü "15.50x26" olarak belirtilmiştir.

İstanbul Kundura Mağazası (sülüs)

Cemil (dîvânî istif)

Sol üstte: Bally Marka (sülüs istif)

İzmir - Arasta 291, Şekerciler - 5 (nesih)

Her mevsime göre en son moda zenne, erkek ve çocuk kunduraları (rik'a)

Ve bilhassa maruf "Bally ve Istar" marka ayakkabıları bulunur. (rik'a)

Metanet ve zarafet mağazamızın yegâne prensibidir. (nesih)

Reklam / logo çalışması

Kurşun kalemle altta "4,5 santim", üstte "Adapazarı Merkezi" notu düşülmüştür.

"Umun" (nesih)

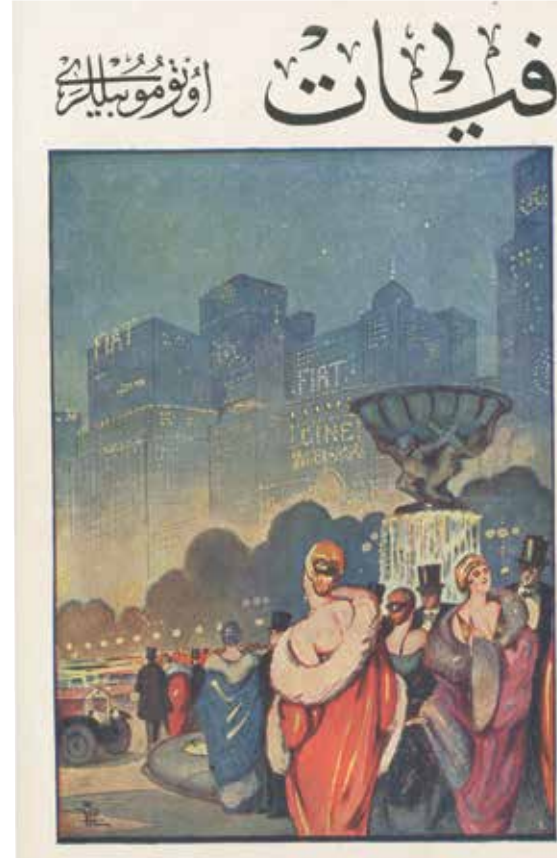
"Ayakkabıcı" (sülüs)

"Sanatkârânı Cemiyeti" (nesih)

"Adapazarı Merkezi" (nesih)

Halim imzalı, Fiat otomobillerine ait broşür

دنيانك آلومعروف فيط اوتوموبيللار

معلول غازیلر

بویوک تجاروت سالناماسی

۱۹۲۸

صاحب و نائشی
معلول غازیلر تشریفات فوقالکشف شرکتی
استانبول یکی پوسته ناه اولهستانده تورکیه خان ۳۶-۳۵
قاراق: ۱۰ استانبول ۵۵۰ — قاراق: ۱۰ استانبول غازیلر — پوسته پوستی: ۱۰ استانبول ۵۵۰

سانامره: درج ایشدورمچککلر اعلان هیچ اید
ایتمککلر ایلانده سیزه بک بویوک قاراقلار تأمین ایدمچککلر ،
تجارت سالامه لریک اچی تکلکلر ده اویلا تجارت وسایله
تسیر لریک ایدمچککلر خدمت چوق بویوک اولدی قیلاً آتایت اولمشدور.
اصوبه : ۱ لره مزر هر مؤسسه اولریلدر .
درنده راجحه اعلان وریدلر هتایاً بوجله سالامه تکریم اولیولور.
آپوزیت : هر برده اول ایراده .

هقتایدیکیز!

Halim imzalı, Fiat otomobillerine ait broşür

هقتایدیکیز!

تعقیب ایدرملک بر ایشکمی وار ؟
آکادم ایشدیکلر بر شیمی وار ؟
درحال زده بلزیکیز ویا تقول ایدیکیز !!
هر شکلکله هتایاً جواب ویرید .

معلول غازیلر تشریفات فوقالکشف شرکتی

هر آتدوکلری ایتلر آتادور .

استخبارات قسم :
تورکیه و مالک ایدمچککلر مؤسسه
تکلیفده اقتصادی و معلول و ایدمچککلر
معلوله ایدمچککلر معلول ویر : ۱۰ قاراق
اصوبه اولریلدر ایدمچککلر ایدمچککلر
معلول ایدمچککلر ایدمچککلر ایدمچککلر
تورکیه و مالک ایدمچککلر ایدمچککلر
تورکیه و مالک ایدمچککلر ایدمچککلر

معلومات قسم :
اصوبه و تورکیه و مالک ایدمچککلر
اصوبه و تورکیه و مالک ایدمچککلر
اصوبه و تورکیه و مالک ایدمچککلر
اصوبه و تورکیه و مالک ایدمچککلر
اصوبه و تورکیه و مالک ایدمچککلر

آپوزیت : هر برده اول ایراده .

تورکیه : ۱۰ استانبول ۵۵۰

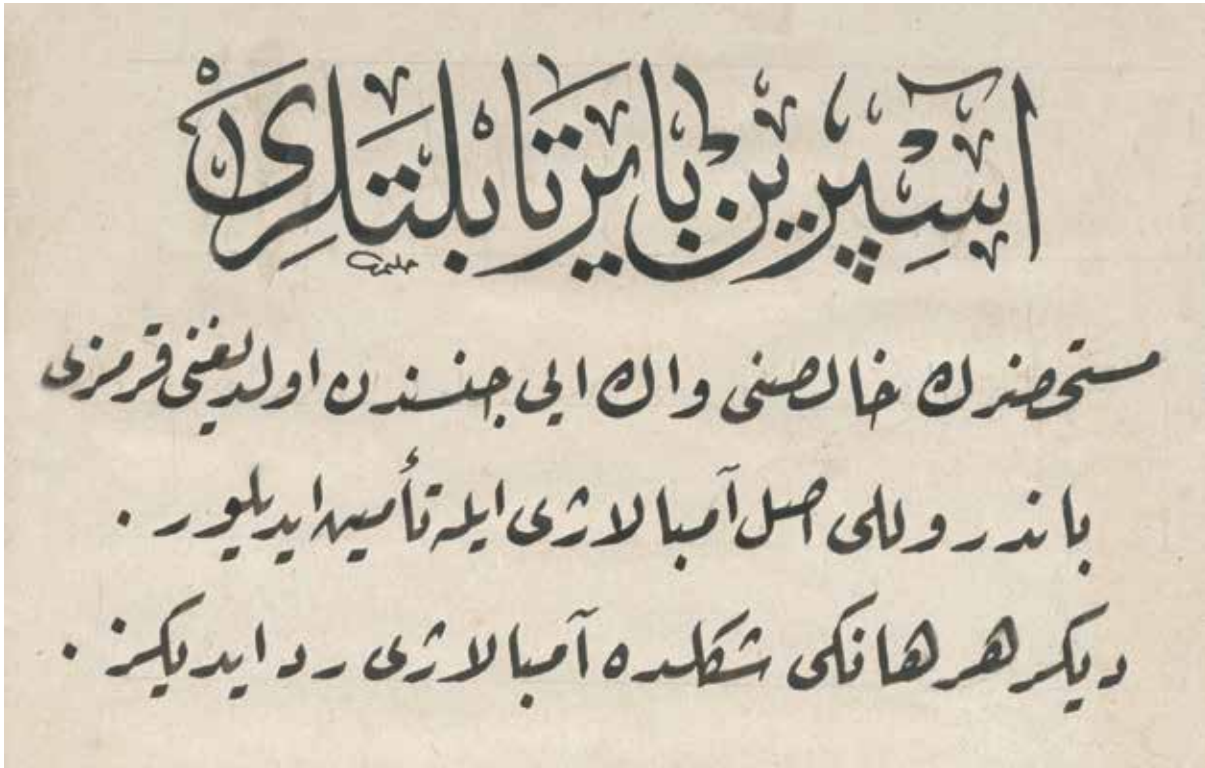
قاراق : ۱۰ استانبول غازیلر

هراب ایدرملک تورکیه هتایاً بوجله سالامه تکریم اولیولور .

Halim imzalı, beyaz kâğıda siyah mürekkeplidir.

“Aspirine Bayer Tabletleri” (sülüs)

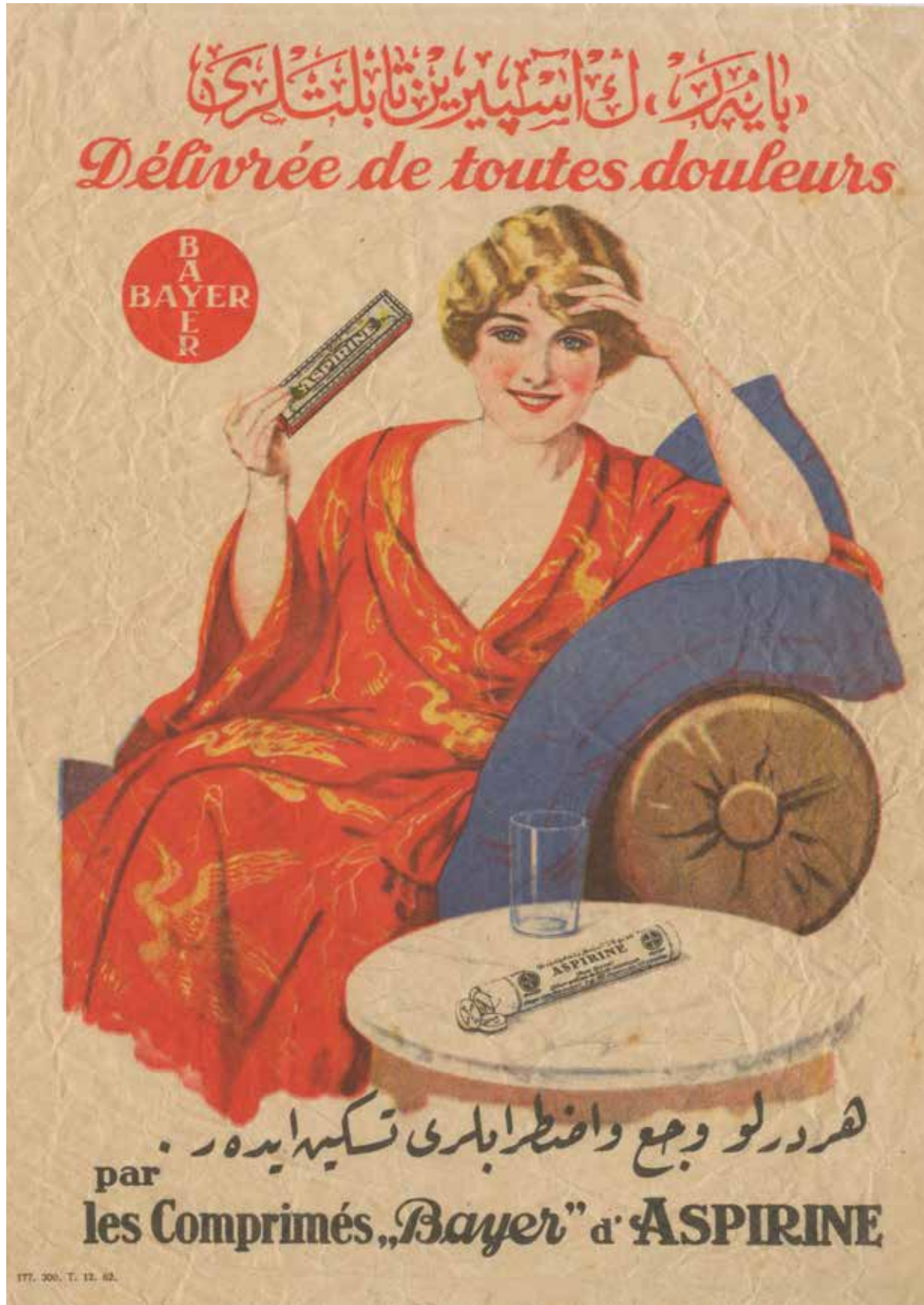
Halim imzalı, beyaz kâğıda siyah mürekkeplidir.

“Aspirine Bayer Tabletleri” (sülüs)

“Müstahzarın halisini ve en iyi cinsinden olduğunu kırmızı” (rik’a)

bandrollü asıl ambalajı ile temin edilir.” (rik’a)

“Diğer herhangi şekilde ambalajı reddediniz.” (rik’a)

Halim imzalı, iki dile yazılmış matbudur. Yazıların tamamı Üstad tarafından yazılmış olmalıdır.

“Bayer’in Aspirine Tabletleri” (sülüs)

“Her dürlü veca’ ve ıztırabları teskin eder.” (rik’a)

Plak Zarfı Çalışması

Halim Üstad'ın imzasının bulunduğu diğer bir çalışma alanı ise plak zarflarıdır. Türkiye'nin ilk plak fabrikası olan Orfeon Record firmasının plak zarflarını da yazan Halim Üstad tasarımını da kendi yapmış olmalıdır.

Matbu plak zarfı

Halim imzalı, sülüs, nesih ve rık'a hat yazılı, krem kâğıda siyah mürekkeple basılmıştır.

Orfeon Record

Tabii sada çıkarır.

Dünyanın en sağlam
plağıdır.

Memleketimizin en
maruf artistler ile ve en
müntehib eserler

Türk Mamulâtı

Galata Feniks Matbaası

Matbu plak zarfı

Halim imzalı, sülüs, nesih ve rık'a hat yazılı, krem kâğıda siyah mürekkeple basılmıştır.

Orfeon Record

Tabii sada çıkarır.

Dünyanın en sağlam
plağıdır.

Etiket Çalışmaları

Halim Üstad'ın yapmış olduğu etiket çalışmalarından biri fişekler içindir. Yazıların uzun ve uygulama alanının küçük olması zor bir çalışma olduğunun göstergesidir. Burada verilen örneklerde yapılacak etiket siparişi görülmektedir. Bu sipariş kâğıdında, Halim Efendi'nin kurşun kalemle aldığı notlar da görülmektedir.

Etiket çalışması

Halim imzalı, sülüs ve rik'a hatlı, beyaz kâğıda siyah mürekkeplidir.

Türkiye Cumhuriyeti

Barut, fişek ve Av Saçması İnhisarları

Büyük Yabani Hayvanata Mahsus Av Kurşunu

Çap: 12, Aded: 10

Fişeklerin suret-i ihzârı: Barutun üzerine bir mukavva kapak ve bunun üzerine bir yağlı tıpa ve en üste evvelce bağlanmış kurşun konulur. Kovan ağzının büzülmesi lüzumlu değildir.

Barut hakkı:

T dumansız barutuyla 2,1 gram

Taneli dumansız barutuyla 1,9 ilâ 2 gram

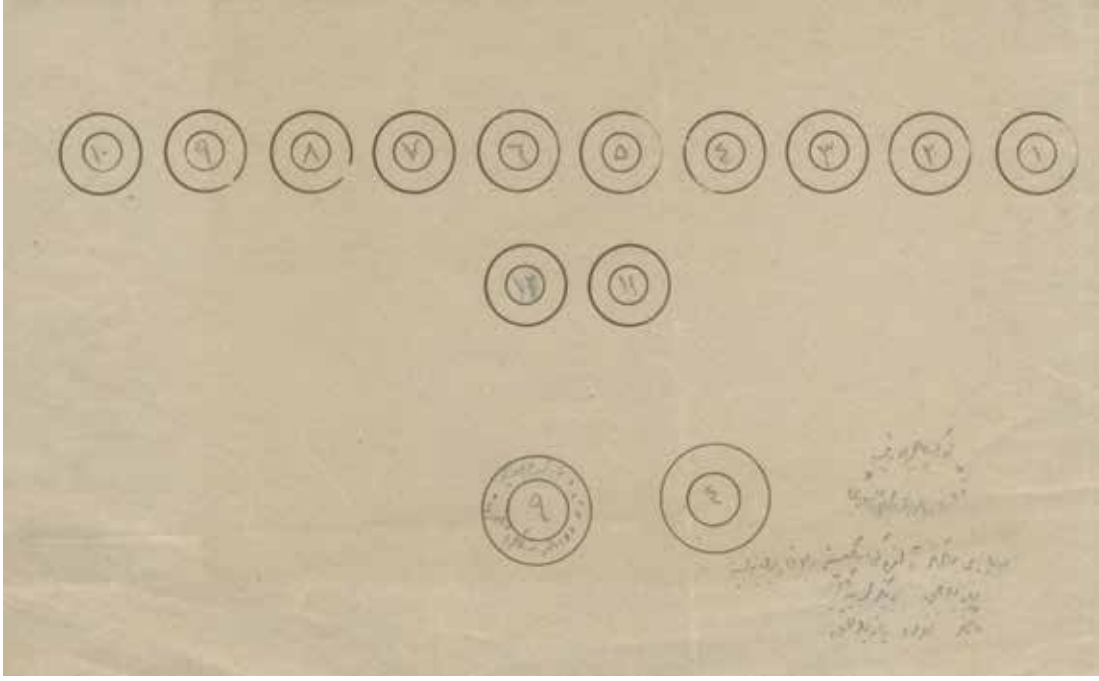
Kara av barutuyla 5 ilâ 5,5 gram

Kurşunun sıkleti: 39 gram

15 metrede alacağı sürat-i vasatiye 219 metre

Tazyik-i vasatî: 275 kilogram

Etiket sipariş yazısı

Kurşun kalemle yazılmıştır.

Fişek etiketlerine yazılacak yazının ne olacağının belirtildiği sipariş belgesinde Halim Efendi, kâğıdın sağ altına kurşun kalemle “Türkiye Cumhuriyeti, Av ve Rovolver Fişekleri İnhisarı” yazılacağını ve bunun da “Bu yazı yalnız altındaki ikisine ve yukarıdan birisine yazılacak. Diğerlerine yalnız numara yazılacak” şeklinde açıklamasını yapmıştır. Bu açıklamada da belirttiği gibi dokuz numaralı çizimin içine “Türkiye Cumhuriyeti, Av ve Rovolver Fişekleri İnhisarı” yazısını uygulamıştır.

Fişek etiketi

Halim Efendi'ye verilen siparişin uygulanmış şeklidir. 10 ve 9 numaralara uyguladığı fişek etiketlerin basılmış halleridir.

Türkiye Cumhuriyeti

10

Av ve Rovolver Fişekleri
İnhisarı

Türkiye Cumhuriyeti

9

Av ve Rovolver Fişekleri
İnhisarı

Vinyet Çalışmaları

Vinyet bir çeşit mühürdür. Kapama etiketi gibi de kullanılır. Hazırladığı vinyetler Alaaddin Matbaası'nda basılmaktadır. Üstad bu matbaanın başlıklarını ve reklamını da hazırlamıştır.

“Alaaddin Klişe Fabrika ve Matbaası”

“Alaaddin (Halim)
İstanbul Bâbîâli karşısi, numara 45
Lüks Etiket ve Klişe İmalathanesi”

“Alaaddin (Halim)
Türk Meşheri Çinkografhanesi
Bâbîâli karşısinde, numara 45”

Üstte solda:

“Matbuat Müdüriyet-i Umumiyesi”

Ortada sağda:

“Mensucat-ı Dâhiliye

Merzifon

Kefelizade Hasan Tahsin”

Üstte ortada:

“En müntehab çiçeklerden
müstahzar lavanta.

Müncî-i A'zam Gazi Mustafa

Kemal Paşa Hazretleri

Halim”

Üstte sağda:

“Mîr Ali Zahîr Han-ı Hümâyûn 1341”

Altta:

“Alaaddin Matbaası”

Türkiye Cumhuriyeti Nafia Vekaleti

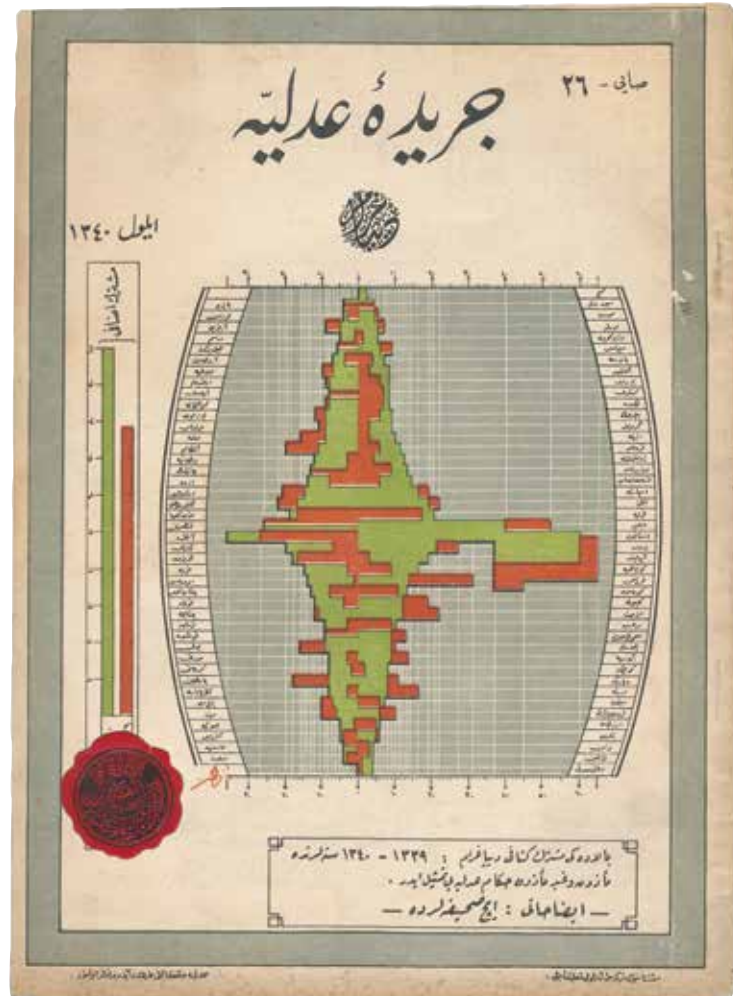

İstanbul Barosu

İmzalı, kırmızı gofre, yazılar siyah zeminlidir.

Adliye Vekâleti – İhsâiyât
ve Müdevvenât-ı Kanuniye
Müdüriyeti “Halîm” – Ankara 1 Eylül
1340 [1 Eylül 1924] (Ta’lik ve nesih)
Cerîde-i Adliye’nin Eylül 1340 [Eylül
1924] tarihli sayısı üzerine tatbik
edilmiştir

Tayyare Piyangosu Çalışmaları

Tayyare Piyangosu, 3 Aralık 1925 tarihli Türkiye dahilinde piyango keşîdesinin münhasıran Tayyare Cemiyeti'ne ait olması hakkındaki önerenin 9 Ocak 1926'da meclis tarafından kabulünden sonra düzenlenmeye başlamıştır. Tayyare Piyangosu daha sonra Milli Piyango olarak günümüze kadar basımına devam etmiştir. Tayyare Piyangosu, satışa sunulan biletlerde ve talihlilerin belirtildiği listelerde Halim Efendi'nin yazılarını kullanmıştır. Halim Efendi, kısıtlı ya da küçük alanlarda çeşitli yazı türleriyle sanatındaki maharetini göstermiştir.

“Kısmet” yazılı çekilişte kazananların matbu listesi

İkinci Plan

Türk Tayyare Cemiyeti'nin İkinci Tertib Büyük Piyangosu

50.000 numarada 25.000 ikramiye ve 6 mükâfat vardır.

İşbu planda irâe edilen ikramiye mükâfat ve amortilerden hiçbir tevkifât yapılmayacaktır.

Kismet

Türk Tayyare piyango biletlerinin kupür satış mahalli

Kısmet Gîşesi tarafından bastırılan ikramiyeleri gösteren liste de Halim Efendi tarafından hazırlanmıştır. Halim Efendi'nin imzası, sol üst köşede kırmızı olarak eski yazıyla yazılmış “Kısmet” yazısının altındadır. Kısmet yazısının altında Latin harfleriyle de “Kısmet” yazmaktadır. Kısmet Gîşesi, o dönemde diğer piyango gîşeleri gibi bol reklam yapan gîşelerdendir. Hazırlatmış olduğu liste aynı zamanda kendi reklamıdır. Halim imzası da bu amaçla seçilmiş olmalıdır. Çünkü Halim imzası aynı zamanda Türk Tayyare Cemiyeti'nin Büyük Piyangosu'na ait biletlerde de bulunmaktadır. Kısmet Gîşesi'nin hazırlattığı bu listede, 1927 yılında şubat, mart, nisan, mayıs, haziran ve temmuz aylarına ait altı keşîdenin ikramiyeleri belirtilmiştir. Listenin sağ üst köşesinde Tayyare Cemiyeti'nin logosu yer alır.

[illegible]

Tayyare Cemiyeti'nin 1927 senesine ait ikinci büyük piyangosuna ait bilette Halim Efendi'nin imzası Türk Tayyare Cemiyeti'nin Büyük Piyangosu yazısının sol altındadır. Piango, 11 Nisan 1927 tarihinde çekilecektir. İlgili biletin fiyatı 150 kuruştur. Üçüncü keşide olan ikramiyeye ait bilette, çıkan ikramiyenin onda birinin alınacağı belirtilmiştir.

Türk Tayyare Cemiyeti'nin Büyük Piyangosu

1927 Senesine Mahsus İkinci Büyük Piyangodur.

Üçüncü Keşide 11 Nisan 1927

Tayyare Cemiyeti'nin 1927 senesine ait ikinci büyük piyangosuna ait bilette Halim Efendi'nin imzası Türk Tayyare Cemiyeti'nin Büyük Piyangosu yazısının sol altındadır. Piango, 11 Temmuz 1927 tarihinde çekilecektir. İlgili biletin fiyatı 200 kuruştur. Altıncı keşide olan ikramiyeye ait bilette, çıkan ikramiyenin onda birinin alınacağı belirtilmiştir. Piango biletinin altında ve üstünde Tayyare Piyangosu yazısı ve üst köşelerde Tayyare Cemiyeti'nin logosu yer almaktadır. Kırmızı tonun ağırlıklı olduğu bilet diğer biletlere göre daha süslüdür.

Türk Tayyare Cemiyetinin Büyük Piyangosu

1927 Senesine Mahsus İkinci Büyük Piyangodur.

Altıncı Keşide 11 Temmuz 1927

Hisse Senedi ve Poliçe Çalışmaları

Yazı yazabilme kabiliyeti hiç şüphesiz el becerisi ve zihin gücüne bağlıdır. Ancak bu kabiliyet aynı zamanda tekrar, deneyim ve disiplinli çalışmayla da desteklenmelidir. Kamışın ya da kalemin hatasız ve pürüzsüz ilerlemesi, bağlı harfler ile uyumu ortaya çıkan çalışmanın mükemmelliğini gösterir. Birçok alanda, çok sayıda eser veren Halim Efendi, tüm bu kabiliyetlerin toplandığı ender bir şahsiyettir.

Halim Efendi'nin yazıdaki becerisi yazmış olduğu yazıların kompozisyonuna da yansımıştır. Aynı zamanda bir tasarım ürünü olan bu belgelerin çeşitli kuruluşlara ait olması onun yazı dünyasında ne denli beğenilir olduğunu göstermektedir. Halim Efendi'nin her yazısı aynı zamanda birer logo görünümündedir.

İstanbul Umum Sigorta Şirketi'ne ait olan sigorta temdit senedinde sülüs, nesih ve rik'a yazı çeşitleri kullanılmıştır. Evrak 1927 yılına aittir. Halim Efendi'nin imzası Umum Sigorta Şirketi yazısının sonunda, alttadır. Halim Efendi bu yazısını gölgeli olarak tasarlamıştır. Nalbant Ahmet Ağa'nın dükkân ve evine ait mukavele uzatma senedinin ön yüzünün yarısı Halim Efendi'nin yazısı olup alt kısım matbaa harfleridir.

İstanbul (sülüs)

Umum Sigorta Şirketi (sülüs)

Türk Anonim Şirketi (rik'a)

Diploma Çalışmaları

Polis okulu diploması

Halim imzalı, 1927 tarihli, *sülûs*, *nesih*, *dîvânî* ve *rik'a hatlı*, kırmızı, siyah mürekkepli matbudur. Ders isimleri *nesih*, diploma metni *dîvânî*, hocaların sıfatları *rik'a hatlıdır*.

Diploma başlığı: Türkiye Cumhuriyeti (*sülûs*, *ay-yıldız içinde*), İstanbul Polis Mektebi Şehadetnâmesi (*sülûs*).

Hukuk fakültesi diploması

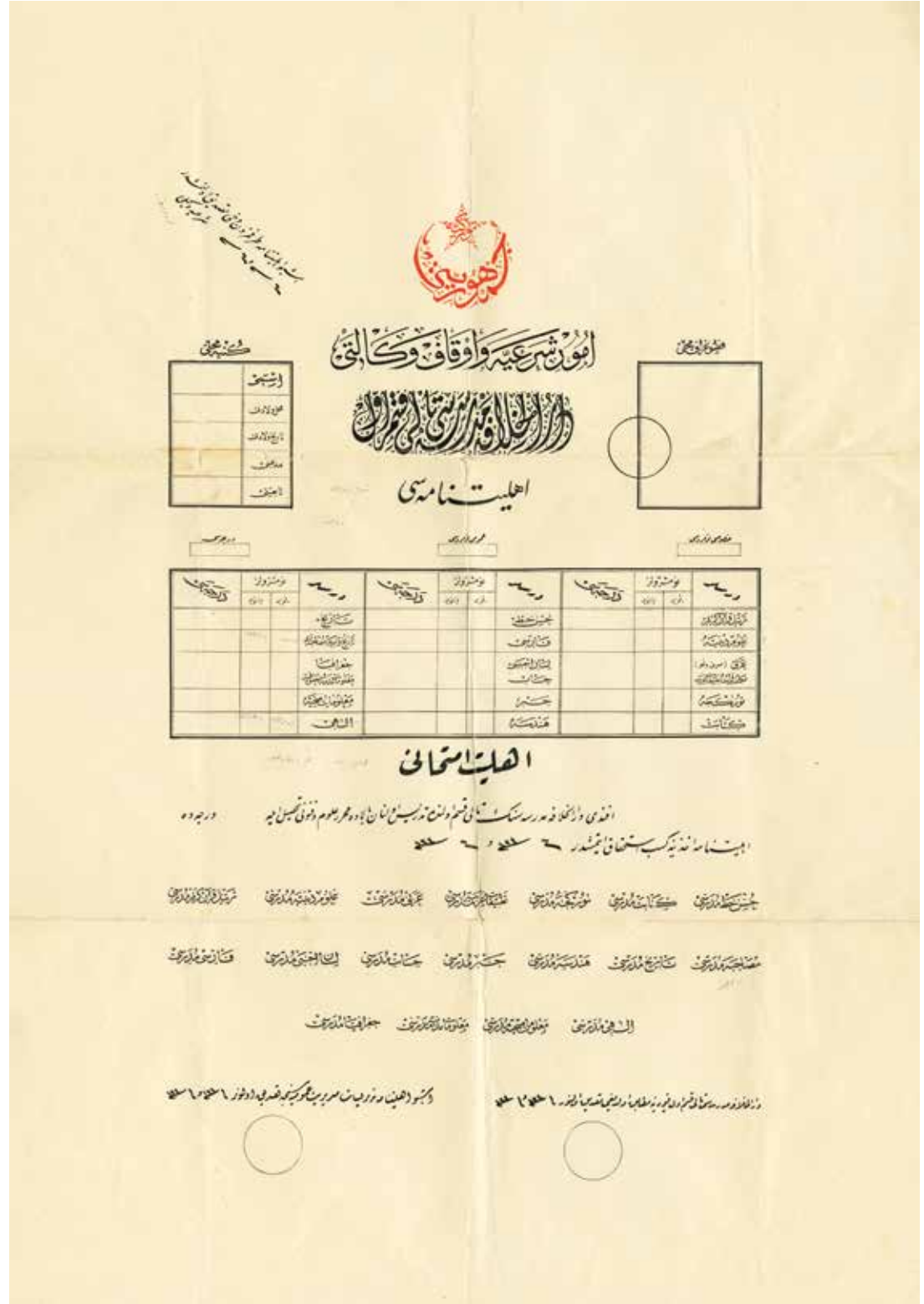
Matbu diplomanın boş yerleri siyah mürekkeple yazılmıştır. Yarım kalmış diploma Üstad'ın terekesinden çıkmıştır. Koleksiyonda bulunan ve daha önce yayınlanmış yazışmalardan Üstad'ın İstanbul Üniveritesinin Tıp, Hukuk, Edebiyat gibi fakültelerin diplomalarının boş kısımlarını doldurduğu anlaşılmaktadır. Yayınlanan diplomanın özelliği sonradan boş kısımlara yazılan siyah mürekkepli ıslak yazılar ile matbu yazıların aynı olmasıdır. Hukuk Fakültesi diplomalarının matbu kısımlarının da Hattat Halim tarafından düzenlendiği anlaşılmaktadır.

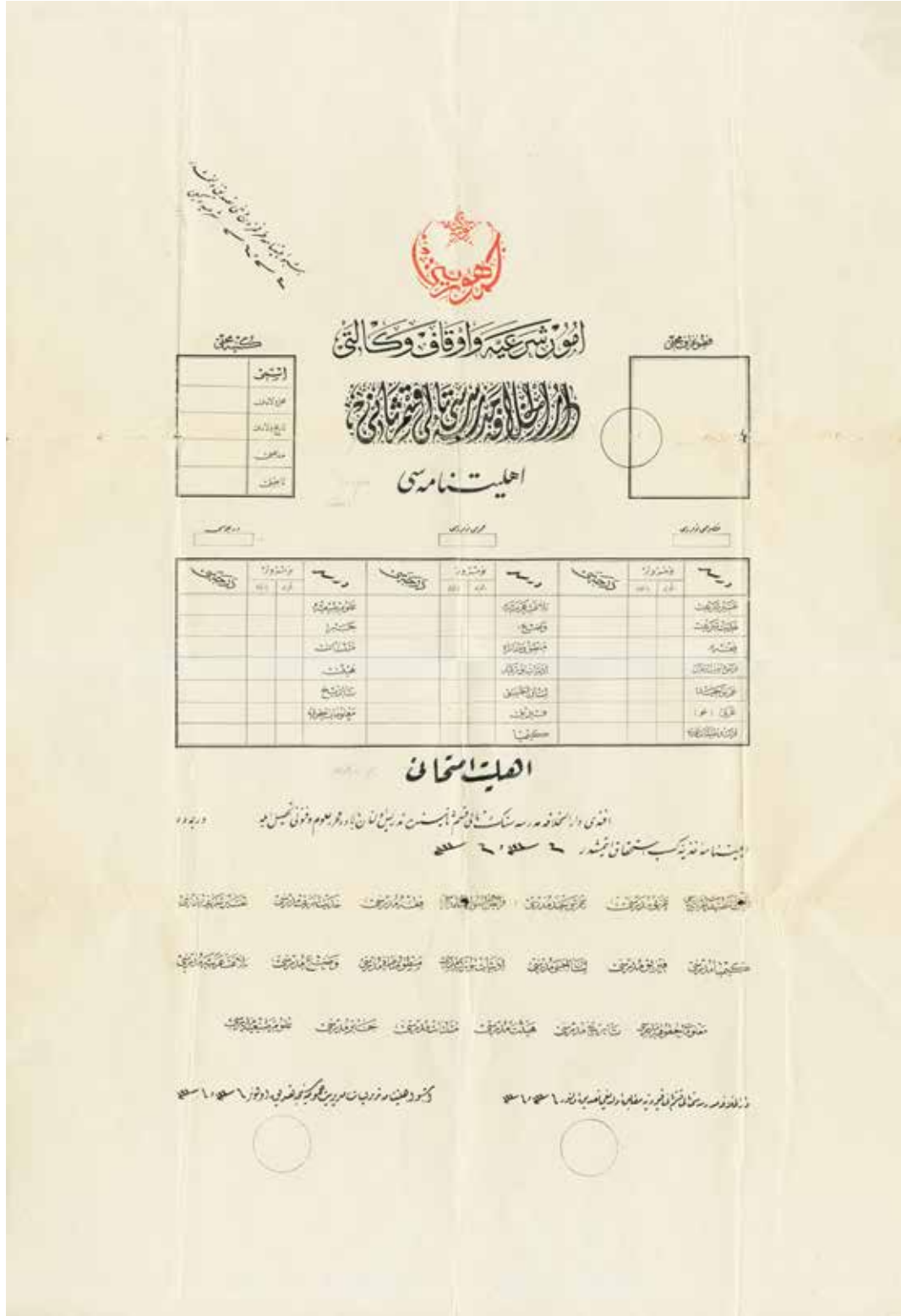
Sülüs, dîvânî, nesih, ta'lik, rik'a hatlı olup krem renkli kâğıda siyah, kırmızı mürekkeple yazılmıştır. Kurşun kalemle neler yapılması gereğine dair notlar düşülmüştür.

Diplomanın yazılar dışında tasarımının tamamı Hattat Halim tarafından hazırlanmıştır. Bu bölümde yer alan iki diploma çalışması da onun tarafından iki defa yazılmıştır. İki diploma arasındaki yazı ve tasarımları adeta fotokopi çekilmiş gibi birbirlerine çok benzemektedir. Diplomanın basılı örneğine rastlanmamıştır.

Diploma ön çalışma başlığı:

“Türkiye Cumhuriyeti” (sülüs), “Umûr-ı Şer'îyye ve Evkâf Vekâleti” (nesih), “Dârülhilâfe Medresesi Tâlî Kısım-ı Evveli” (dîvânî), “Ehliyetnamesi” (ta'lik), kurşun kalemle “şehadetnamesi yazılacaktır” notu düşülmüştür.

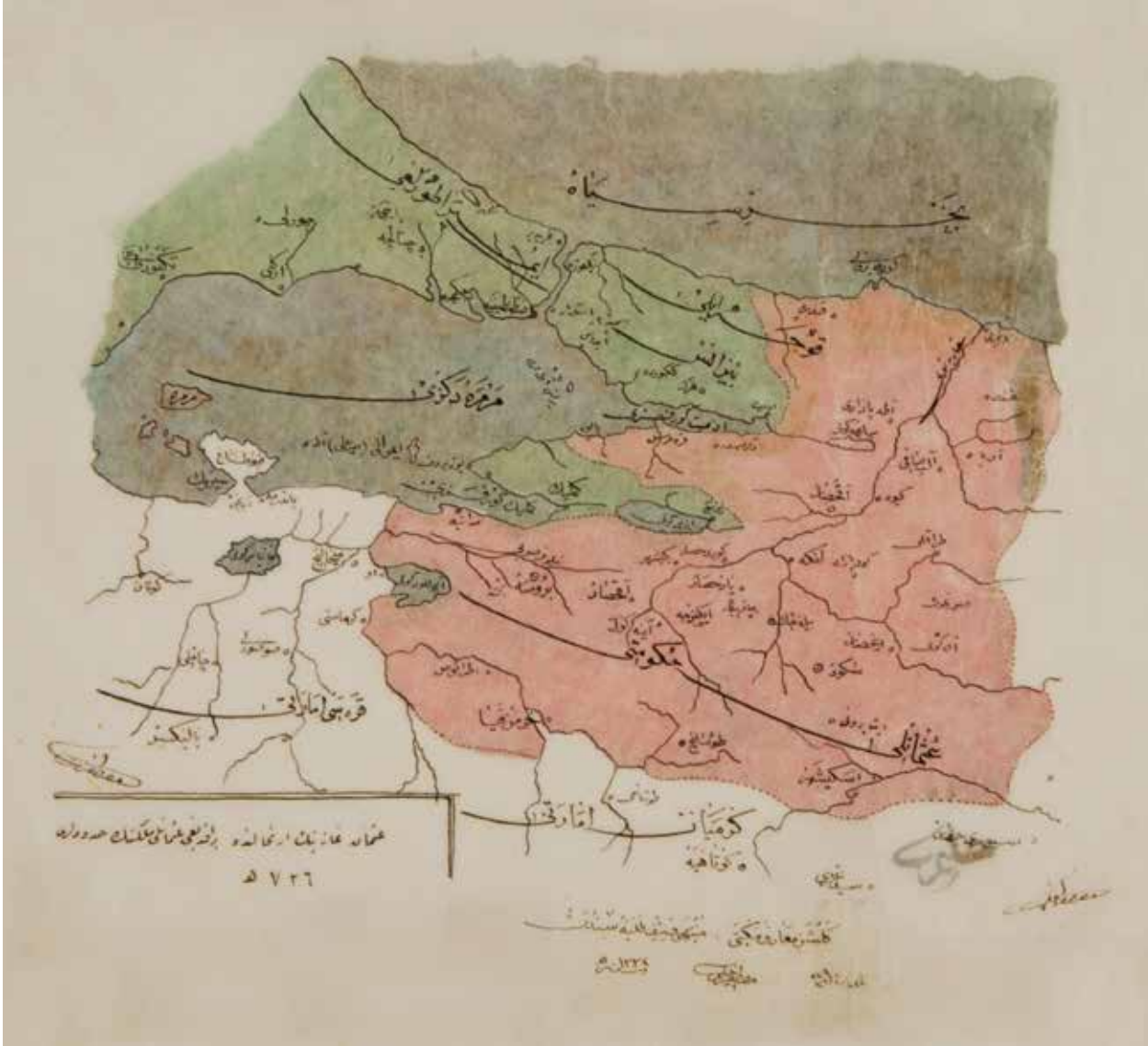
Diploma ön çalışma başlığı:

“Türkiye Cumhuriyeti”
(sülûs), “Umûr-ı
Şer’iyye ve Evkâf
Vekâleti” (nesih),
“Dârülhilâfe Medresesi
Tâlî Kısım-ı Sâni”
(dîvânî), “Ehliyetnamesi”
(ta’lik), kurşun
kalemle “şehadetname
yazılacaktır” notu
düşülmüştür.

Harita Çalışmaları

Öğrencilik dönemi harita çalışmaları

Gülşen-i Maârif Rüştîyesi'nde okuduğu yıllarda 1328-1332 [1912-1916] yapmış olduğu ödevler arasında yer alan haritaları, ustalık dönemi çalışmalarıyla mukayese açısından yayınınımızın bu bölümüne alınmıştır. İnce pelür kâğıtlara siyah mürekkepli ve boyalı haritaların çizimi ve yazıları Hattat Halim'e aittir.

Osmanlı'nın ilk dönem harita çalışması

Üçü Mustafa Halim, biri Halim olmak üzere dört imzalı, Osman Gazi'nin irtihâlinde bıraktığı Osmanlı mülkünün hudutlarını belirten çalışmada, "Gülşen-i Maarif Mektebi müntehî sınıf talebesinden Mustafa Halim, fi 28 Teşrîn-i Sâni sene [1]329 [11 Aralık 1913] / sene Hicri 1332 [1913]" yazısı bulunmaktadır.

İki farklı yazılı Halim imzalı çalışmada kurşun kalemle “Ah Rumeli sen ‘gönül utanmaz’ derdin, Türk oğlu inan uyanmaz” notu okunmaktadır.

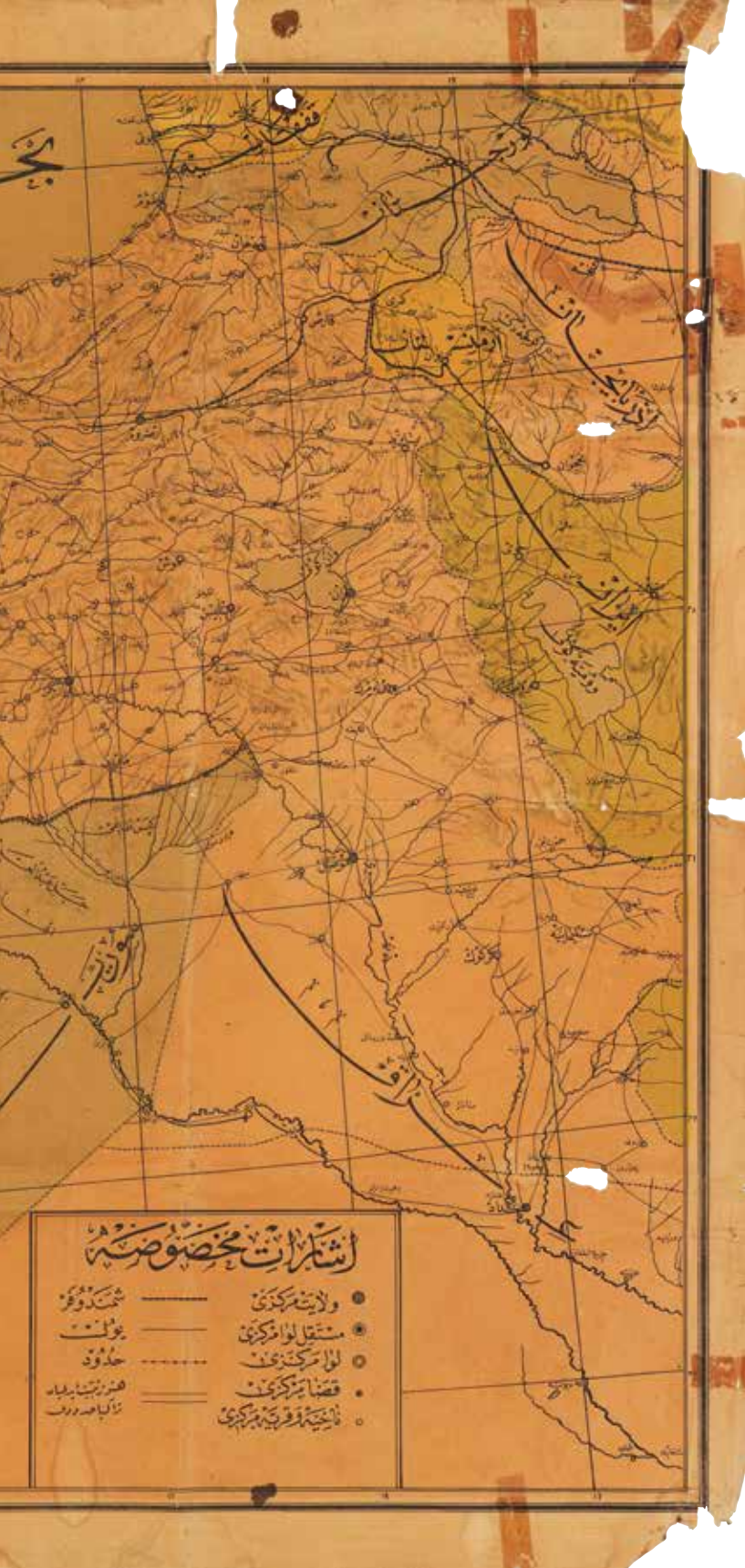
Amerika harita çalışması

Halim imzalı çalışmada "116 (Üstad'ın okul numarası) Halim" ve haritanın altında kurşun kalemle "Şâyân-ı takdir ve tahsindir. Çalışan daima ışıktır. Kemal" övgü notu düşülmüştür.

Ustalık Dönemi Harita Çalışmaları

Türkiye Haritası

Mustafa Halim imzalı olup matbu harita başlığında “Misak-ı Milli, Türkiye Millet Meclisi Hükümeti Haritası, Sahip ve Naşiri: Kitabhane-i Sudi, Mikyası: 2.250.000” yazılıdır.

Harita kitap kapağı

Halim imzalı, matbu kapak başlığında "Beş Kıta Coğrafyası, Avrupa" yazılıdır.

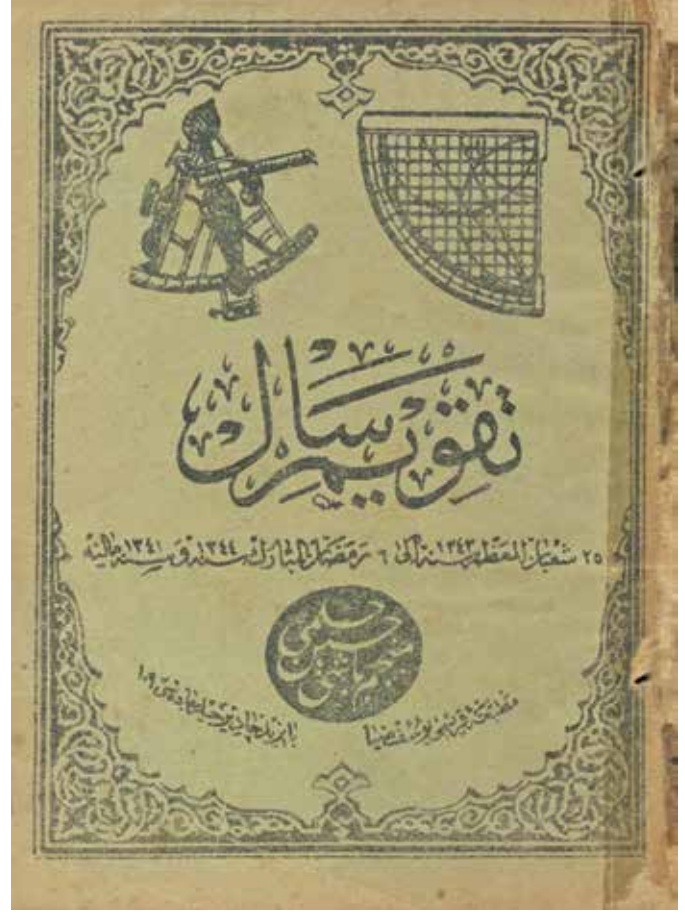
Harita kitabından sayfa örnekleri

Matbu haritaların her sayfasında Hattat Halim imzası bulunmaktadır. Harita başlıklarında yukarıda: “Trablusgarp, Tunus, Cezayir ve Fas”, aşağıda ise “Cezayir-i Hind ve Malezya” ile “Garbî Afrika” yazılıdır.

Takvim Çalışmaları

Cep takvimi
(Takvim-i sâl)

Halim imzalı, 1925/1926 tarihli, cep kitapçığı şeklinde matbudur.

“Takvim-i Sâl” (sülûs), “25 Şa’banî’l-muazzam sene 1343 ila 6 Ramazân-i’l-mübarek sene 1344 ve sene 1341 Maliye; Matbaa-i Kırımı Yusuf Ziya - Bayezid Çadırcılar Caddesi 109” (nesih)

73’üncü sayfada enine olarak bir çerçeve içinde: “Medresetü’l-Hattatîn Hatt-ı Celî Muallimi Hakkı Bey tilmîzi Hattat Mustafa Halim. Hutût-ı mütenevvî’a-i İslâmiye ve Müneccimbaşî Takvimi Muharriri. Bâbîâli: Resne Fotoğrafhanesi karşısı, numara 24” yazısı yer almaktadır .

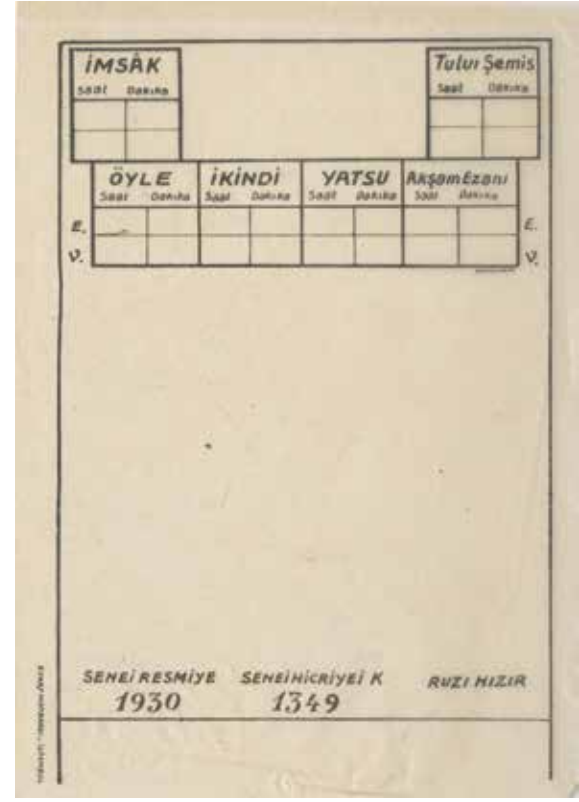
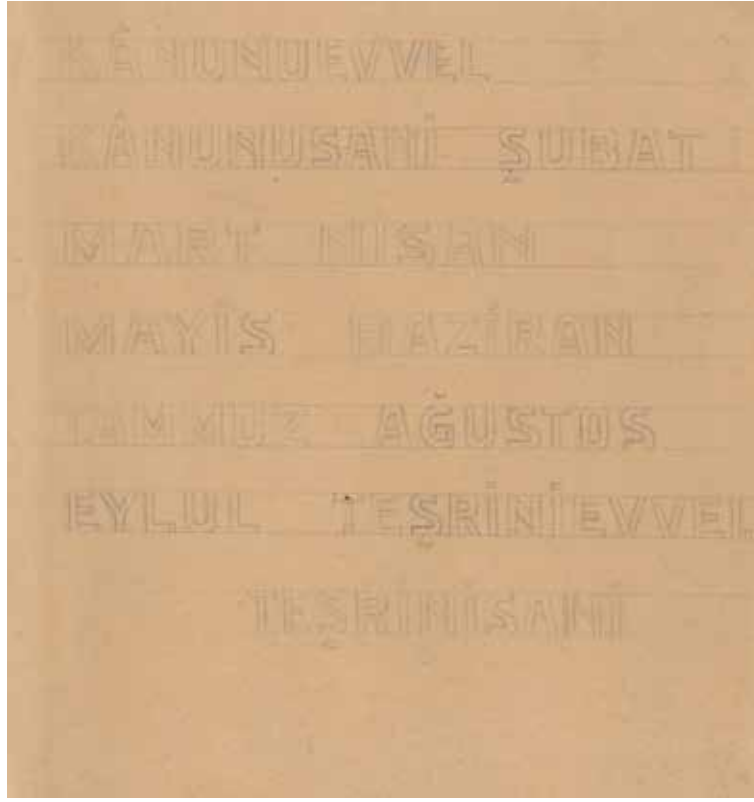

Duvar takvimi çalışması

Takvim ön çalışması

Hattat Halim'in duvar takvimi ön çalışmasının siyah mürekkepli ve kurşun kalemli bitirilmiş halidir. Ön çalışma takvimin yapılış aşamasını açık bir şekilde göstermektedir. Takvim şablonu daha önceden kurşun kalemle hazırlanmıştır. Çizmiş olduğu hiza çizgileri dışına çıkmadan metni hazırlamış, bazı rakamlar yazma denemeleri yapmıştır. Ayrıca Halim Efendi, sol tarafta görüldüğü üzere günlerin ve rakamların da şablonlarını çıkarmıştır.

Takvim ön çalışması

Bej renkli kâğıda kurşun kalemle takvimde yer alacak ay isimlerinin ön çalışmasıdır.

Takvim yaprağı

Hattat Halim imzalı, 1930 tarihli matbudur.

15
Her izzeti nefis
bir bombadır,
ona asla dekin-
mamalı!

17
Dedi ~~Producu~~ bir
insan kadar zorale
mukrop yakıtur.

18
Para kazanmak
çok güçtür; fakat
sarf etmesini bilmez
kadar değil.

20
Cömartlik bir
fazilettir; fakat
ifratı, humka
delalet eder.

21
Vicdan azabı
duran her mücerrem
kalili ıslaktır.

22
Mütemadiden
kendi faziletini
antatan insanlarda,
hişnü ahlaka
sahibine teşvüf
edilmemiştir.

2
yaptığı iyiliği ve
gördüğü fenalığı
unutmuyandur;
yaptıkları fenalıkları
ve gördükleri iyilikleri
çabuk unuttular.

3
Aşk, bir felakettir,
sevgiliniz hutlini
alsunsa!

4
Aşk, bir saadettir,
hatıralarını yazatmaz
muktedirsiz!

5
Aşk, bir belakettir,
sevgiliniz başkasını
severse!

6
Aşk, bir girdaptır,
fakat ona düşmek
istemeyen yakıtur.

7
Aşk, hayatı beşer
ölmez hatırasıdır.

8
[Müstehza veziyetlerde
yalan muhakke]
düşüncelerin haksızlığı
anlaşılamamıştır.

9
[Hıncı; doğruların
nasibi değildir]
sözü, daima
hakikat kabıdır.

10
Gençliğinde, kapın-
dığını sütlü-dünü
saklamayan;
ihtiyarlığında sefil
olur.

11
Bir milletin kalbi,
hükümetin hafsi-
dir; onu israfı
hakkimiz yakıtur.

12
Akhlakıyatta, fak-
rısı; gıyaset tarzında,
asagısı mukyas
tutmak, akıldemdir.

13
İnsanlara, elbise-
siyle ifade edilen
kıymetler; daima
cehlin ifidir.

14
İstimaî terbiyesi
olan bir insanın,
başkasıyla istihza
ettiği görülmemiştir.

16
Gürültülü kono-
sanlarda; istimaî
terbiyesi olana pek
az tedviif edilir.

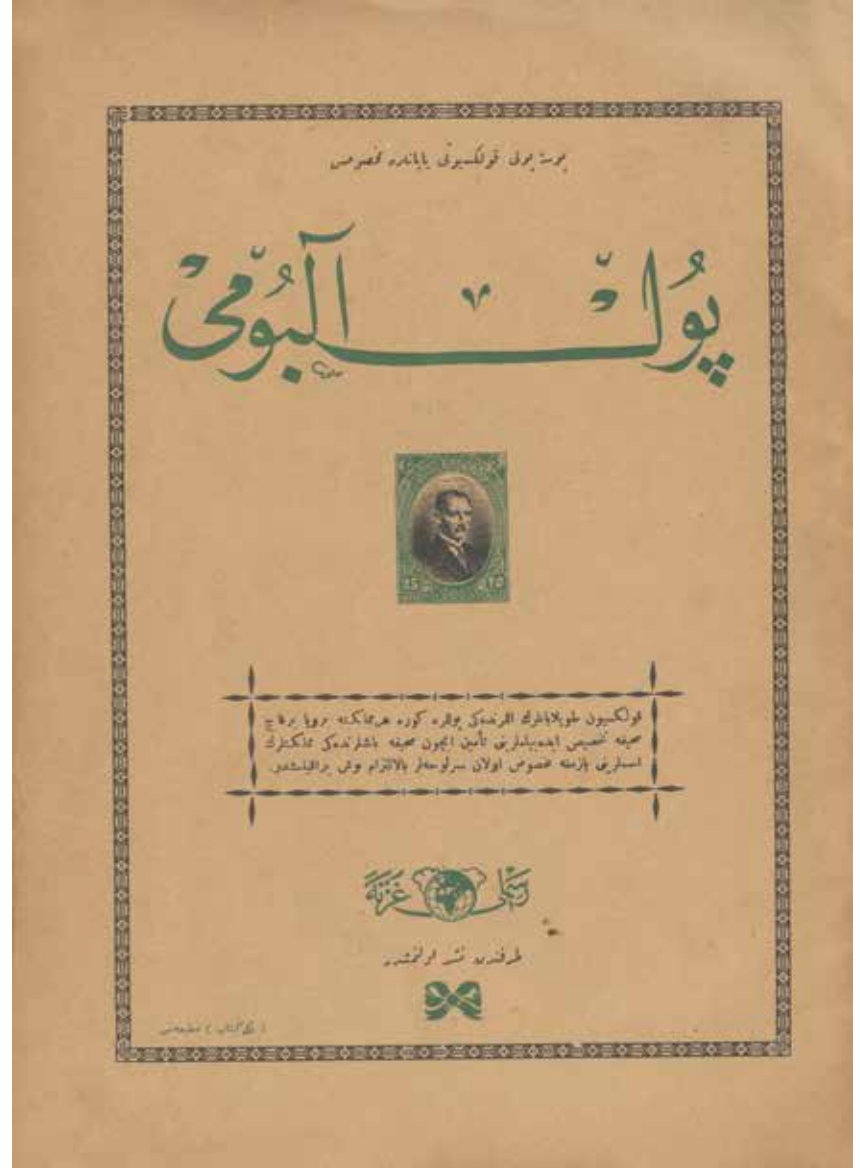
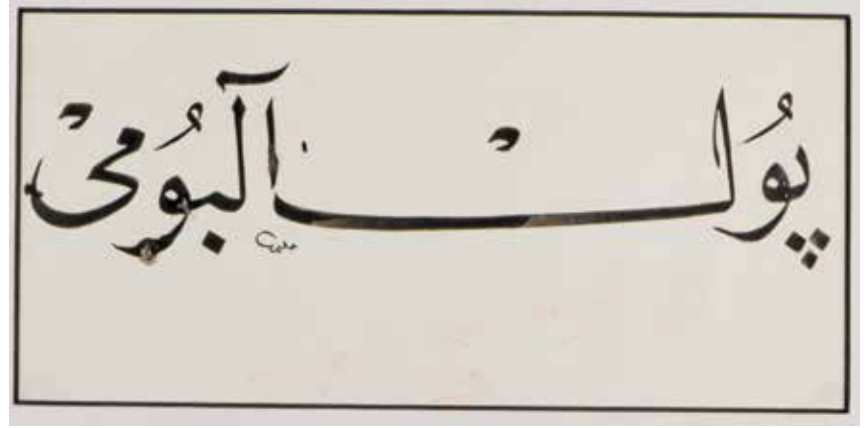
17
Zalimlik, ortaklık,
parasızlık, ser-haşık
cılılıyettimiyi
gösterecek birer vehildedir.

19
Çalışmada aş,
hırsızda bereket,
irz-sızda saadet
hiç görülmemiştir.

20
Okantığınızın
kavramadığı işe
girmeyiniz! ölelekin
size muzurdur.

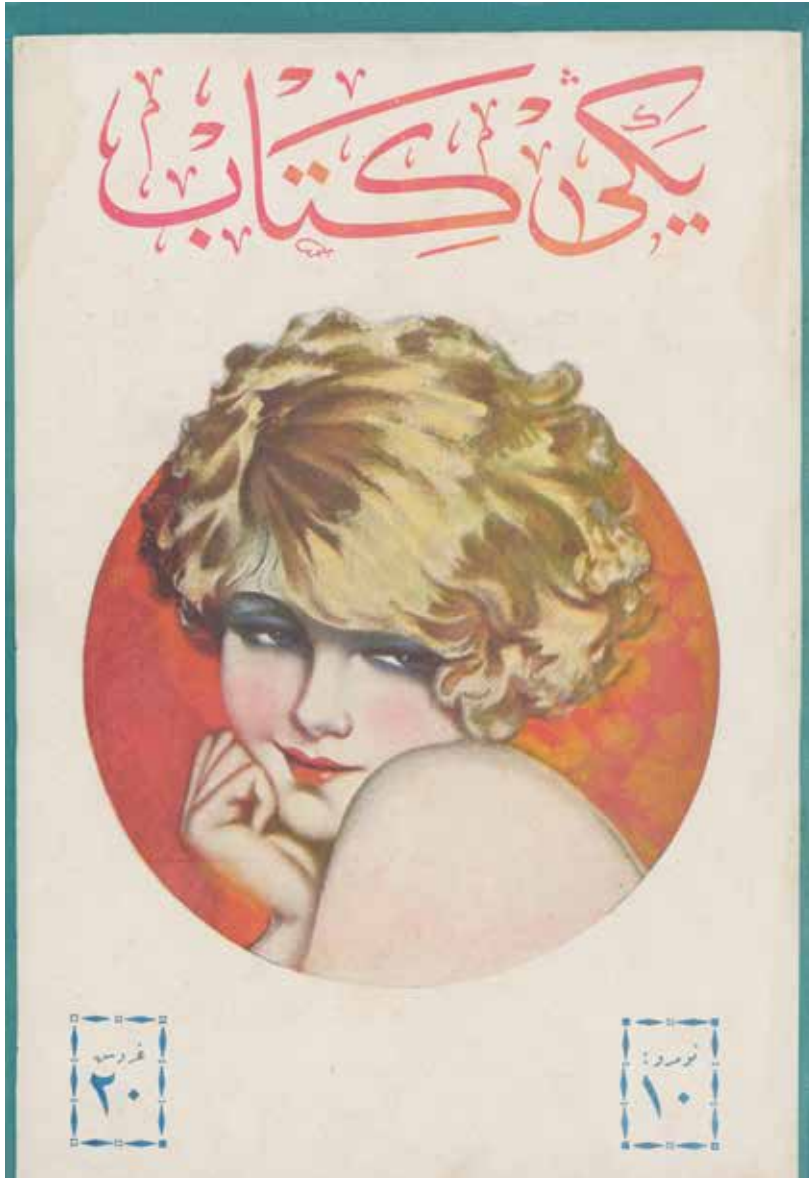
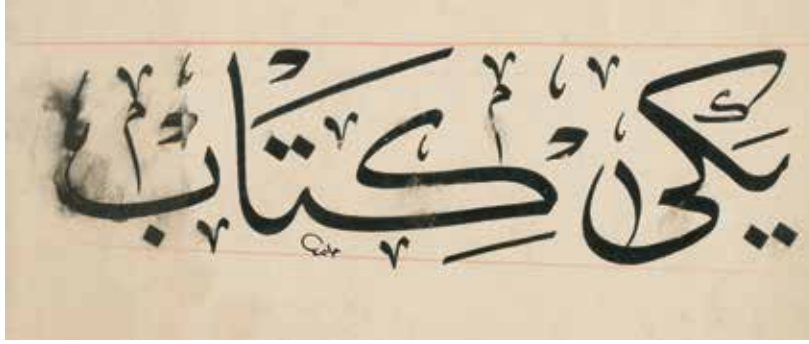
Hattat Halim'in takvim yapraklarına yazmak için seçtiği özlü sözler

Kitap Çalışmaları

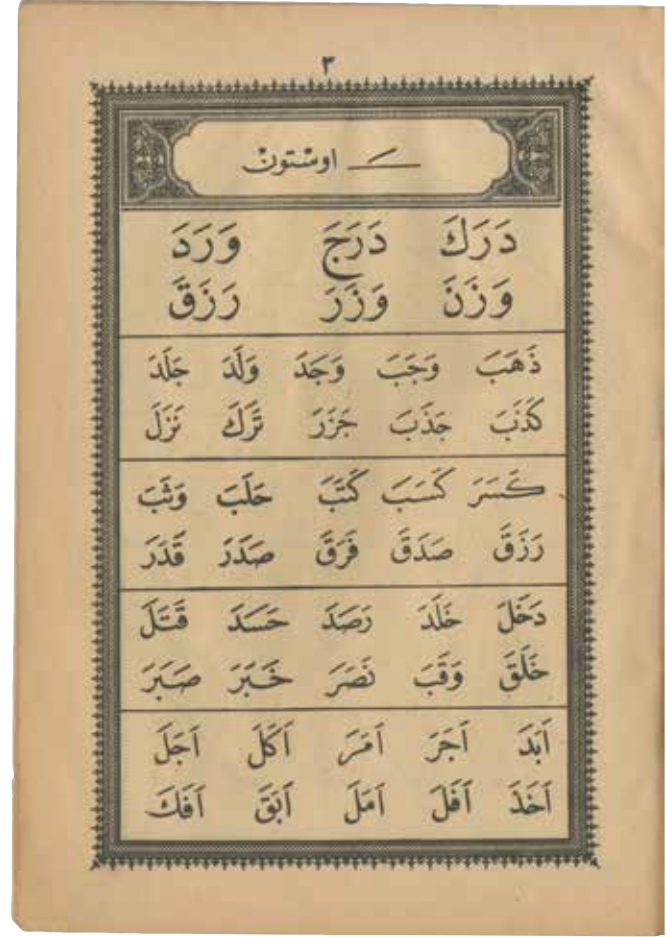
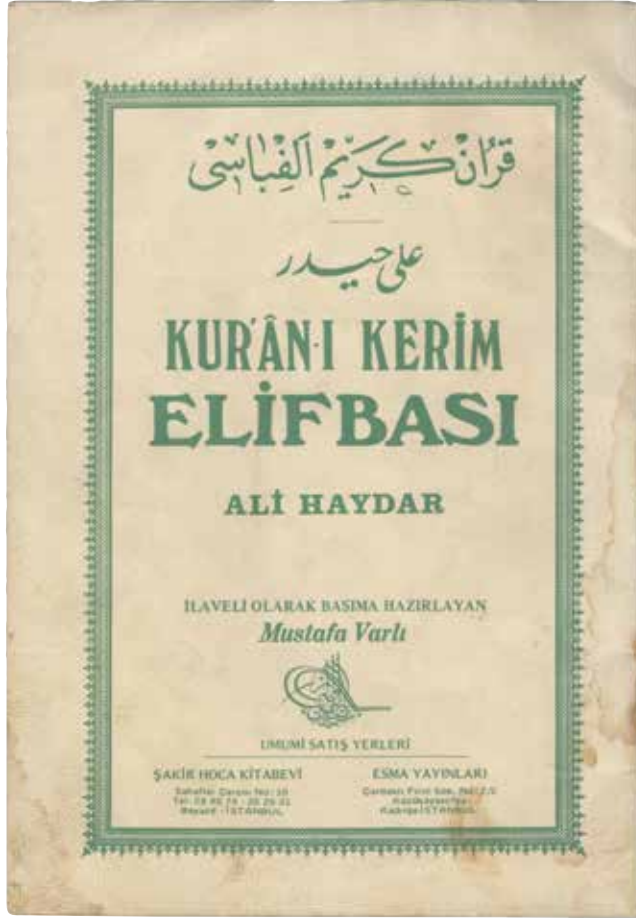
Kitap kapağı ve çalışması

Halim imzalı, "Pul Albümü" yazılı kitap kapağının siyah mürekkeple hazırlanmış çalışması ve matbu kapağı.

Kitap kapağı ve çalışması

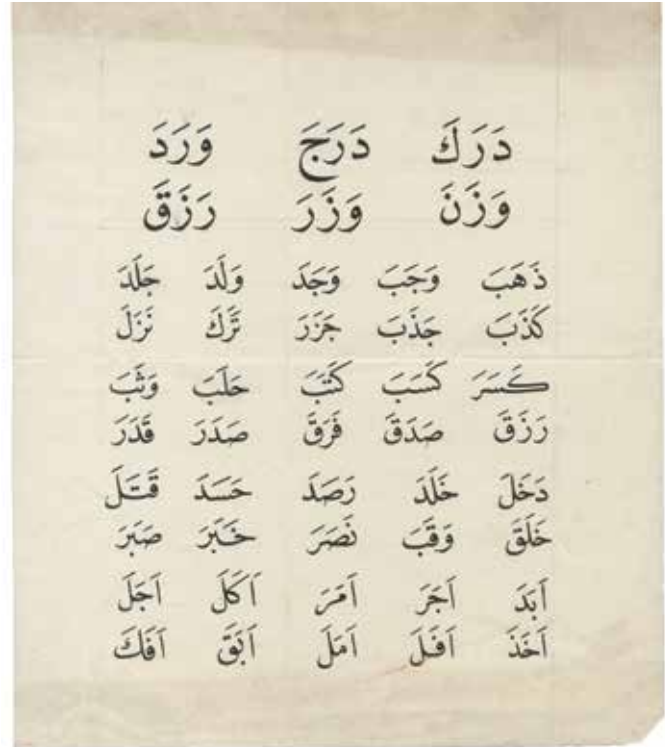
Halim imzalı, “Yeni Kitap” yazılı kitap kapağının siyah mürekkeple hazırlanmış çalışması ve matbu kapağı.

Kitap kapağı, iç sayfası ve çalışması

Halim imzalı, yeşil renkli basılı kitap kapağı: "Kur'ân-ı Kerim Elifbası (sülüs); Ali Haydar" (ta'lik) yazılıdır.

Kur'ân-ı Kerim Elifbası kitabının 3'üncü sayfasının siyah mürekkepli çalışması ve basılmış örneği.

KONSERVATUVARI

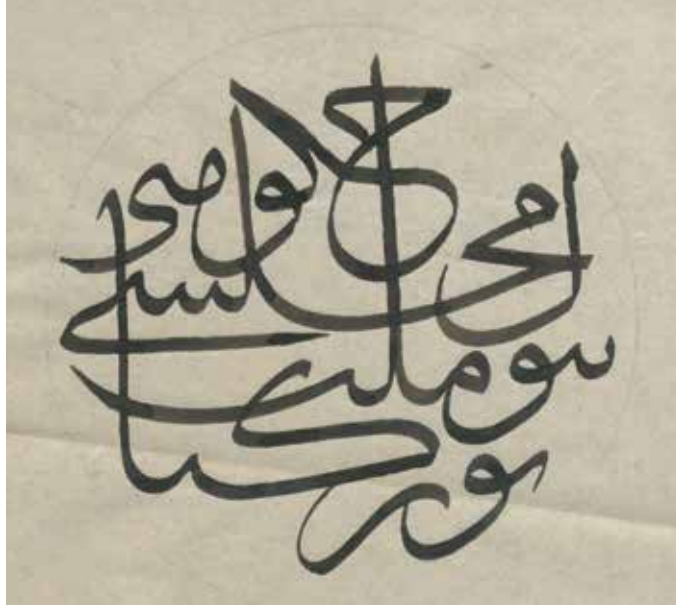
Yayın kapağı ve çalışması

Halim imzalı, "İstanbul Konservatuvarı" yazılı yayın başlık çalışması ve basılmış örneği.

Logo Çalışmaları

Türkiye Cumhuriyeti logo tasarımları

Hattat Halim'in resmî kurumlara yapmış olduğu başlık, mühür ve kaşe çalışmalarında en önemli yeri Türkiye Cumhuriyeti yazıları almıştır.

Sülüs istif ön çalışması

“Türkiyâ Büyük Millet Meclisi Hükûmeti”

Sülüs istif ön çalışmaları

Siyah mürekkepli ve kurşun kalemli “Türkiye Cumhuriyeti” ön çalışmaları.

Sülüs istif bitmiş çalışma

Halim imzalı siyah mürekkepli "Türkiye Cumhuriyeti" yazılı sülüs mühür çalışmasıdır.

Sülüs istif ön çalışması

Siyah mürekkepli ve kurşun kalemli konturlu "Türkiye Cumhuriyeti" yazılı ön çalışma

Sülüs istif başlık

"Türkiye Cumhuriyeti" yazılı çalışmanın gofrelı olarak zarf arkasına basılmış örneği.

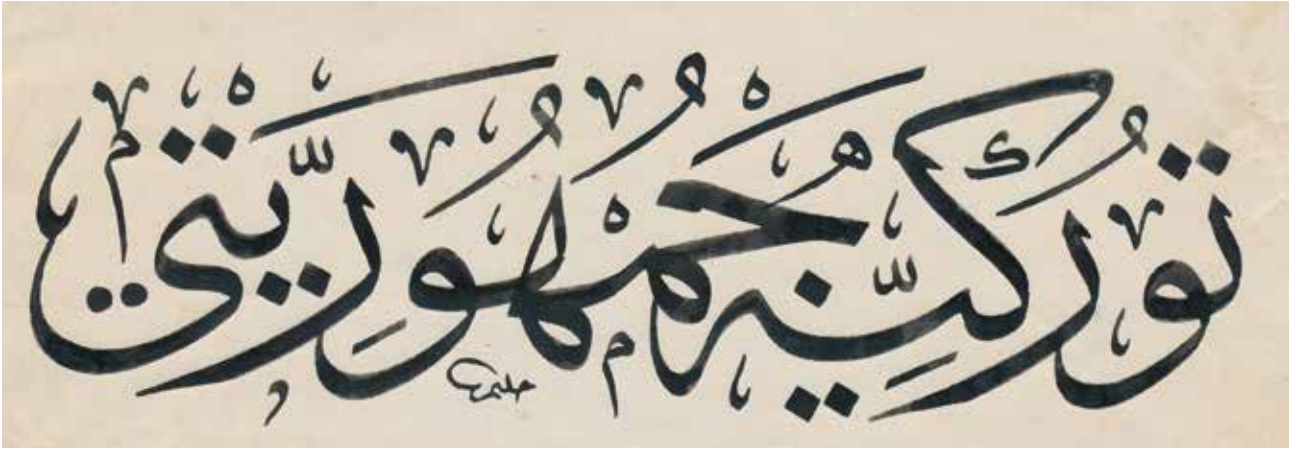

Tamamlanmış dîvânî istif çalışma

Halim imzalı, siyah mürekkepli
“Türkiye Cumhuriyeti” yazılı
muhtemelen başlık çalışması.

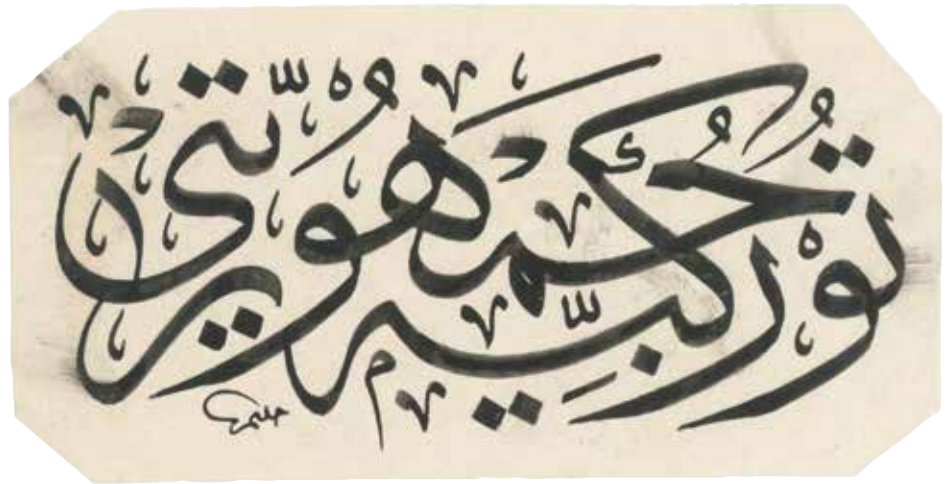
Dîvânî istif başlıklar

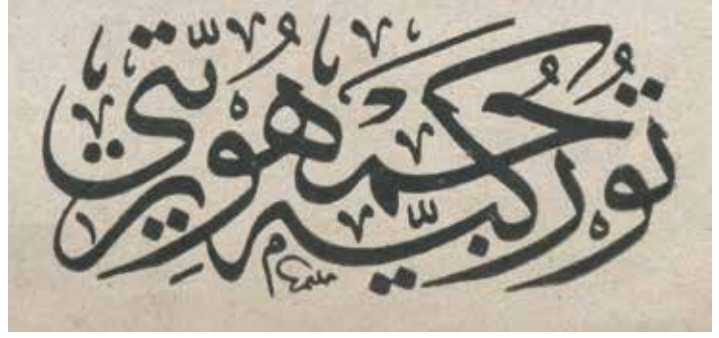
Biri Halim imzalı “Türkiye Cumhuriyeti” yazılı matbu başlıklar.

Tamamlanmış sülüs çalışmalar

Halim imzalı,
krem renkli
kâğıda tashihli
siyah mürekkeple
“Türkiye
Cumhuriyeti” yazılı
bitmiş başlık / kaşe
çalışmaları.

Sülüs başlıklar

İkisi Halim imzalı “Türkiye Cumhuriyeti” yazılı matbu başlıklar.

Sülüs başlıklar

“Türkiye Büyük Millet Meclisi Hükümeti” yazılı matbu başlık.

Dîvânî başlık çalışması

Krem renkli
kâğıda
tashihli siyah
mürekkepli
“Türkiye
Cumhuriyeti”
yazılı
tamamlanmış
başlık / kaşe
çalışması.

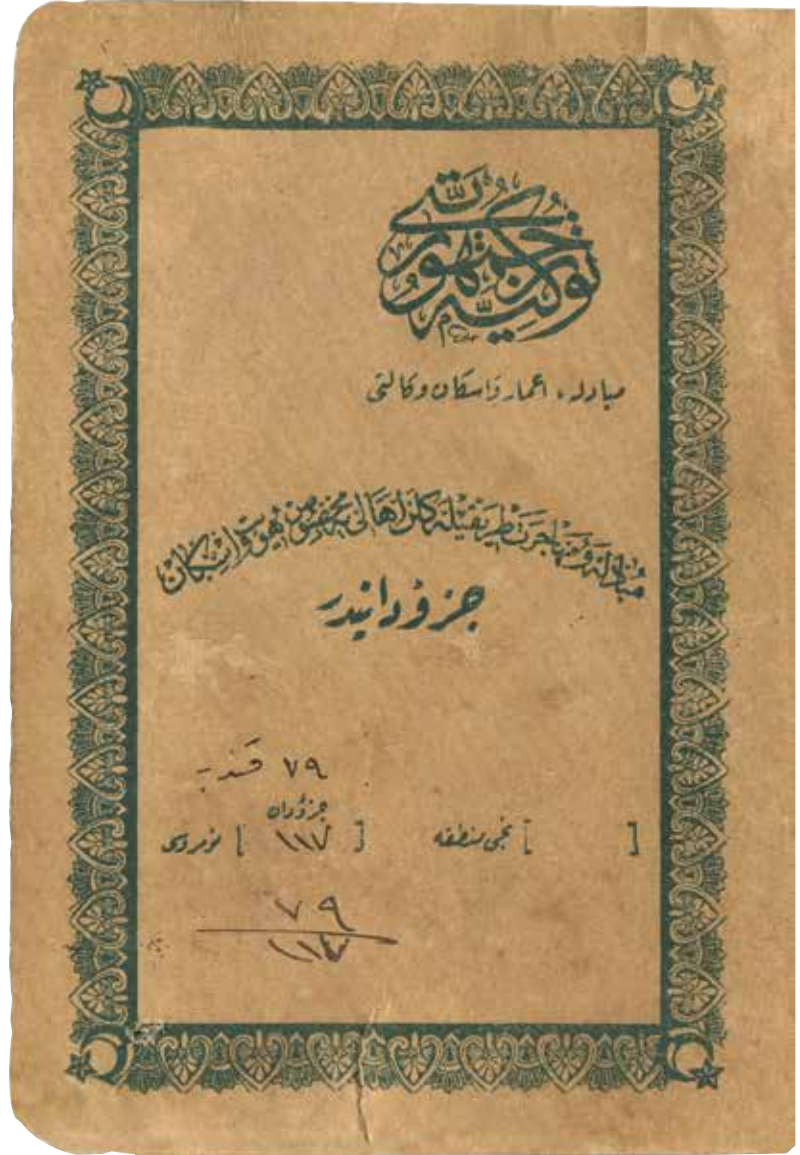
İmar ve İskân Bakanlığı ile ilgili çalışmaları

Bakanlığın bütün önemli mevkilerinin başlık ve mühürlerinin hepsi Hattat Halim tarafından yapılmıştır. Beyaz kartona siyah çini mürekkepli çalışmaların hepsinde Halim imzası bulunmaktadır. Üstad ayrıca, aynı Bakanlığa ait kimlik çalışması da yapmıştır.

Koleksiyonumuzda bulunan Bakanlığın diğer çalışmalarının listesi şöyledir:

Mühür çalışmaları: Hukuk Müşavirliği, Heyet-i Fenniye Şubesi, İhsâiyyât Memurîn Müdüriyeti, Sevkiyât ve Nakliyat Müdüriyeti, İnşaat ve Tamirât Müdürü, İaşe Müdüriyeti, İdare ve Levâzım Memurluğu, Mübâdele-i İmar ve İskân Müfettişliği, Evrâk Müdürü, Evrak ve Muhaberât Müdüriyeti, İskân Müdürü, Kalem-i Mahsus ve Muamelat Müdürü, Muhasebe Müdüriyeti, Sevkiyât ve Nakliyat Müdüriyeti, İmar Müdüriyet-i Umumiyesi, Birinci Mıntika Müdüriyeti, İkinci Mıntika Müdüriyeti, Üçüncü Mıntika Müdüriyeti, Dördüncü Mıntika Müdürü, Beşinci Mıntika Müdüriyeti, Altıncı Mıntika Müdürü, Altıncı İmar ve İskân Mıntika Müdüriyeti / İaşe Memurluğu, Dokuzuncu Mıntika Müdüriyeti, Dokuzuncu İmar ve İskân Mıntika Müdüriyeti / İaşe Memurluğu, Dokuzuncu İmar ve İskân Mıntika Müdüriyeti / İskân Memurluğu, Sekizinci İmar ve İskân Mıntika Müdüriyeti / İaşe Memurluğu, Onuncu İmar ve İskân Mıntika Müdüriyeti / İaşe Memurluğu

Başlık çalışmaları: Hukuk Müşavirliği, Heyet-i Fenniye Şubesi, İhsâiyyât Memurîn Müdüriyeti, Muhasebe Müdüriyeti, Hıfz-ı Sıhha Mütehassıslığı, Sevkiyât ve Nakliyat Müdüriyeti, İnşaat ve Tamirât Müdüriyeti, İaşe Müdüriyeti, Mübadele İmar ve İskân Müdüriyet-i Umumiyesi, Muhacîrin Müdüriyeti, İdare ve Levazım Memurluğu Evrak Müdüriyeti, İmar Müdüriyet-i Umumiyesi, İstanbul Mıntıkası Müdüriyeti, Trakya Mıntıkası Müdüriyeti, Birinci Mıntika Müdüriyeti, İkinci Mıntika Müdüriyeti, Dördüncü Mıntika Müdüriyeti, Beşinci Mıntika Müdüriyeti, Altıncı Mıntika Müdüriyeti, Yedinci Mıntika Müdüriyeti, Sekizinci Mıntika Müdüriyeti, Onuncu Mıntika Müdüriyeti

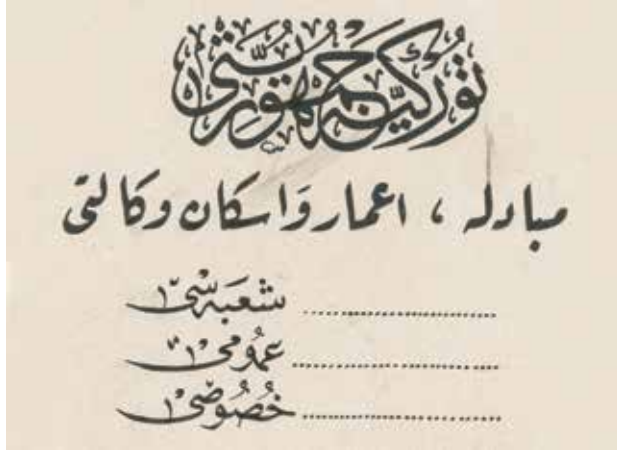
Matbu kimlik kapağı

Halim imzalı, 1925 tarihli matbu kimlik kapağıdır.

“Türkiye Cumhuriyeti” (sülûs)

“Mübadele, İmar ve İskân Vekâleti” (rik’a)

“Mübadele ve Muhaceret Tarîkiyle Gelen Ahaliye Mahsus Hüviyet ve İskân” (nesih) “Cüzdanıdır.” (ta’lik)

Başlık çalışması

"Türkiye Cumhuriyeti" (sülüs)
 "Mübadele, İmar ve İskân Vekâleti" (rik'a)
 "...Şubesi ...Umumî ...Hususi" (nesih)

Mühür çalışması

"Türkiye Cumhuriyeti" (sülüs)
 "Mübadele, İmar ve İskân Vekâleti" (sülüs)
 "Halim" (imza)

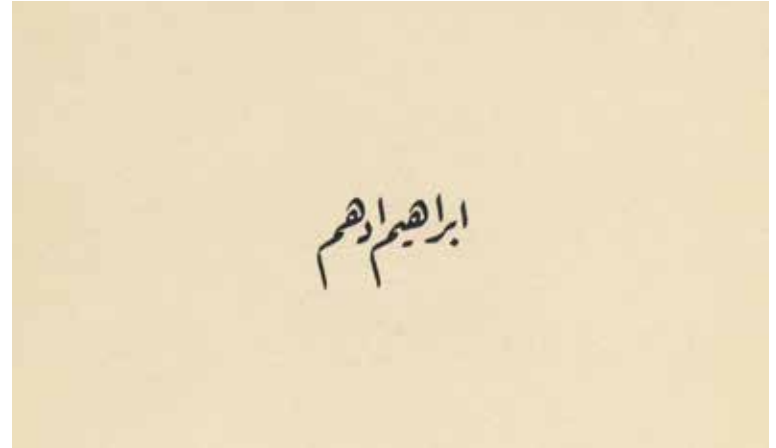

Başlık çalışması

Halim imzalı, beyaz kartona siyah mürekkeplidir.
 "Muhâmi" (sülüs)
 "İbrahim Ethem" (rik'a)

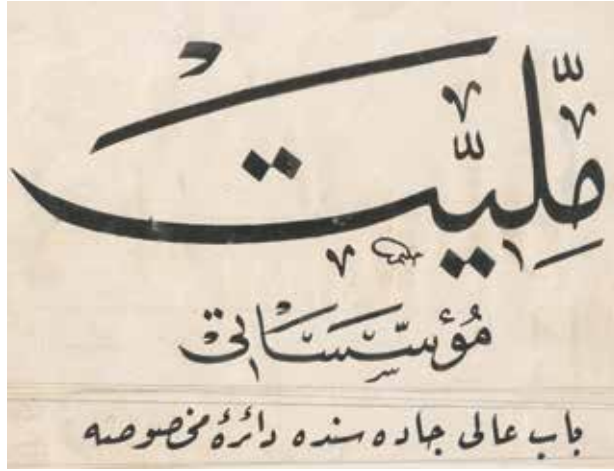

"İbrahim Ethem" yazılı klişe

"İbrahim Ethem" yazılı kartvizit

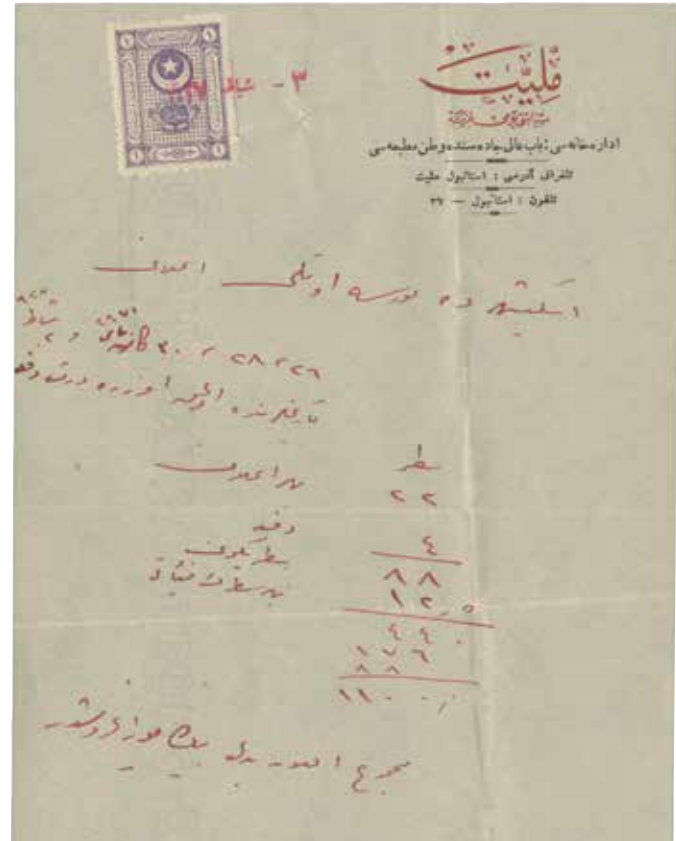
“Milliyet” yazılı başlık çalışmaları

Milliyet

Müessesâtı

Bâbıâli Caddesi'nde Daire-i Mahsusa

Milliyet

Siyasî Yevmî Gazete

İdarehanesi: Bâbiâli
Caddesi'nde Vatan Matbaası

Telgraf Adresi: İstanbul Milliyet

Telefon: İstanbul 37

Makbuz Numarası

Milliyet Müessesâtı

Türkçe ve Fransızca Siyasî Yevmî
Gazete - Matbaa ve Çinkografhane

Bâbîâli Caddesi'nde Daire-i Mahsusa

Telgraf Adresi: İstanbul - Milliyet

Telefon İstanbul:

407 Başmuharrir ve Müdüriyet

37 Heyet-i Tahririye

67 İdare ve Matbaa

İsim İstif Çalışmaları

İsim çalışmaları mühür veya başlık olarak kullanılmıştır.

İsim teklifi çalışması

Halim imzalı, Doktor Ahmet Kâmil için nesih, ta'lik, rik'a ve sülüs istif hatlı çalışmaların beyaz kâğıda siyah mürekkepli denemelerin teklifidir. Müşterinin, beğendiği yazı çeşitleri daire içine alıp kırmızı kalemle: "Kırmızı ile çevrilmiş olanları istiyorum, ısmarlayınız. Zahmetinize çok teşekkür ederim kardeşim" notu düşülmüştür.

Doktor (nesih) Ahmet Kâmil (ta'lik)

Doktor (rik'a) Ahmet Kâmil (sülüs istif)

Ön çalışma

"Kenan Esad" (aynalı sülüs)

"Kiğılı Mehmet Şakir b. Hüseyin - 1329" (sülüs istif)

"Halim"

"Abdullah Galib - 1340" (sülüs istif)
"Halim"

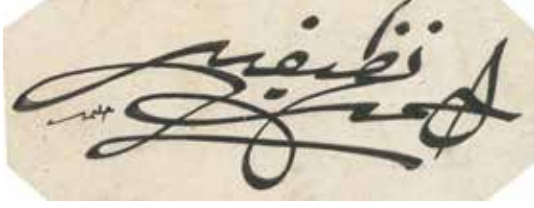
"es-Seyyid Mehmet b. - Halid b. Hakki - 1347" (ta'lik)

"Ulviye Ziya Somer" (divânî istif)

Arap harfli isim-imza çalışmaları

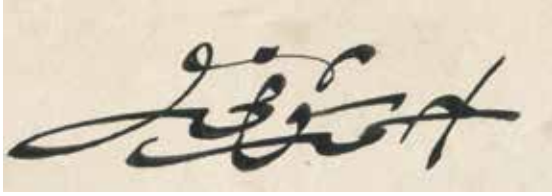
Arap harfli isim imza çalışmalarında Üstad kendine özel bir üslup geliştirmiştir. Çalışmalar beyaz karton kâğıt üzerine siyah çini mürekkeple yazılmıştır. Bazılarında Halim imzası ve kurşun kalemle konturlar görülmektedir.

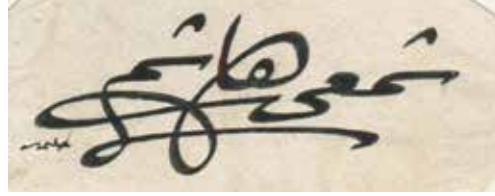
“Ahmet Nazif” Halim

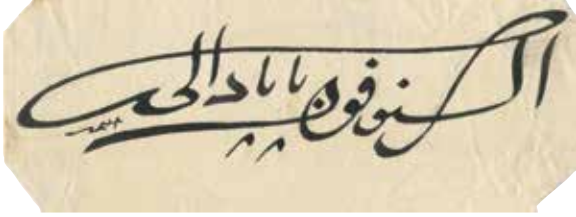
“İbrahim”

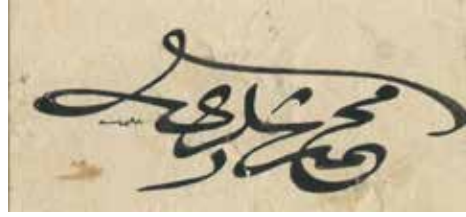
“Ahmet Şevki” Halim

“Şem’î Haşim” Halim

“Elsenofon Papadali” Halim

“Mehmed Şadi” Halim

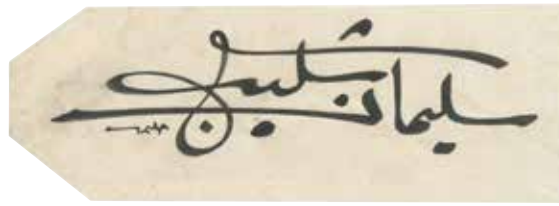
“Hüseyin Hilmi” Halim

“T. Karacas” Halim

“Hüseyin Osman”

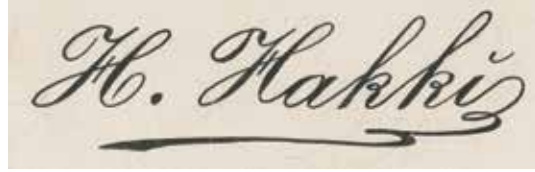
“Süleyman Şekip” Halim

Latin harfli isim-imza çalışmaları

halim imzasız çalışmalar beyaz karton kâğıda siyah ini merekplidir. Bazılarında kurşun kalemli konturlar görülmektedir. Bu tür çalışmalar esasen kişilerin imza mühür olarak kullanılması için tasarlanmıştır. HPAM Mühür Koleksiyonu'nda benzer birçok mühür bulunmaktadır. Hattat Halim'in önemli hekimlerimizden Dr. Besim mer'in isim imza çalışması ve mührün aslının koleksiyonumuzda bulunması sebebiyle örnek olması bakımından aşağıya alınmıştır.

Besim mer
imza tasarımı
ve Mühür
uygulaması

Mühür Çalışmaları

Üstad'ın mühür çalışmaları beyaz kartona siyah çini mürekkeplidir.

Sülüs mühür çalışması

“Türkiye Cumhuriyeti Başvekâleti”

Sülüs istif mühür çalışması

Türkiye Cumhuriyeti

Akşehir Ticaret ve Sanayi Odası, [1]928

(sülüs istif)

Halim (imza)

Mühür

Halim imzalı, mühür aslıdır.

“Hakimiyet-i Milliye Gazetesi”

Ankara (sülüs), Tesisi 1341 (rik'a),
Memurîn Gücü (sülüs)

"Vitalis Coenca ve Mahdumları
(sülüs), İstanbul (rik'a)

Mühendis - Tüccar (nesih), Subhi (sülüs),
Halim (imza)

KAYNAKÇA

- A. Alpaslan, *Osmanlı Hat Sanatı Tarihi*, İstanbul, 1999
- B. Ayvazoğlu, *Hattat Halim Besmele Sergisi, Halûk Perk Koleksiyonu*, s. 9-15, İstanbul, 2018
- S. Bayuk, *20. Yüzyıl Osmanlı Periyodiklerinde Hat*, (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), İstanbul, 2020
- S. Berk, "Halûk Perk Kartvizit Koleksiyonu Çerçevesinde Osmanlı'dan Cumhuriyet'e Hattat Mustafa Halim Efendi ve Kartvizit Çalışmaları", *Tuliya Dergisi*, S. 1, s. 309-335, İstanbul, 2005
- Hattat Halim Besmele Sergisi, Halûk Perk Koleksiyonu*, İstanbul, 2018
- Y. Bilen, *Hattat Mustafa Halim Özyazıcı Hayatı, Sanatı ve Eserleri*, (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Erzurum, 2001
- Ö. F. Dere, "Eskimez Harflerin Tasarım Dehası" M. Halim Özyazıcı, *El Sanatları Dergisi*, S.5, s. 6-13, İstanbul, 2008
- M. U. Derman, "Hattat Halim Özyazıcı", s. 23-26, *Ömrümün Bereketi I*, İstanbul, 2018
- İ. M. K. İnal, *Son Hattatlar*, İstanbul, 1955
- H. Perk, "Hattat Mustafa Halim Özyazıcı", *Zeytinburnu Kültür Vadisi 2*, s. 766-777, İstanbul, 2018
- H. Perk, "Halûk Perk Koleksiyonunda Bulunan Hattat Halim Özyazıcı'nın Eczacılık Konulu Hat Grafik Çalışmaları", *XIII. Türk Eczacılık Tarihi Toplantısı, Bildiriler* (Ed. A. Mat - B. Ş. Utsukarçı), s. 116-125, İstanbul, 2018
- H. Perk, "Halûk Perk Koleksiyonundan Örneklerle Hattat Mustafa Halim Özyazıcı'nın Hukuk Konulu Grafik Çalışmaları", *Türk Hukuk Tarihi Araştırmaları*, S. 30, 2020 Güz, (Ed. F. Gedikli), s. 5-29, İstanbul, 2020
- C. S. Revnakoğlu, "Nalıncı Zâde Mustafa Halim -I-", *Tarih Dünyası*, S. 2, s. 226-228, İstanbul, 1965
- C. S. Revnakoğlu, "Nalıncı Zâde Mustafa Halim -II-", *Tarih Dünyası*, S. 4, s. 401-405, İstanbul, 1965
- M. Serin, *Hat Sanatı ve Meşhur Hattatlar*, s. 187-192, İstanbul, 1999
- M. Taşcıoğlu, Ş. Acar, "Bir Hattatın Dönüşümü: Alfabe Devrimi'nin Halim Efendi'nin Çalışmaları Üzerinden İncelenmesi", *Osmanlı Bilimi Araştırmaları*, XV/2, s. 81-98, İstanbul, 2014
- A. S. Ünver, "Bir Ustanın Ardından Hattat Mustafa Halim", *Yeni İstanbul Gazetesi*, S. 5312 İstanbul, 7 Ekim 1964

